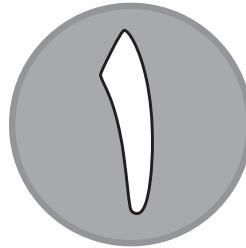

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه
۱۴۰۳/۱۲/۲۴

آزمون ۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

نام درس	مجموعاً دانش آموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				
	۴۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تاریخ	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۰	۱۵	۱۵
۲	اختیاری (بیش روی سریع تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۱	۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۶	۱۵	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵	۲۰
۵	اختیاری (بیش روی سریع تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰
۶	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰
۷	اختیاری (بیش روی سریع تر)	جامعه‌شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰	۱۰
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰	۵
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به قریب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، علی حسینی‌نوه، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، مهرداد مهربان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، رضا رنجبری، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدی‌بان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	هانا احمدزاده، ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه قربیان، سید آرش مرتضائی‌فر، محمدمهردی یعقوبی
روان‌شناسی	حمدیرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، ریحانه خدابخشی، فاطمه عبدالوند، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادربین، ولی برچی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم شیروodi، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، احسان کلات‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی متضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی‌ریک، فاطمه سخایی، حسین شهرابی، تابان صیقلی، علی‌محمد کریمی، محمدمهردی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، جواد پاکدل، نیما جواهري، عرفان دهدشتیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنژف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الله شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، رضا رنجبری	امیرحسین اشتری، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	حسین سهرابی، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلات‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهردی یعقوبی	محمدمهردی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	ایمان کلات‌عربی، مهشید رستمی‌ریک، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌الله‌ی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر مشخص شده‌اند، مشابه سوالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سوالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریشه n آم و توان گویا
صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- مجموع ریشه پنجم $۰/۰۰۲۴۳$ و ریشه دوم منفی $۰/۴۹$ برابر ریشه پنجم $x+1$ است. مقدار x کدام است؟

-۲ (۲)

-۱ (۱)

۱ (۴)

۰ (۳) صفر

۲- اگر $A = \sqrt{۵۰} + \sqrt{۲۷} - \sqrt{۱۲} + \sqrt{۸}$ باشد، حاصل $A^2 - ۱۴\sqrt{۶}$ کدام است؟

۱۰۱ (۲)

۱۰۰ (۱)

$۱۰۰ + \sqrt{۶}$ (۴)

$۱۰۱ + \sqrt{۶}$ (۳)

۳- حاصل $\frac{\frac{۲^{-۱}}{۲} \times \sqrt{\sqrt{۵۰} - \sqrt{۳۲}}}{\frac{۱}{۲}\sqrt{۲}} \times \frac{\sqrt[۳]{۳^۳} \times ۳^{\frac{۱}{۲}} \times \sqrt{۸}}{\sqrt[۳]{۲۷^۲}}$ برابر کدام است؟

۱ (۲)

$\sqrt{۲}$ (۱)

$\sqrt[۴]{۲^۴}$ (۴)

$\sqrt[۴]{۲^۵}$ (۳)

۴- حاصل عبارت $(\sqrt[۳]{۴}(\sqrt[۳]{۱۶} + ۲) - (\sqrt[۳]{۳۲} + \sqrt{۸}) + ۲\sqrt{۲}(1 - \sqrt{۲} - \sqrt{۳})$ کدام است؟

$\sqrt{۳}$ (۴)

$-\sqrt{۳}$ (۳)

$-\sqrt{۲۴}$ (۲)

$\sqrt{۲۴}$ (۱)

۵- اگر **نهایی** $\sqrt[۳]{a\sqrt{a\sqrt{a}}} = ۸$ باشد، مقدار a کدام است؟

۶۴ (۴)

۸۱ (۳)

۹ (۲)

۸ (۱)

۶- اگر $\frac{B}{A}$ کدام است؟ $(\frac{1}{4})^{-3} \times \sqrt[3]{\frac{3}{\lambda}} \times (18)^{-1} \times (1/5)^4 \times \frac{A}{B} = 1$

$$\frac{1}{9} \quad (2)$$

$$\frac{9}{2} \quad (1)$$

$$\frac{3}{2} \quad (4)$$

$$\frac{2}{3} \quad (3)$$

۷- **نهایی** اگر $x > 0$ باشد، آن‌گاه در عبارت $\sqrt[3]{x\sqrt{x}} = \sqrt[6]{15}$ مقدار x کدام است؟

$$\sqrt[3]{15} \quad (2)$$

$$\sqrt{15} \quad (1)$$

$$15 \quad (4)$$

$$\sqrt[6]{15} \quad (3)$$

۸- بهزایی چه مقادیر گویایی از x رابطه $\frac{1}{\lambda}^{x^2} = (0/5)(2^x)^4$ برقرار است؟

$$\frac{1}{3}, 3 \quad (2)$$

$$\frac{1}{2} \text{ و } 2 \quad (1)$$

$$\frac{1}{3} \text{ و } \frac{1}{2} \quad (4)$$

$$3 \text{ و } 2 \quad (3)$$

۹- **نهایی** کدام عدد زیر گنج است؟

$$(49) - \frac{1}{2} \quad (2)$$

$$\frac{1}{64^3} \quad (1)$$

$$(\frac{1}{1000})^{-\frac{1}{2}} \quad (4)$$

$$(\frac{1}{1000})^{\frac{1}{4}} \quad (3)$$

۱۰- اگر $\frac{\sqrt[3]{9}}{\sqrt[6]{27}} - \frac{\sqrt[6]{9}}{\sqrt[3]{3}}$ را به صورت $\sqrt[a]{b}$ نوشته باشیم، a کدام است؟

$$9 \quad (2)$$

$$3 \quad (1)$$

$$81 \quad (4)$$

$$27 \quad (3)$$

تابع نمایی
صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) – پیش‌روی سریع‌تر

۱۱- نقاط $A(1,5)$ و $B(2,2\sqrt{5}+3)$ روی تابع نمایی با ضابطه $f(x) = a(\sqrt{5})^{x-1} + b$ قرار دارند. مقدار $f(a+b)$ چقدر است؟

۵۹ (۴)

۵۶ (۳)

۵۳ (۲)

۵۰ (۱)

۱۲- دو تابع $f(x) = -2^x + \frac{9}{8}$ و $g(x) = 2^{x+3}$ همدیگر را در نقطه‌ای به مختصات (α, β) قطع می‌کنند، $\alpha + \beta$ کدام است؟

-۱ (۴)

۱ (۳)

-۲ (۲)

-۳ (۱)

۱۳- اگر $f(x) = 2^x + \frac{2}{3}$ باشد، نمودار تابع $g(x) = a^x$ با افزایش مقدار x ... است و مقدار $g(0)$ برابر ... است.

$\frac{4}{25}$ ۴) کاهشی،

$\frac{25}{16}$ ۳) افزایشی،

$\frac{5}{16}$ ۲) کاهشی،

$\frac{25}{4}$ ۱) افزایشی،

۱۴- در یک آزمایش، تعداد باکتری‌ها به صورت نمایی رشد می‌کند. اگر تعداد باکتری‌ها هر ۳ ساعت ۲ برابر شود و در ابتدای آزمایش تعداد باکتری‌ها

۵۰۰ عدد باشد، تعداد باکتری‌ها پس از ۱۵ ساعت چند عدد خواهد بود؟

۳۲۰۰۰ (۴)

۱۶۰۰۰ (۳)

۱۰۰۰۰ (۲)

۸۰۰۰ (۱)

۱۵- اگر تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد به طور ثابت با آهنگ ۳ درصد کاهش یابد، پس از ۲۰ سال تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد تقریباً

چند برابر می‌شوند؟ ($(0.97)^{10} = 0.7$)

$\frac{7}{10}$ (۴)

$\frac{1}{2}$ (۳)

$\frac{4}{5}$ (۲)

$\frac{1}{5}$ (۱)

محل انجام محاسبات

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۶- نقیض گزاره « $\sqrt{3}$ ، عددی گنگ است»، با کدام گزینه همارز است؟

$$2 + 3 \times 4 = 20 \quad (۲)$$

۱) عدد ۲، عدد اول است.

۴) عدد ۱۲ از ۱۵ کوچکتر است.

۳) $\frac{3}{2}$ عددی گویاست.

۱۷- اگر گزاره‌های $(q \sim q)$ و $(r \vee q)$ دارای ارزش درست و s گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدامیک از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

$$(p \wedge \sim r) \vee (s \vee r) \quad (۴)$$

$$(q \wedge s) \vee (s \wedge r) \quad (۳)$$

$$(r \vee s) \wedge (s \wedge p) \quad (۲) \quad (p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q) \quad (۱)$$

۱۸- کدامیک از گزینه‌های زیر در مورد ترکیب شرطی $q \Rightarrow p$ درست نیست؟

۱) در این گزاره p را مقدم و q را تالی می‌نامیم و می‌خوانیم اگر « p آنگاه q » یا « p نتیجه می‌دهد q را» یا « p شرط کافی است برای q »

یا « q شرط لازم است برای p »

۲) در این گزاره اگر p نادرست یا q درست باشد، گزاره همواره درست است.

۳) این گزاره فقط زمانی نادرست است که p درست و q نادرست باشد.

۴) همارز گزاره شرطی داده شده به صورت $q \wedge \sim p$ است.

۱۹- نقیض گزاره «اگر n اول و فرد باشد، آنگاه بر ۲ بخش‌پذیر نیست.» کدام است؟

۱) اگر n اول و فرد باشد، آنگاه بر دو بخش‌پذیر است.

۲) n اول و فرد است و بر دو بخش‌پذیر است.

۳) n اول و فرد است یا بر دو بخش‌پذیر نیست.

۴) n اول یا فرد است و بر دو بخش‌پذیر نیست.

۲۰- اگر p : (عدد $\sqrt{4}$ گویاست)، q : ($2+2 \times 2 = 10$) و r : (تهران پایتخت ایران است) باشند، ارزش گزاره $q \vee r \Leftrightarrow p, \dots$ و ارزش گزاره

$\sim r \Leftrightarrow q$ است.

۴) نادرست - نادرست

۳) نادرست - درست

۲) درست - نادرست

۱) درست - درست

محل انجام محاسبات

۲۱- اگر p گزاره درست، q گزاره دلخواه باشد، در این صورت کدامیک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

$$r \wedge \sim(p \vee \sim q) \quad (۲)$$

$$p \vee q \quad (۱)$$

$$(p \vee q) \vee (\sim p \vee r) \quad (۴)$$

$$p \vee (q \wedge r) \quad (۳)$$

۲۲- اگر گزاره $(q \wedge \sim s) \Rightarrow (p \vee \sim r)$ دارای ارزش نادرست باشد، ارزش کدام گزاره زیر درست است؟

$$r \wedge p \quad (۴)$$

$$r \vee s \quad (۳)$$

$$s \vee p \quad (۲)$$

$$p \wedge q \quad (۱)$$

۲۳- کدام گزینه بیانگر نماد ریاضی عبارت «مجذور معکوس عددی منهای سه برابر آن عدد، برابر است با مربيع ریشه سوم آن عدد بهعلاوه دو برابر جذر آن عدد» است؟

$$\sqrt[3]{\frac{1}{x}} - 3x = (\sqrt[3]{x})^2 + 2\sqrt{x} \quad (۲)$$

$$\sqrt{x} - 3x = (x)^2 + 2\sqrt{x} \quad (۱)$$

$$(\frac{1}{x})^2 - 3x = (\sqrt{x})^2 + 2\sqrt{x} \quad (۴)$$

$$(\frac{1}{x})^2 - 3x = (\sqrt[3]{x})^2 + 2\sqrt{x} \quad (۳)$$

۲۴- در مورد استدلال زیر چه تعداد از گزاره‌های الف تا ت صحیح است؟

مقدمه ۱: اگر رقم یکان عددی صفر باشد، آنگاه آن عدد بر ده بخش پذیر است.

مقدمه ۲: عدد x ، بر ده بخش پذیر است.

نتیجه: رقم یکان عدد x برابر صفر است.

الف) این استدلال یک قیاس استثنایی است.

ب) نتیجه این استدلال قطعاً درست است.

پ) روش استدلال نادرست است.

ت) این استدلال یک مغالطه است.

$$۴) \quad ۴ \text{ مورد}$$

$$۳) \quad ۳ \text{ مورد}$$

$$۲) \quad ۲ \text{ مورد}$$

$$۱) \quad ۱ \text{ مورد}$$

۲۵- مراحل اثبات گزاره شرطی $ck < bk \Rightarrow c < b$ به شرح زیر است، کدام مرحله در این اثبات نادرست است؟

$$ck < bk$$

$$\xrightarrow{(۱)} ck + k^2 < bk + k^2$$

$$\xrightarrow{(۲)} k(c+k) < k(b+k)$$

$$\xrightarrow{(۳)} c+k < b+k$$

$$\xrightarrow{(۴)} c < b$$

$$۴) \text{ مرحله}$$

$$۳) \text{ مرحله}$$

$$۲) \text{ مرحله}$$

$$۱) \text{ مرحله}$$

علوم و فنون ادبی (۳):
سبک‌شناسی دوره معاصر و
انقلاب اسلامی
وزن در شعر نیما می
صفحه‌های ۹۵ تا ۱۱۱

علوم و فنون ادبی (۲):
فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

- ۲۶- نهایی** همه گزینه‌ها بهجز ... در مورد ویژگی‌های نثر دوره انقلاب اسلامی درست است.
- ۱) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت.
  - ۲) از پایان دهه پنجاه تا پایان دهه شصت، گرایش به داستان‌های کوتاه بیشتر از داستان بلند است.
  - ۳) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا سیاسی و در مرحله بعد، اجتماعی است.
  - ۴) تفکر انسان‌گرایانه (اومنیسم) گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کمرنگ مشاهده می‌شود.

۲۷- نهایی هر یک از آثار زیر به ترتیب نمونه کدام نثر است؟

«عیار دانش، احسن‌التواریخ، جامع عباسی»

- ۱) مصنوع، بینابین، ساده
- ۲) ساده، مصنوع، بینابین
- ۳) بینابین، مصنوع، ساده
- ۴) بینابین، بینابین، مصنوع

۲۸- نهایی با توجه به ویژگی‌های قلمروهای سه‌گانه شعر در سبک معاصر، کدام مورد نادرست است؟

- ۱) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است. (قلمرو ادبی)
- ۲) در اشعار نو تساوی طولی مصraigها رعایت نمی‌شود و مصraigها از نظر تعداد پایه‌های آوازی هماندازه نیستند. (قلمرو ادبی)
- ۳) علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید پرکاربرد است. (قلمرو زبانی)
- ۴) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است. (قلمرو زبانی)

۲۹- در کدام بیت، ویژگی زبانی «سبک هندی» به چشم می‌خورد؟

هم بی تو چراغ عالم افروز مباد	۱) بی روی تو خورشید جهان سوز مباد
چو هر عوری و ادبایی گدایی می‌کنی هر در	۲) مرا گوید نمی‌گویی که تا چند از گدارویی
وز عشق تو هر روز مرا تازه خماری است	۳) تو بار خدای همه خوبان خماری
که از خود دوست‌تر دارد پدر فرزند قابل را	۴) رود قربان طفل اشک هر دم مردم چشمم

۳۰- ویژگی سبکی همه ابیات بهجز بیت ... در کمانک مقابل آن صحیح آمده است.

وی شام دیرپایی از این بیشتر مپای (تقلید از سبک خراسانی)	۱) ای صبح دیررس، تو به فریاد ما برس
وز قامست ستیغ برافکن سیه قبای (bastan-گرایی)	۲) ای تیغ آفتاب درخشی به میخ زن
در پیش او بهسان سپهری یکی حصار (روی آوردن به مفاهیم انتزاعی)	۳) باغی ز بهر تو ز نو افکنده چون بهشت
وین تیرگی ز دامن دشت و دمن زدای (بهره‌گیری از نماد)	۴) ای مهر دلفروز خدا را به جلوه آی

۳۱- در کدام گزینه آرایه‌های «ایهام، کنایه و تشبیه» وجود دارد؟

پُر کند از خُمار خود دیده خون چکیده را چون عید وصال آمد، بگذار ریاضت را ای مَلک! آن تخت، تو را، تخته این نرد، مرا ولیکن نقش، کی بیند به جز نقش و نگاری را	۱) وعده دهد به یار خود، گُل دهد از کنار خود ۲) چون آب روان دیدی، بگذار تیمم را ۳) ای شه شطرنج فلک! مات، مرا، بُرده تو را ۴) جمالش آفتاب آمد، جهان، او را نقاب آمد

۳۲- آرایه‌های مقابله چند بیت، درست است؟

- عارضی عشق است، نتوان نهادن دل بر آن (ایهام - جناس تام)
ای کم از شبنم تو هم آیینه را پرداز ده (استعارة مصرحه - تشبیه)
بر سر کویش قلندروار می‌باید شدن (مجاز - ایهام تناسب)
بسمل ایجاد است «بیدل» جنبش مژگان ما (پارادوکس - مجاز)

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۳۳- به ترتیب آرایه‌های «کنایه، سجع، ایهام، پارادوکس، جناس» در کدام ابیات آمده است؟

بلبل خوش نفمه از نوروز می‌گوید سروود زیرا در این دام نزه من زهرها نوشیده‌ام زنی چو خنده گل از بس عرق در آب رود گرم به باده بشویید حق به دست شماست	الف) شاهد بربطزن از عشاق می‌سازد نوا ب) پیش طبیبیش سر بنه یعنی مرا تریاق ده ج) چو تاب زلف دهی از بنفسه تاب رود د) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم

۴) د، ب، الف، هـ، ج

۳) ب، هـ، الف، د، ج

۲) ب، ج، د، الف، هـ

۱) د، ب، ج، هـ، الف

۳۴- آرایه‌های شاخص ابیات زیر به ترتیب کدام‌اند؟

آمد شبی که آن را هرگز سحر نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد بیرون ز روی چون زر وجهی دگر نباشد وان کو نظر نبازد صاحب‌نظر نباشد	الف) چون طرّه تو یارا دور از رخ تو ما را ب) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید ج) از بنده زر چه خواهی زان رو که عاشقان را د) هر کو قدح ننوشد صافی درون نگردد

۲) تشبیه، سجع، جناس، استعارة

۴) استعارة، جناس، تشخیص، کنایه

۱) ایهام، تشبیه، ایهام تناسب، مجاز

۳) تضاد، مجاز، ایهام، پارادوکس

(۴) ایهام، استعاره

(۳) جناس، تکرار

(۲) اشتقاد، تناقض

(۱) اغراق، تشبيه

همچون دل تو بحری در هیچ بر نباشد

۳۵- ابیات زیر فاقد کدام آرایه‌های ادبی هستند؟

گفتامیان ماراتاب کمر نباشد»

«گفتم دل من از خون دریاست گفت آری

گفتم که در میانت دستی کمر توان بست

او همی کوشد بمردی با زمین و با زمان

(۱) گرچه مردم را سپرده است این زمانه بر زمین

تا گمان اندر یقین گم شد یقین اندر گمان

(۲) بس که جستم تا بیابان من از آن دلبر نشان

زین طرف بر آن طرف تا کی کنم رو در بیابان

(۳) گشته آل عترت در این بیابان جمله ویلان

کو همی گیتی بگیرد زین کران تا آن کران

(۴) گر کنوش نیست چونان دارم از بیزان امید

۳۶- کدام گزاره درباره سروده زیر نادرست است؟

«اینک من و توایم دو تنہای بی نصیب / هر یک جدا گرفته ره سرنوشت خویش / سرگشته در کشاکش طوفان روزگار / گم کرده همچو آدم و حوا بهشت خویش»

(۱) در سروده رکن «مفاعلن» و «مفقول» مشهود است.

(۲) سروده از پایه‌های آوایی ناهمسان تشکیل شده است.

(۳) الگوی حروف اصلی قافیه مصوت به همراه دو صامت است.

۳۷- وزن کدام سروده در مقابل آن، «درس» آمده است؟

(۱) چه فکر نازک غمناکی / و غم تبسم پوشیده نگاه گیاه است (مفاعلن فعلاتن / مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن)

(۲) جمعه متروک / جمعه چون کوچه‌های کهنه غمانگیز (مفععلن فعل / مفععلن فعلاتن فعلاتن فعل)

(۳) در آفتاب و باران / بر آستان فردا احساس می‌کنند؟ (مستفعلن فعلون / مستفعلن مفاعلن مستفعلن فعل)

(۴) به چمنزار بزرگ / و صدایم کن از پشت نفس‌های گل ابریشم (فعلاتن فعلن / فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل)

۳۸- اختیارات ذکر شده در رو به روی همه سرودههای نیمایی، «کاملاً» درست است؛ به جز:

(۱) من در این تاریکی / فکر یک برۀ روشن هستم / که باید علف خستگی ام را بچرد (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - ابدال)

(۲) تمام روز در آیینه گریه می‌کردم / بهار، پنجره‌ام را / به وهم سبز درختان سپرده بود (ابدال - بلندبودن هجای پایان مصراج)

(۳) صدا کن مرا / صدای تو خوب است / صدای تو سبزینه آن گیاه عجیبی است (حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

(۴) حجم خوشی داشت / نصفه شب بود از تلاطم میوه / طرح درختان عجیب شد (بلندبودن هجای پایان مصراج - حذف همزه)

۳۹- وزن چند مصراج دوری است؟

الف) نبود به میگساری عیبی به غیر مستقیم

ج) فدای خاک در دوست باد جان گرامی

ه) صلاح کار کجا و من خراب کجا

(۱) چهار

(۲) پنج

(۳) سه

(۴) دو

ب) رادی که سرشته شد در طینت او رادی

د) ای که به حسن قامت سرو ندیده‌ام سهی

۴۰- هر دو مصراج کدام گزینه وزن همسان دولختی دارد؟

الف) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل

ج) دیگر نمی‌دانم طریق از دست رفتم چون غریق

ه) چون تشنۀ جان سپردم آن گه چه سود دارد

(۱) و - ب

(۲) ب - ه

(۳) الف - د

ب) دوست به هندوی خود گر بپذیرد مرا

د) بر زمستان صبر باید طالب نوروز را

و) حبیب من که ندیده‌ست روی عذر را

(۴) ج - ب

علوم و فنون ادبی (۳):
حسن تعلیل، حسن آمیزی و
اسلوب معادله
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۲۲

پاسخ‌گویی به سوالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش‌روی سریع تو

۴۶- کدام بیت «حسن آمیزی» ندارد؟

۱) گر توانی سر برآور از گریبان جنون

۲) نوروز شد که گردد باغ از سمن لبالب

۳) اگر چه تنگ شکر شد جهان ز گفتارش

۴) بس که تلخی دیده‌ام سعدی از آن بیدادگر

۴۷- کدام بیت دارای «حسن تعلیل، اسلوب معادله و تلمیح» است؟

۱) ماتم فرهاد کوه بیستون را سرمه داد

۲) گران جانی بود بار گران بر دل بزرگان را

۳) برنمی‌آید غرور حسن با تمکین عشق

۴) نه کار شیرمردان است جوی شیر آوردن

۴۸- در کدام بیت «تمثیل» به کار رفته است؟

۱) گرچه من خود ز عدم دلخوش و خندان زادم

۲) گه دلم پیش تو گاهی پیش دوست

۳) شبی با دل به هجران تو ای سلطان ملک دل

۴) بهار آمد که بازم گل به باغ و بوستان خواند

۴۹- ترتیب ابیات زیر از حیث داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، حسن آمیزی، تشبيه و اسلوب معادله» کدام است؟

الف) شرم احسان می‌کند اهل کرم را پرده دار

ب) موی سپید را فلکم رایگان نداد

ج) عارفان مستغنى‌اند از زهد خشك زاهدان

د) ای که می‌خوانی سرود تاباک آسمانی

۱) ب - د - الف - ج

۲) الف - ج - ب - د

۵۰- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«مرا به روز قیامت مگر حساب نباشد

۱) تکرار - ایهام تناسب - تلمیح - لف و نشر

۳) تضاد - جناس - واج‌آرایی - استعاره

که هجر و وصل تو دیدم، چه جای موت و اعادت؟»

۲) لف و نشر - تلمیح - تضاد - واج‌آرایی

۴) تضاد - لف و نشر - پارادوکس - مجاز

۵۱- آرایه‌های مقابله کدام بیت تماماً درست است؟

نتوان طعمه ز سرپنجه شهباز گرفت (اسلوب معادله - حسن تعلیل)

دود دل ما در نظرش دود کباب است (تشبیه - اسلوب معادله)

تیزی شمشیر، پاک از خون کند شمشیر را (مجاز - حس‌آمیزی)

آب و آتش می‌کند صاحب‌برش شمشیر را (مجاز - اسلوب معادله)

(۱) زان خم زلف برآوردن دل دشوار است

(۲) مستی که ز خونابه دل هاست شرابش

(۳) عالمی را کُشت و دست و تیغ او رنگین نشد

(۴) عقل کامل می‌شود از گرم و سرد روزگار

۵۲- در کدام گزینه آرایه‌های «حسن تعلیل، ایهام تناسب و جناس» وجود دارد؟

بهای ماه درخشانه مشتری داند

کز فنای تن هوای او همه جان گشتن است

مردم چشمم فرو بردهست دائم سر در آب

هر سحر پیراهن شب در بر گیتی، قباست

(۱) متعای مهر خود ارزانی شهاب مکن

(۲) شمع را زان رو خوش افتاده است این خود سوختن

(۳) مردم دریا نیندیشند ز طوفان زان سبب

(۴) تا نهان شد آفتاب طلعت در زیر خاک

۵۳- کدام بیت، فاقد «حسن تعلیل» و دارای «اسلوب معادله» است؟

یا نسترن تازه که بر سبزه نشانیش

مر زبان را مشتری جز گوش نیست

که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را

اشک کباب موجب طغیان آتش است

(۱) پروین به چه ماند به یکی دسته نرگس

(۲) محروم این هوش جز بی‌هوش نیست

(۳) خمیده‌پشت از آن گشتنند پیران جهان دیده

(۴) جانسوزتر ز آتش قهر است لطف عشق

۵۴- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

به صد دفتر نشاید گفت حسب الحال مشتاقی

اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران

گفته آید در حدیث دیگران

باقي نمی‌توان گفت الا به غمگساران

(۱) به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقی

(۲) چندین که برشمردم از ماجراهی عشق

(۳) خوش‌تر آن باشد که سر دلبران

(۴) چندت کنم حکایت شرح این‌قدر کفایت

۵۵- مفاهیم «جایگاه عاریتی - رهاکردن مادیات - استقبال از رسوایی - افشاری راز» به ترتیب در کدام ابیات مشهود است؟

تهی سازید از سنگ ملامت جیب و دامان‌ها

الف) سر شوریدهای آوردهام از وادی مجنوون

که ناکس کس نمی‌گردد از این بالا گزیدن‌ها

ب) من از بی‌قدی خار سر دیوار دانستم

در دل عاشق کجا اسرار می‌ماند به جا؟

پ) می‌کشد حرف از لب ساغر می‌پُرزو عشق

توبه «لاحول» فکر را کن خو

ت) فکر مردم به هر سوی گرو است

(۲) ت، پ، ب، الف

(۴) ت، الف، ب، پ

(۱) ب، الف، ت، پ

(۳) ب، ت، الف، پ

درس هشتم: سیاست هویت
درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۸۷ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با الگوی تعارف هویت‌ها و رویکرد دیگری که از درون رویکرد تفسیری

شکل می‌گیرد، درست و نادرست است؟

(۱) یکی از راه‌های ایجاد آشتی، اتحاد و دوستی در میان گروه‌ها و ملت‌ها، شناخت متقابل است - بشر همواره به سرکوبی که از طریق قدرت و ثروت

صورت می‌گرفت حساس بود و اکنون متوجه سرکوبی است که به وسیله دانش اعمال می‌شود و دیگر به آن تن نمی‌دهد.

(۲) به معنای وحدت یا کثرت هویت‌هاست - می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند.

(۳) در مقابل الگوی تنافع قرار دارد و همان الگویی است که قرآن ارائه می‌کند - در این رویکرد بخشی از یک حقیقت مغفول آشکار می‌شود، هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.

(۴) به معنای وحدت و کثرت هویت‌هاست - اگر ادعا شود که دانش تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوت‌اند و درون هر جامعه‌ای گروه‌های مختلف وجود دارند می‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف داوری کرد و دانش صحیح را شناخت.

۵۷- هر یک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- نظریه فمینیستی معاصر

- کوکلاس کلان نام سازمان‌های همبسته در ایالات متحده امریکا است که پشتیبان برتری نژاد سفید و نژادگرایی است.

- طبق جریان دوم که از رویکرد تفسیری شکل گرفت راه رهایی انسان را باید در بیرون از علم جستجو کرد.

- جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها بیرون از دایرة علم صورت گیرد.

(۱) هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. - همانندسازی هویتی - خوب را به معنای خوبی‌بودن برخی افراد و بد را به معنای بدبودن برخی دیگر قلمداد می‌کند. - همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.

(۲) هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد نه از چشم دیگران - سیاست هویتی - سلطه‌گری علم از طریق «درست و غلط دانستن» و «خوب و بدکردن امور و ارزش‌ها» است. - زیرا در آن صورت علوم اجتماعی ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را از دست می‌دهد.

(۳) آنچه تا امروز به اسم علوم اجتماعی به مطالعه گروه‌ها، جوامع و فرهنگ‌ها می‌پرداخت دانشی جهان شمال نبود - همانندسازی هویتی - سلطه‌گری علم را از طریق درست و غلط دانستن و خوب و بدکردن امور می‌داند - سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود.

(۴) نتیجه مطالبه نظریه متناسب با خود هستند - مدل تعارف هویت - خوب را به معنای خوبی‌بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بد بودن برخی دیگر قلمداد می‌کند - بشر همواره به سرکوبی که از طریق ارزش‌ها و قدرت صورت می‌گرفت حساس بوده است.

-۵۸- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را بدسترسی کامل می‌کند؟

جامعه‌شناسی انتقادی	جامعه‌شناسی تفسیری	جامعه‌شناسی تبیینی	نوع
			معیار
	(الف)		موضوع
(ب)			روش
	(د)	(ج)	هدف

۱) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - انتقادی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - نگاه از درون به پدیده‌ها

۲) کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - انتقادی - یکسان‌سازی طبیعت و جامعه - نگاه از درون به پدیده‌ها

۳) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - تجویزی - یکسان‌سازی طبیعت و جامعه - معنا و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

۴) کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - تجویزی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - معنا و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

-۵۹- **نهایی** کدام گزینه بدسترسی علوم نافع در اسلام را شامل می‌شود؟

۱) علم به تاریخ - علوم پایه - علم توحید - علم به نفس

۲) علم سحر - علوم ابزاری - علم به مبدأ و معاد - علوم اجتماعی

۳) علم پژوهشی - علم توحید - علم سحر - علم بر نفس

۴) علوم اجتماعی - علوم ابزاری - علم سحر - علم به مبدأ و معاد

۶۰- با توجه به جوامع موردنظر فارابی کدام گزینه به ترتیب صحیح است؟

- مدینه جاهله

- مدینه ضاله

- مدینه فاضله

- مدینه فاسقه

۱) بهره‌مندی‌بودن از علوم عقلی - شکل‌گیری در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله - جامعه موردنظر فارابی - محدود نشدن علم به علم تجربی

۲) وجود علم ابزاری - تحریف نظرات علمی مدینه فاضله - محدود شدن علم به علم عقلانی و وحیانی - آگاه به آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی

۳) اهرام سه‌گانه مصر - شکل‌گیری در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله - جامعه شکل‌گرفته بر محور عقلانیت - بهره‌مند نبودن از علوم عقلی

۴) جوامع اساطیری - تحریف نظرات علمی مدینه فاضله - جامعه سازمان‌یافته بر محور علم - شباهت عالم بی‌عمل به افراد این جامعه

۶۱- هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- در جهان اسلام علوم نافع به علوم ابزاری محدود نمی‌گردند و علوم دیگر را نیز در بر می‌گیرند.
  - علم پزشکی و علوم فنی و مهندسی از جمله علوم نافع‌اند.
  - علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد از نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.
- (۱) یادگیری همه علوم ارزش یکسانی ندارد - مسلمانان به آموختن علم نافع تشویق شده‌اند - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند.
- (۲) روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شود - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را بطرف می‌کنند - درباره حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند.
- (۳) نیازهای روزمره جامعه اسلامی را بطرف می‌کنند - روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند.
- (۴) روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شود - درباره اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان ارزیابی می‌کنند - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را بطرف می‌کنند - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را بطرف می‌کنند.

۶۲- ابوعلی مسکویه و ابوریحان بیرونی در تحقیقات خود با توجه به موارد زیر، به ترتیب از چه روشی استفاده کرده‌اند؟

- در کتاب «تجارب الامم» آمده است: من چون سرگذشت مردمان و کارنامه شاهان را ورق زدم حوادثی مانند گزارش آغاز دولت‌ها و پیدایش پادشاهی‌ها و تلاش در آبادکردن کشور و یک‌سخن کردن مردم را دیدم.
- نویسنده «تحقيق مالهنه» علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها می‌داند.

(۱) تجربی و تفہمی - تفسیری

(۲) تبیینی - تجربی و تفہمی

(۳) تجربی و تبیینی - تجربی و تفہمی

(۴) تفہمی و تفسیری - تبیینی و تفہمی

۶۳- **نهایی** به ترتیب «علم مدنی» و «علم عمران» مربوط به کدام اندیشمندان است؟

(۱) ابوعلی مسکویه - ابوریحان بیرونی

(۲) ابن خلدون - فارابی

(۳) ابوریحان بیرونی - ابوعلی مسکویه

۶۴- **نهایی** کدام گزینه به ترتیب برای جاهای خالی مناسب است؟

«... با تأثیرپذیری از قرآن به دنبال شناخت ... در جامعه بود و در مطالعاتش از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد بنابراین از ... سخن نگفت. اهمیت امروزی ابوریحان بیرونی در به کارگیری روش ... در کنار روش ... در بررسی‌های ...، تاریخی و جغرافیایی است. روش او امروز در تحقیقات ... متدالوی شده است.»

(۱) فارابی - جامعه‌ای که براساس عقل سازمان یافته باشد - روش حسی و تجربی - انتقادی - حسی و تجربی - فلسفی - جامعه‌شناسی و باستان‌شناسی

(۲) ابن خلدون - جامعه‌اللهی - جامعه‌آرمانی - انتقادی - تجویزی - مذهبی - مردم‌شناسی و دین‌پژوهی

(۳) فارابی - جامعه‌ای که در محور علم سازمان یافته باشد - امور حسی و تجربی در شکل‌گیری جوامع - تجویزی - تبیینی - فلسفی - مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی

(۴) ابن خلدون - سنت‌های اللهی - جامعه‌آرمانی - انتقادی - تجربی - مذهبی - مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی

۶۵- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدامیک از انواع عقل در معنای عام مطابقت دارد؟

- این عقل برای فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

- عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک این عقل درک می‌شود.

- برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.

- با استفاده از این عقل در سخن‌گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم.

(۱) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل انتقادی - عقل ابزاری

(۲) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل ابزاری - عقل انتقادی - عقل تجربی

(۳) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل انتقادی

(۴) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل انتقادی - عقل تفسیری

دروس نهم: پیشینه علوم اجتماعی
در جهان اسلام
دروس دهم: افق علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

جامعه‌شناسی (۳) – پیش‌روی سریع‌تر

۶۶- به ترتیب، هر عبارت به کدام نوع جامعه، علم، روش یا متفکر اجتماعی اشاره دارد؟

- تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان یاری می‌دهد.

- تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان.

- می‌توان درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها مانند عدالت، مسئولیت و آزادگی سخن گفت.

- علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانست.

(۱) جامعه‌آرمانی قرآن - فلسفه - عقل و وحی - فارابی

(۲) مدینه فاضله - فلسفه - عقل و وحی - ابن خلدون

(۳) جامعه‌آرمانی قرآن - علوم عقلانی و علوم وحیانی - حس و تجربه - فارابی

(۴) ترسیم جامعه‌آرمانی - علوم اجتماعی قرآن - عقلانی و وحیانی - فارابی

۶۷- بر اساس تقسیم‌بندی فارابی از جوامع، به ترتیب، کدام گزینه در مورد مدینه فاسقه نادرست اما در مورد مدینه ضاله درست است؟

(۱) جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. - جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

(۲) جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - در این جامعه، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردد و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

(۳) در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند. - جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.

(۴) در این جامعه، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردد و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند. - در این جامعه، با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

۶۸- کدام گزینه با متن زیر، ارتباط مفهومی دارد؟

«در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌سندیم استفاده می‌کنیم.»

(۱) عقل در معنای عام هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که صرفاً عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

(۲) جامعه‌شناسی تبیینی، از عقل تجربی برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

(۳) عقل تفسیری، برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

(۴) جامعه‌شناسی انتقادی از عقل ابزاری و عقل تفسیری عبور می‌کند و به دنبال عقلانیتی می‌گردد که ظرفیت و توان داوری ارزشی و انتقادی داشته باشد.

۶۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- میرزای نائینی کدام ویژگی جامعه مطلوب فقه شیعه را قابل تحقق می‌دانست؟

- در پایان قرن بیستم امام خمینی (ره) معتقد بود مجلس شورای اسلامی با مشارکت مردم موظف است کدام ویژگی جامعه مطلوب را محقق کند؟

- چه عاملی سبب شد دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد؟

- مطابق نظر امام خمینی (ره) ویژگی دوم جامعه مطلوب از چه طریقی محقق می‌شود؟

(۱) عادلانبودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم - ویژگی دوم - مقبولیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس خبرگان

(۲) عالم به عدالت بودن حاکمان و کارگزاران جامعه - ویژگی اول - مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس شورای اسلامی

(۳) عادلانبودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم - ویژگی اول - مقبولیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس خبرگان

(۴) عالم به عدالت بودن حاکمان و کارگزاران جامعه - ویژگی دوم - مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران - مجلس شورای اسلامی

۷۰- کدام یک از گزینه‌های زیر دربردارنده اطلاعات درست هستند؟

الف) متفکران مسلمان تفسیر را در مقابل تبیین قرار نمی‌دهند، بلکه هر تبیینی را نوعی تفسیر بهشمار می‌آورند، زیرا تبیین را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

ب) احکام و قواعد ریاضی و شناسایی خوبی و بدی‌ها به ترتیب مربوط به عقل نظری و عقل عملی است.

ج) شباهت علوم اجتماعی جهان اسلام و رویکرد انتقادی در این است که هر دو توان داوری درباره ارزش‌ها را دارند.

د) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نقش محوری دارد و همه عرصه‌های علمی را به تهایی سامان می‌دهد.

ه) عقل در معنای عام براساس موضوع مطالعه خود به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.

(۴) ج، د، ه

(۳) ب، ج

(۲) د، الف

(۱) ه، ب، ج

هویت
 (هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
 صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۰۳

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
 به سوال‌های ۷۱ تا ۷۵ «ب» به سوال‌های ۷۶ تا ۸۰ «پاسخ دهید».
 وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- کدامیک از گزینه‌های زیر، نادرست است؟

- ۱) جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند جنگ‌های صلیبی به دفع مهاجمان پرداخت و یا مانند حمله مغول، مهاجمان را جذب کرد.
- ۲) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت اسلام درآمد.
- ۳) مستشرقان، جمعی از محققان شرقی‌اند که از منظر جهان غرب و با اهداف و مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند.
- ۴) حیات معنوی اسلام سبب شد تا نظریه‌پردازان غربی که طی قرن بیستم سکولاریسم را سرنوشت حتمی بشیریت می‌دانستند، نظریات خود را بازبینی کنند.

۷۲- کدامیک از موارد زیر، نادرست است؟

- الف) انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است ولی قدرت او، نامحدود است و برای تأمین نیازهای اولیه خود به کمک دیگران احتیاج دارد.

ب) کسانی که در زندگی، برای رسیدن به اهداف خود می‌توانند بر اراده دیگران تأثیر بیشتری بگذارند، از قدرت اجتماعی کمتری برخوردار هستند.

ج) هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.

- د) هر جهان اجتماعی به تناسب هویت و فرهنگ خود، آرمان‌ها و ارزش‌های ویژه‌ای دارد و نمی‌تواند بدون سیاستی مناسب به ارزش‌ها و آرمان‌های خود دست یابد.

- ه) رابطه بین نظام سیاسی و فرهنگی، یک رابطه یک‌طرفه است چرا که نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین و اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند.

(۲) «د» و «ب» و «ه»

(۱) «الف» و «ج» و «د»

(۴) «ب» و «ج» و «الف»

(۳) «ه» و «الف» و «ب»

۷۳- به ترتیب هر کدام از موارد زیر به کدام گزینه دلالت دارد؟

- الف) حکومت اقلیت بر اساس فضیلت در تقسیم‌بندی ارسطو

ب) نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت

ج) حاکم یا حاکمان هر نوع تصمیمی را برای خود مباح می‌دانند.

(۱) آریستوکراسی - دموکراسی - مونارشی

(۲) مونارشی - لیبرال دموکراسی - الیگارشی

(۳) الیگارشی - لیبرال جمهوری - تیرانی

۷۴- کدام گزینه درست است؟

- ۱) در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی می‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد.

- ۲) مدار مشروعیت خواست و میل افراد است.

۳) سیاست در معنای عام خود شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.

- ۴) مقبولیت و مشروعیت حقیقی حتماً باید با هم باشند و نمی‌توانند جدا از یکدیگر وجود داشته باشند.

۷۵- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مؤید کدام موضوع است؟

- آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم.

- تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

- هجوم اقتصادی به ایران در زمان قاجار

(۱) کنش اجتماعی - افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است - اخذ امتیاز روبرو

(۲) کنش اقتصادی - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است - اخذ امتیاز رژی

(۳) کنش اقتصادی - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد - صنایع مونتاژ

(۴) کنش مالی - هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشند آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد - فروش جنگ‌افزار

بیداری اسلامی و جهان جدید
 (سرآغاز بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی)
 ایران، افق بیداری اسلامی
 صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۶

اگر به سوال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سوال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

۷۶- به ترتیب کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

- بیدارگران نخستین
- رعایت ظواهر اسلامی
- فقاهت و عدالت
- قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی

استبداد قومی و قبیله‌ای	«الف»	«الف»	خودباختگی فرهنگی دولتمردان کشورهای اسلامی
«د»	در حاشیه مناسبات قدرت‌های سیاسی جهان اسلام مانده بودند	شناخت عمیقی از فرهنگ غرب نداشتند	«ج»

(۱) ب - ج - د - الف   (۲) ب - د - الف - ج   (۳) ب - الف - د - ج   (۴) الف - ج - ب - د

۷۷- صحیح یا غلط بودن هریک از عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- منورالفکران برخلاف بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولتها در کشورهای اسلامی بودند.

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل اسلام‌گریزی آنان بود.

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

- جاذبه روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی، پس از فروپاشی بلوک شرق شدت یافت.

(۱) غ - غ - غ - ص   (۲) غ - ص - غ - ص   (۳) غ - ص - غ - ص   (۴) ص - ص - غ - غ

۷۸- صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) رهبران دینی پس از شکست در انقلاب مشروطه، از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند و این موضع در مرجعیت شیعه تا شروع انقلاب اسلامی ادامه یافت.

ب) انقلاب اسلامی هنگامی آغاز شد که شاه تحت حمایت دولتهای غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را بر عهده داشت و روشنفکران چپ نیز در صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حضور داشتند.

ج) فعالیت رقابت‌آمیز امام خمینی (ره) با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد و به صورت یک حرکت اصلاحی درآمد که حذف شاهنشاهی و تحقق حکومت اسلامی را دنبال می‌کرد.

د) مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا حمایت دولتهای استعمارگر به دست آورده بودند.

(۱) ص - غ - ص - غ   (۲) غ - غ - ص - غ   (۳) ص - ص - غ - غ   (۴) ص - غ - غ - ص

۷۹- به ترتیب، شباهت و تفاوت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت ازبین‌بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب اسلامی ایران بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.
- ۲) انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابل استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - انقلاب اسلامی ایران برخلاف سایر انقلاب‌های قرن بیستم، جهت‌گیری ضداستعماری داشت و در جهت ازبین‌بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کرد.
- ۳) انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابل استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش برخلاف انقلاب اسلامی ایران اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک غرب بودند.
- ۴) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت ازبین‌بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش برخلاف انقلاب اسلامی ایران اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک غرب بودند.

۸۰- عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه ارتباط دارند؟

- فروپاشی بلوک شرق، به شکل‌گیری نظام نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا شد.
  - تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی برای اشباع خلاً معنوی فرهنگ غرب.
  - این نظریه رویکرد خصم‌مانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، نتیجه ورود مجدد دیگر فرهنگ‌ها به عرصه زندگی بشر معرفی می‌کرد.
  - این فعالیت‌ها، تقلیدهای بدایی از انقلاب‌های مدرن بودند.
- ۱) نظریه پایان تاریخ فوکویاما - هراس از جهان اسلام پس از فروپاشی بلوک شرق - نظریه جنگ تمدن‌ها - جنبش‌های عدالتخانه و تباکو
  - ۲) نظریه جنگ تمدن‌ها - مقابله غرب با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است. - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - جنبش‌های عدالتخانه و تباکو
- تبکو
- ۳) نظریه پایان تاریخ فوکویاما - مقابله غرب با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است. - نظریه جنگ تمدن‌ها - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم
  - ۴) نظریه جنگ تمدن‌ها - هراس از جهان اسلام پس از فروپاشی بلوک شرق - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم

روان‌شناسی سلامت
صفحه‌های ۱۸۶ تا ۲۰۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- کدام گزینه در رابطه با روان‌شناسی سلامت، نادرست است؟

- (۱) معرفی روش‌های مناسب زندگی و پیشگیری از بیماری‌های روان‌شناسی، از اهداف روان‌شناسی سلامت است.
- (۲) در عبارت «آموزش الگوهای رفتاری سالم به کودکان، به منظور پایه‌ریزی شیوه زندگی سالم در طول زندگی آنان» به یکی از اهداف روان‌شناسی سلامت، که حفظ سلامتی و ارتقای آن است، اشاره شده است.
- (۳) یکی از اهداف روان‌شناسی سلامت که حفظ سلامتی و ارتقای آن است، بر افرادی متمرکز است که در معرض خطر بیماری، قرار گرفته‌اند.
- (۴) فرد در هر نقطه‌ای از پیوستار سلامت که قرار دارد باید بتواند جایگاه خود را حفظ کند؛ یعنی باید تلاش کند به نقطه‌ای پایین‌تر در سمت چپ پیوستار تنزل نکند.

۸۲- کدام گزینه بیماری‌های روانی را در نقش عامل یک مشکل جسمانی قرار داده است؟

- (۱) پدربزرگ آیلین، اخیراً دچار تغییراتی در رفتار خود شده و به اطرافیان خود بدین شده است. پزشک معالج پس از معاینه، تغییرات او را به بیماری تحلیل برنده اعصاب مغز ربط می‌دهد.
- (۲) پویا همیشه سر کار قهوه می‌خورد تا سرحال بماند اما مدتی پس از مصرف، دچار تپش قلب و حالت تهوع می‌شود.
- (۳) فاطمه شروع به مصرف قرص آرامبخش می‌کند و مصرف بیش از حد آن قرص باعث ایجاد اختلالات بینایی و حرکتی در او می‌شود.
- (۴) حسین با علائمی از سردردهای متعدد به پزشک مراجعه می‌کند. پزشک پس از ۱۵ دقیقه گرفتن شرح حال، متوجه می‌شود که سردردهای حسین مربوط به استرس‌ها و فشارهای کاری شدید او بوده است.

۸۳- به ترتیب، درسی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

الف) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی سبزیجات زیادی باشد.

ب) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی روغن و چربی کمی باشد.

پ) افراد به تناسب شرایط (سن، جنس و موقعیت رشدی) رژیم غذایی متفاوتی دارند.

ت) با توجه به هرم غذایی، باید میزان شیر و لبنیات و گوشت، بیشتر از میوه‌ها باشد.

(۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست   (۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(۳) درست - نادرست - درست - درست   (۴) درست - نادرست - نادرست - درست

۸۴- در کدام گزینه گزاره مطرح شده پیرامون «فعالیت بدنی» کاملاً صحیح است؟

- (۱) همواره می‌توان از ورزش کردن، به عنوان یکی از روش‌های سازگارانه مقابله با فشار روانی استفاده کرد.
- (۲) افراد با انجام فعالیت‌های ورزشی سنگین می‌توانند اثر انواع فشارهای روانی را بر شرایط خود تعدیل کنند.
- (۳) ورزش کردن نه تنها باعث ارتقای سلامتی می‌شود، بلکه به کنترل و پیشگیری بیماری‌ها نیز کمک می‌کند.
- (۴) گاهی اوقات امکان از بین بردن مشکل در کوتاه‌مدت وجود ندارد.

- در هریک از ابیات زیر کدامیک از علائم فشار روانی رخ داده است؟

- من از ترس زمستان سمت آغوش تو می‌آیم / که با تو گل کند مفصل به مفصل استخوان‌هایم

- قرص سردرد و مسکن اثرش رفته و من / شده‌ام یک من بی‌تو که پر از دردسرم

- شعرهایم همه از حافظه‌ام پاک شدند / هر کجا حرف غزل بود تو را می‌خوانم

- خواهشی کردم بماند سیزده با من ولی / حجم اندوه مرا تا دید او هم شد به در

(۲) جسمانی - هیجانی - شناختی - رفتاری

(۱) هیجانی - جسمانی - شناختی - رفتاری

(۴) هیجانی - رفتاری - شناختی - جسمانی

(۳) هیجانی - جسمانی - رفتاری - شناختی

- درستی و نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

- گاهی نمی‌شود با روش‌های مقابله‌ای فشار روانی را حذف کرد.

- فراخوانی روش‌های مقابله با فشار روانی توسط یک فرد، مستلزم بر طرف ساختن یا تحمل موقعیت فشار آور است.

- در مقابله، عامل فشار آور، زندگی را از حالت عادی خارج می‌کند؛ لذا ضروری است خود را با آن سازگار کنیم.

- همه افراد در روبرو شدن با موقعیت فشار آور، با روش‌های یکسان مقابله می‌کنند.

(۲) نادرست - نادرست - درست - درست

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست

(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - نادرست - درست

- در هر مورد، استفاده از چه راهبردی برای مقابله با استرس مناسب‌تر است؟

- امیر مدتی است که برای درس خواندن بی‌انگیزه شده است. او هر چه تلاش می‌کند نمی‌تواند منبع استرس را به درستی معین کند.

- مهسا و دوستانش به دلیل ریزش کوه در جاده گیر کرده‌اند. همه استرس دارند و به دنبال راهی هستند تا موقتاً حواس خود را از ریزش کوه پردازند.

- شاگرد مکانیک به توصیه استاد خود، قطعه مورد نظر را تماماً باز می‌کند تا بفهمد چگونه باید از اول آن را بست.

- توصیه مشاور به دانش‌آموز، این است که برای بهبود حال روانی و کاهش استرس، پیاده‌روی ملایم داشته باشد.

(۱) استفاده از مهارت حل مسئله - تمرین آرام‌سازی خود - مشورت و راهنمایی گرفتن - ورزش و فعالیت بدنی

(۲) استفاده از مهارت حل مسئله - تمرین آرام‌سازی خود - استفاده از مهارت حل مسئله - استفاده از حس شوختی طبیعی

(۳) مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوختی طبیعی - مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوختی طبیعی

(۴) مشورت و راهنمایی گرفتن - استفاده از حس شوختی طبیعی - استفاده از مهارت حل مسئله - ورزش و فعالیت بدنی

۸۸- مشاور مدرسه وارد کلاس می‌شود و به دانشآموزان می‌گوید: «مطابق با دفترچه ثبتنام کنکور سراسری، امسال برای قبولی در رشته پرطوفدار X علاوه بر رتبه و تراز خوب در کنکور، نیازمند یک مصاحبه حضوری نیز می‌باشد». همه‌های در کلاس راه می‌افتد، سارا می‌گوید: «مشکلی نیست که آسان نشود / مرد باید که هراسان نشود». زهرا به خاطر آورد که وقتی می‌خواست برای قبولی در مدرسه سپاه آزمون بدهد نیز چنین تغییراتی پیش آمده بود و او به خوبی توائسته بود این تغییرات را مدیریت کند. مریم جمله «هر کس تلاش کند به نتیجه مطلوب خواهد رسید.» را تکرار می‌کند و باور پیدا می‌کند که از پس مصاحبه نیز برخواهد آمد. با توجه به این موقعیت فرضی، کدام گزینه درست است؟

(۱) در کل، سه روش سازگارانه بلندمدت به کار برده شد.

(۲) سارا و زهرا و مریم هم از روش‌های سازگارانه استفاده کردند و هم از روش‌های ناسازگارانه.

(۳) به ترتیب روش‌های مقابله‌ای به کار برد شده عبارت‌اند از: [کوتاه‌مدت – بلندمدت – کوتاه‌مدت]

(۴) در این موقعیت، مجموعاً دو روش مقابله‌ای به کار گرفته شده، که هردوی آن‌ها سازگارانه و کوتاه‌مدت بودند.

۸۹- هر کدام از عبارت‌های زیر به ترتیب، با کدام یک از موارد مطرح شده هم‌خوانی بیشتری دارد؟

- رضا دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند.

- نرگس بدون اینکه تلاش کند، منتظر است اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ دهد.

- نیما هنگام رویارویی با فشار روانی، از لحاظ هیجانی، به شدت تحریک می‌شود؛ به طوری که بر هیجانات و رفتار خود کنترل ندارد.

(۱) منفعل بودن - در انتظار معجزه بودن - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل

(۲) مجبور بودن - در انتظار معجزه بودن - منفعل بودن

(۳) منفعل بودن - در انتظار معجزه بودن - استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه

(۴) مجبور بودن - منفعل بودن - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل

۹۰- موارد ذکر شده در کدام گزینه، تماماً مربوط به تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است؟

(۱) نماز خواندن به دانشآموزان کمک می‌کند آرامش ذهنی خود را حفظ کنند. - توصیه می‌شود افرادی که فشار روانی زیادی تجربه می‌کنند، زیاد یاد خدا کنند. - رفتارهای معنوی به انسان‌ها کمک می‌کند روحیه منفی خود را بهمود بخشنند.

(۲) رفتن به مسجد و خواندن نماز جماعت حس خوبی را در افراد ایجاد می‌کند. - افراد دیندار در زندگی خود احساس آرامش بیشتری را تجربه می‌کنند. - افرادی که خود را پایبند به یک مذهب می‌دانند، در مجموع زندگی سالم‌تری دارند.

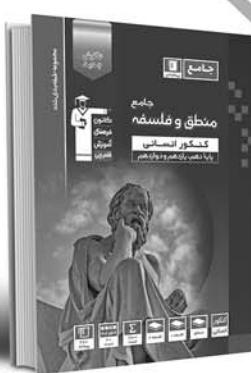
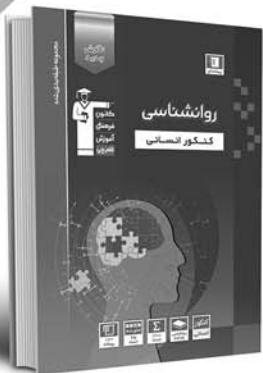
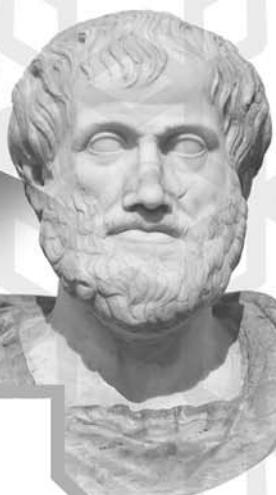
(۳) شرکت در مراسم‌های مذهبی به افراد کمک می‌کند که سیستم ایمنی قوی‌تری داشته باشند. - فردی که مذهبی است با احتمال کمتری به سمت غذاهای ناسالم می‌رود. - کسی که به خدا توکل می‌کند، سعی می‌کند سیگار مصرف نکند.

(۴) دین و مذهب یکی از مواردی است که افراد را از روابط نامشروع جنسی منع می‌کند. - مسلمانان به توصیه پیامبر (ص)، ورزش را وارد سبک زندگی روزانه خود می‌کنند. - طبق آمار بیمارستان‌ها، تعداد بسیار کمی از افراد مذهبی دچار مسمومیت الکلی می‌شوند.

کتاب‌های طایف انسانی

پیمان‌ای تحریر کنید

۸۴۵۱
www.kanoon.ir
www.kanoonbook.ir

AzmoonFree.ir

آزمون ۱۴۰۳ اسفند ماه

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

نام درس	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	این قسمت را قبل از شروع آزمون بر کنید.
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۲۰	۹۱	۲۰
۲	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۱	۱۲۵
۴	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۱۳۰
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۱۳۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۱۴۰
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۱۴۵
۷	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۱۵۰
۸	انتخابی (زوج درس)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۱۵۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۱۶۰
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰
۱۰	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۱۷۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۱۸۰
۱۲	اجباری	فلسفه بازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۹۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۲۰۰

عربی (۳):
نظام الطّبیعة
(درس ۴)
صفحه‌های ۵۳ تا ۷۰

عربی (۲):
إِرْحَمُوا نَلَاثَةً
لا تَقْدِطُوا
(درس‌های ۶ و ۷)
صفحه‌های ۷۷ تا ۱۰۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■■ عین الأنصب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۹)

٩١- ﴿إِنَّا هُنُّ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا﴾:

۱) به راستی که ما قرآن را برابر تو قطعاً فروفرستادیم!

۲) بی‌شک ما قرآن را برابر تو فرستادیم، چه فرستادنی!

۳) قطعاً ما بودیم که این قرآن را برایت نازل کردیم!

۴) بدون شک قرآن توسط ما بر تو حتماً نازل شده است!

٩٢- «فَرَرَ الْمَزَارِعُ أَنْ يَسْتَشِيرَ خَبِيرَ الزَّرَاعَةِ إِسْتِشَارَةً عَنْ سَبِّ تَعْرُضِ الْخَضَرَوْاتِ فِي الْمَزَرِعَةِ لِتَلْفِ لَعْلَهُ يَتَخلَّصُ مِنْ هَذِهِ

المشكلة المؤلمة؟!»: کشاورز تصمیم گرفت که ....

۱) با کارشناس کشاورزی حتماً درباره علت در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه مشورت کند شاید او از این مشکل درآور خلاص شود!

۲) درباره سبب در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه با کارشناس کشاورزی مشورت کند شاید او را از این مشکل دردناک خلاص کندا!

۳) حتماً سبب در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه را از یک کارشناس کشاورزی جویا شود شاید او از این مشکل درآور خلاص شود!

۴) در مشورت با کارشناس کشاورزی به علت در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه اشاره کند شاید از این مشکل دردناک خلاص گردد!

٩٣- ﴿أَلَا وَ إِنَّ إِمامَكُمْ قَدْ اكْتَفَى مِنْ دُنْيَاهُ بِطَمَرِيهِ وَ مِنْ طُعْمَهُ بِقُرْصَيْهِ!﴾:

۱) هان! امامتان از دنیایش به جامه کهنه‌ای و از خوراکش به قرص نانی اکتفا کرده است!

۲) آگاه باشید امامتان از دنیایش به دو جامه کهنه و از خوراکش به دو قرص نان بسنده کرده است!

۳) آگاه باشید پیشوایتان از دنیایش به جامه‌ای کهنه و از خوراکش به دو قرص نان بسنده کرده است!

۴) آگاه باشید پیشوایتان از دنیای خود به دو جامه کهنه و از غذای خود به یک قرص نان اکتفا کرده است!

٩٤- «ابنَةُ رجُلٍ كَانَ يَحْمِيُ الْأَهْلَ وَالْعِرْضَ أَسْرَتْ فَحَاوِلُوا خَرْوْجَهَا مِنَ الْعَبُودِيَّةِ وَالْأَسْرِ. كَانَ أَبُوهَا مِنْ أَعْجَابِ عَصْرِهِ!»:

۱) دختر مردی اسیر شد که از خانواده و آبرو حمایت می‌کرد. پس بکوشید تا او را از بندگی و اسارت بیرون بیاورید. پدر او

شگفتانگیز روزگارش بود!

۲) دختر مردی که از حامیان خانواده و ناموس بود، اسیر شد. پس تلاش کنید تا او را از بندگی و اسارت خارج کنید. پدر او از

شگفتانگیزان زمانه‌اش بود!

۳) دختر مردی اسیر شد که از خانواده و ناموس پشتیبانی کرد. پس برای بیرون رفتنش از بندگی و اسارت تلاش کنید. پدرش

مایه شگفتی روزگار خود بود!

۴) دختر مردی که از خانواده و آبرو حمایت می‌کرد، اسیر شد. پس برای خارج شدنش از بندگی و اسارت بکوشید. پدرش از

شگفتانگیزان روزگار خویش بود!

٩٥- **نهایی** «قد يَتَعَدَّ الْمُوَاطِنُونَ عَلَى الطَّبِيعَةِ تَعَدَّ الظَّالِمِينَ وَإِنْ اسْتَمَرَ الْوَضْعُ هَكُذا فَسِنْشَاهِدُ الْمُشَاهِدَةَ!»:

۱) هموطنان گاهی ستمکارانه بر طبیعت دستدرازی می‌کنند و اگر این وضع ادامه پیدا کند، حتماً مشکلاتی را مشاهده

خواهیم کرد!

۲) ممکن است هموطنان بر طبیعت مثل ظالمان دستدرازی کنند و اگر این چنین وضعی ادامه یابد، مشکلاتی را شاهد

خواهیم بود!

۳) همیه‌نان گاهی در طبیعت ظالمانه تجاوز کرده‌اند و اگر وضعیت این چنین استمرار یابد، قطعاً مشکلات را مشاهده خواهیم کرد!

۴) گاهی هموطنان مانند ستمکاران بر طبیعت دستدرازی می‌کنند و اگر وضع این‌گونه ادامه یابد، حتماً مشکلات را خواهیم دید!

٩٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) عندما لم يكن قادرًا على السير و الكلام ساعتها الأم!: با اینکه قادر به حرکت و سخن گفتن نبود، به مادرش کمک کردا!

۲) ستَّلَ الصَّعَابُ لِمَنْ يَسْعَى وَيَعْتَمِدُ عَلَى قُدْرَاتِهِ!: سختی خوار خواهد شد برای هرکس که تلاش می‌کند و بر توانایی‌های

خویش اعتماد می‌کند!

۳) يتذَكَّرُ أهل القرية أنَّ أبِي كَانَ يُفْرَجُ عن المَكْرُوبِ وَيُطْعَمُ الْمَسْكِينُ!: اهل روستا به یاد می‌آورند که پدرم اندوه غمگین را از

بین می‌برد و بیچاره را غذا می‌داد!

۴) شخصٌ لم يَبِأْسِ أَمَامَ الشَّدَائِدِ الَّتِي أَصَبَّ بِهَا، فَلَهُ أَجُورٌ عَظِيمَةٌ!: شخصی که در مقابل سختی‌هایی که بدان دچار شده نالمی

نمی‌شود، برای او پاداش بزرگی است!

٩٧- عَيْنُ الصَّحِيفَ:

۱) نَسْأَلُ اللَّهَ أَن يُعْطِنَا مَا يُحِبُّهُ: از خدا می خواهیم که آن چه را دوست داریم به ما بدهد!

۲) لَا يَرِي المُتَفَاقِلُ الْمَصَاعِبَ إِلَّا فُرْصًا جَيْدَةً فِي الْحَيَاةِ: خوشبین سختی‌ها را جز فرصت‌هایی نیکو در زندگی نمی‌بیند!

۳) مَن يَطْلُب حَيَاةً هَادِيَةً يَتَعَاشِيْشُ مَعَ الْآخَرِينَ تَعَاشِيْشًا: هر کس به دنبال آرامش در زندگی است با دیگران همزیستی می‌کند!

۴) بَحْثٌ عَدْدٌ مِن الْبَاحِثِينَ عَن حَيَاةِ الدَّلَافِينِ مُتَعَجِّبُونَ مِن مُسَاعِدَتِهَا لِلنَّاسِ: تعدادی از پژوهشگران درباره زندگی دلفین‌ها تحقیق کردند و از کمک انسان به آن‌ها حیرت‌زده شدند!

^{۹۸}- «خواهرانم دیروز به کتابخانه عمومی رفته بود و تاکنون برنگشته‌اند!»؛ عین الخطأ:

- (١) ذَهَبَتْ أخواتي إِلَى المَكْتبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسِ وَ مَا رَجَعْنَ حَتَّىَ الْآنِ!
  - (٢) أخواتي ذَهَبْنَ إِلَى المَكْتبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسِ وَ مَا رَجَعْنَ حَتَّىَ الْآنِ!
  - (٣) ذَهَبَتْ أخواتي إِلَى المَكْتبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسِ وَ لَمْ رَجَعْنَ حَتَّىَ الْآنِ!
  - (٤) أخواتي ذَهَبْنَ إِلَى المَكْتبَةِ الْعَامَّةِ أَمْسِ وَ لَمْ يَرْجِعْنَ حَتَّىَ الْآنِ!

^{٩٩}- عَيْنِ الْأَبْعَدِ عَنْ مَفْهُومِ الْآيَاتِ وَالْأَحَادِيثِ:

١) خير الأمور أو سطها:

تن خویش را آفرین گسترد

ستوده کسی کو میانہ گزید

حسے، اللہ گو، ہا یاد نمود

٢) ﴿ لَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعَزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً ﴾

حسی، الله گو، ها باید نمود

گ تو اندوھي، به س داري، جه سود

نگاه داریم و شرکت های ارزش افزایی

گوت هم است که می شود نگران نباشد

٤٣) ... يَقُولُونَ بِالسَّنْتَعَةِ مَا لَسْـا فــ قــلــوــصــ

در حضرت کریم تمّنا چه حاجت است

ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست

■■■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (١٠٤ - ١٠٥) بما يناسب النص:

تفيد قراءة الكتب العقل، و تعدّ غذاءً له، و تمده بالتجارب و المعرف و المعلومات التي يمكن أن تفيده في الوقت الحاضر أو في المستقبل، لذا يجب الحرص على قراءة الكتب الجيدة. و يُقال إن الكتب هم الأصدقاء الحقيقيون الذين لا يخطئون أبداً، إن الكتب لها تأثير كبير على حياة شخص، فقد تغير مسار الحياة و تسبب أن ينجح المرء في حياته. من خلال الكتب أيضاً يستطيع الإنسان أن يغوص في خياله و يرسم خيالاً ليعيش فيه و أيضاً يستطيع أن يسافر إلى المدن و يتعرّف على حضارتها بسهولة.

أفضل الكتاب هو القرآن الكريم و أول آية نزلت في هذا الكتاب قوله تعالى: ﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴾ مما يدل على فوائد القراءة للإنسان و في ذلك الكتاب قصص السالقين و إخبار بالغيب و ما سيأتي، كما فيه من التربية و التهذيب للنفس و كيفية معاملة الناس بالحسنى و اكتساب صفات الخير!

١٠٠- عین الصحيح: بقراءة الكتب قد يتبعد المرء من الواقع . . .

- ١) و لذلك يتغير مسار حياته!
- ٢) و لذلك يطلع على المستقبل!
- ٣) لأن الكتب تزيد المعلومات التي عنده!
- ٤) لأنّه يستطيع أن يصنع عالماً خيالياً!

١٠١- عین الخطأ: (حسب النص)

- ١) هناك أسرار في العالم و القرآن يُخبرنا عنها!
  - ٢) يستطيع الإنسان أن يسافر بالكتب إلى كل مدينة يُحبها!
  - ٣) إن الكتب تجعل الناس ناجحين و لها تأثير كبير في حياتهم!
  - ٤) يؤكّد القرآن على موضوع القراءة ولم يذكر فيه موضوع الكتابة!
- ١٠٢- بالنظر إلى النص: لماذا تُعد القراءة غذاء للعقل؟

- ١) لأنها تمنع الشخص من التسيّان!
- ٢) لأنها تجعل الشخص يعيش في الخيال!
- ٣) لأنها تقوى العقل و تمده بالمعرفة و التجارب!
- ٤) لأنها تساعد في التعرّف على الحضارات المختلفة!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصّرفي (١٠٣ و ١٠٤)

١٠٣- «المعلومات - الحاضر - يقال - تسبّب»:

- ١) المعلومات: جمع سالم للمؤنث - اسم مفعول؛ مأخوذ من مصدر مجرّد ثلاثي دون حرف زائد - معرب
  - ٢) الحاضر: اسم فاعل؛ من مصدر «حضور» - معرف بـأي / صفة، مجرور بالتبعية من موصوفها بعلامة الكسرة
  - ٣) يُقال: مضارع - للمفرد المذكر الغائب (=للغائب) - مجرّد ثلاثي دون حرف زائد - مجهول / فعل، و الجملة فعلية
  - ٤) تسبّب: فعل مضارع - مزيد ثلاثي، من باب تَقْعُلُ، و له حرفان زائدان - معلوم - متعدّ / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- ١٠٤- «يسافر - يتعرّف - السابقين - الحُسْنى»:

- ١) يُسافر: فعل مضارع (معادل للمضارع الالتزامي في الترجمة) - مزيد ثلاثي من باب مفاعة، و له حرف زائد - معلوم / فعل و فاعل
- ٢) يتعرّف: مضارع (معادل للمضارع الالتزامي في الترجمة) - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي؛ اسم فاعله: مُتعرّف / فعل، و الجملة فعلية
- ٣) السابقين: جمع سالم للمذكر - اسم فاعل؛ حروفه الأصلية: س ب ق - معرب / صفة، مجرور بالتبعية من موصوفها بعلامة الياء
- ٤) الحُسْنى: مفرد مؤنث - اسم تقضيل، وزنه: فعلى، حروفه الأصلية: ح س ن - معرفة - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ بالحُسْنى: جاز و مجرور

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٠٥ - ١١٠)

١٠٥- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (٢) أصبح الشام نادماً من عمله القبيح!
 (٤) كان رسول الله أسوة حسنة للعالمين!

١٠٦- عین «اللام» على الأفعال الناقصة ليست للأمر:

- (١) طلاب المدرسة ليكونوا جاهزين للإمتحان الذي سيقام يوم الإثنين!

(٢) لاصبح مُجداً في أداء واجبي ليدعوني أصدقائي إلى فريقهم العلمي!

(٣) لتصير أختك الكبيرة مُدرّسة في تلك الجامعة فلتتجه إجتهاضاً أكثر!

(٤) أحبابي لنكن مُحسنين إلى المحرومين حتى لا تُصبح في الشدائدين وحيدين!

١٠٧- عین الصحيح: (في استخدام الأفعال المضارعة)

- (١) يا أيتها النساء، إجمعن حقائبكن قبل أن تتحرّكن نحو السيارة التي تنتظركن!

(٢) لم يمارسوا الطلاب نشاطاً حرّاً في الصف في الحصة الأخيرة فتركوا المدرسة!

(٣) أسرعوا أولاً يعلمون أن زملاءكم قد خرجوا من الصف للحضور في صالة الإمتحان!

(٤) هذا جوال بطاريته قد يفرغ خلال ثلاثة ساعات و أنا لم أراجع البائع بعد شرائه مع الأسف!

١٠٨- عین الخطأ في إعراب خبر الأفعال الناقصة:

- (١) مع مرور الزَّمن صارت الأوضاع لجميع المواطنين صعبةً جدًا!

(٢) كثيرون من الناجحين أثاروا إعجابنا مع أنهم كانوا مُعوقون!

(٣) في تلك السنوات أصبحت الشاعرة معروفةً في العالم!

(٤) هذان الرجالان ليسا موظفين في تلك المؤسسة!

١٠٩- عین المؤكّد ليس اسمًا:

- (١) لا يعلم أسرار العالم الغامضة إلا من يفكّر عن الحقيقة تقفّراً عميقاً!

(٢) ليست في عدم وصولنا إلى بعض الغايات إلا حكمة نفهمها بعد مرور الزَّمن!

(٣) إنما يصل إلى النجاح الشخص الذي يعتمد على نفسه ولا يتأثر بأقوال الآخرين!

(٤) لا أسمح لأخي الأصغر أن يُسافر معنا في الصيف لأنّه لم يطالع دروسه مطالعةً!

١١٠- عین الخطأ للفراغات: (حسب قواعد المفعول المطلق)

- (١) أُسخطتني أعمال ابني . . . . فأرجو أن يهتدِي! (إسخاطاً)

(٢) تبادلت مفردات كثيرة بين اللّغات في العالم . . . ! (تبادلاً)

(٣) لعلّ البكتيريا المضيئة تحول الظّلام إلى الضّوء . . . ! (تحولاً)

(٤) خرجت صديقتي من الصّفّ قبل أن تستمع إلى المعلّمة . . . . كاماً! (إستماعاً)

یا إِلَهِي
درس ۵
صفحه‌های ۲۱ تا ۸۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع تو

■■ عین الأنساب للجواب عن الترجمة أو المفهوم (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- « و لَا ظُلْمٌ كَمَا لَا تُحِبُّ أَن تُظْلَمْ! »:

- ۱) به دیگری ظلم نکن همانطور که دوست نداری مورد ظلم واقع شوی!
- ۲) به کسی ستم نکن همانطور که خودت دوست نداری به تو ستم شود!
- ۳) ستم نکن همانطور که دوست نداری مورد ستم قرار گیری!
- ۴) ظلم نکن زیرا خودت دوست نداری مورد ستم واقع شوی!

۱۱۲- « أَرْجُو أَن يُعِينَنِي رَبِّي فِي أَدَاءِ واجباتِي وَ يَمْنَحِنِي الْقُوَّةَ وَ الإِرَادَةَ لِتَحْقِيقِ آمَالِي! »:

- ۱) امیدوارم که پروردگارم در انجام تکالیفم به من کمک کند و برای برآورده کردن آرزوهايم، به من توان و اراده ببخشد!
- ۲) امیدوارم پروردگارم من را در انجام وظایفم کمک کند و برای محقق کردن آرزوهايم، توان و عزم مرا افزایش دهد!
- ۳) امید است که پروردگارم در انجام تکالیف، یاور من باشد تا توان و اراده ام برای برآورده کردن آرزوهايم، زیاد شود!
- ۴) امید است پروردگارم در انجام وظایفم مرا یاری کند و به من نیرو و اراده ببخشد تا آرزوهايم محقق گردد!

۱۱۳- عین الصحيح:

- ۱) لَنْ أَنْسَى نصيحتَكِ القيمة حينما كنتِ تقولينَ: بُنِيَّتِي العزيزة عليكِ أَن تكرهي لِزَمِيلَتَكِ ما تكرهينَ لِنَفْسِكِ! : نصيحت ارزشمند را فراموش نخواهم کرد هنگامی که می گفتی: ای دخترک عزیزم تو باید برای همکارت ناپسند بپنداری آنچه را برای خودت ناپسند می پنداری!

- ۲) إِنَّ الْبَخِيلَ الَّذِي يَعِيشُ فِي حَيَاتِهِ يَعِيشَ الْفَقَرَاءِ يُحَاسَبُ فِي الْآخِرَةِ مَحَاسِبَةً الْأَغْنِيَاءِ! : بخیلی که یقیناً در زندگی فقیرانه زندگی می کند، در آخرت همانند ثروتمندان مورد حسابرسی قرار می گیرد!

- ۳) سَمَّلَ صُدُورُنَا انشراحًا وَ أَفواهُنَا بِالبَسْمَاتِ! : سینه‌های ما را از شادمانی و دهان‌هایمان را از لبخند پُر خواهد کرد!
- ۴) أَيَّهَا الْمُوَاطِنُونَ الْعَظِيمَاءِ حَافِظُوا عَلَى بِيَنْتَكُمُ الَّتِي فِيهَا رِوَابطٌ مُّتَدَاخِلَةٌ بَيْنَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ! : هان ای هموطنان بزرگوار، از محیطی که در آن روابط عمیق بین موجودات زنده وجود دارد، محافظت نمایید!

۱۱۴- عین الخطأ:

- ۱) وَ أَنْرِ عَقْلِي وَ قَلْبِي بِالْعِلُومِ النَّافِعَاتِ! : و عقل و قلب مرا با دانش‌های سودمند نورانی کن!
- ۲) الْمَوْتُ يَأْتِي بِغَتَّةٍ وَ الْقَبْرُ صَنْدُوقُ الْعَمَلِ! : مرگ ناگهان می آید و گور، صندوق عمل است!
- ۳) وَ اكْرَهَ لَهُ مَا تَكَرَّهُ لَكَ! : و ناپسند داشت آنچه را که تو ناپسند می شماری!
- ۴) إِنَّا جَعَنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ! : قطعاً ما تو را جانشینی در زمین قرار دادیم!

۱۱۵- عین عباره يختلف مفهومها:

- ۱) كما تُعاملِ تُعامل!
- ۲) لا يُحيط المكر السَّيِّئَ إِلَّا بِأَهْلِهِ!
- ۳) استقبحُ من غيرك ما تستقبحه من نفسك!
- ۴) أَحَبُّ لِلثَّالِسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكِ!

١١٦- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

١) ربِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ دُرِّيَّتِي!

٢) وَ احْمِنِي وَ احْمِ بِلَادِي مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ!

٣) وَ لَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ!

١١٧- ما هو الصحيح في العبارات التالية؟

١) أَيَّهَا الْأَخْوَانِ جَالِسُوا الْحُكَمَاءِ لَا الْأَغْنِيَاءِ!

٢) أَيْتَهَا إِلَّاخُوا حَافِظِي عَلَى الْبَيْئَةِ الَّتِي تَعِيشُ فِيهَا!

٣) يَا الطَّالِبُونَ فِي ثَانِيَتَنَا تَعَلَّمُوا دُرُوسَكُمْ بِدِقَّةٍ!

٤) يَا سَاكِنِي الْبَلَادِ عَلَيْكُمْ أَلَا تَنْتَرِكُوهَا لِأَنَّ الْبَلَادَ تَحْتَاجُ إِلَيْكُمْ!

١١٨- عین العبارۃ التي حذفت فيها أداة النداء:

١) بَنْتِي الصُّغْرَى قَدْ شَاعَدْ بَعْضُ الرَّمَيَّاتِ لِحْلَّ مَشَالِكَهُنَّ الدَّرَاسِيَّةَ عَبْرَ الإِنْتَرْنَتِ!

٢) بَنْتِي العَزِيزَةِ سَاعَدَنِي فِي أُمُوري بِمَا أَنْتِي أَصْبَحْتُ عَاجِزاً جَدًّا!

٣) بَنْتِي السَّاعِيَةِ سَاعَدَتِي فِي أُمُوري الصَّعِبَةِ مُشْتَاقَةً!

٤) بَنْتِي أَصْبَحْتُ حَزِينَةً بِسَبِّ فَشَلَهَا فِي الْمَبَارَةِ!

١١٩- عین ضمير «الباء» يُمكن أن يُبدل إلى الكسرة:

١) لَا تَفْتَحِي النَّافِذَةَ مَرِيمَ لِأَنَّ الْجَوَّ بَارِدُ وَ مَمْطَرٌ!

٢) بَنَاتِي اجْتَمَعُنَ حَتَّى يَحْتَفَلُنَ بِولَادَةِ طَفْلِي الصَّغِيرِ!

١٢٠- عین ما فيه أسلوب النداء:

١) إِلَهَا أَرْسَلَ عَلَيْنَا الْمُرْسِلِينَ لِيَهْدُونَا إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ!

٢) أَحَبَّائِي نَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ وَ نَرْجُو لَكُمْ حَيَاةً مَلِيئَةً بِالْتَّجَاحِ!

٣) رَتَنَا أَعْطَى لَنَا نِعَمَهُ الظَّاهِرَةُ وَ الْخَفِيَّةُ فَلَعْلَنَا نَشْكُرُهُ شَكْرًا أَكْثَرَ!

٤) مَعْلَمَنَا الْمُحْبُوبُ يُرْشِدُكُمْ وَ يُشَجِّعُكُمْ إِلَى مُوَاصِلَةِ دِرَاستِكُمْ مُجْتَهَدِينَ!

درس دهم: انقلاب اسلامی
درس یازدهم: استقرار و تثبیت
نظام جمهوری اسلامی
صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۵۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تا ریخ (۳)

۱۲۱- کدامیک از عبارت‌های زیر، نادرست است؟

الف) در بهمن سال ۱۳۴۱، شاه اصول شش‌گانه‌ای را با عنوان انقلاب سفید به تصویب دولت رساند و مورد استقبال دولت‌های آمریکا، انگلستان و

شوری قرار گرفت.

ب) بعد از قیام پانزده خرداد، هدف مبارزه تغییر کرد و سرنگونی رژیم پهلوی هدف نهایی مبارزان شد و حضور امام خمینی در صحنه مبارزه سبب شد که بسیاری از روحانیون به مبارزات سیاسی روی آوردند.

ج) در آستانه محرم سال ۱۳۴۲، امام خمینی به سخنان مذهبی سفارش کرد که در مراسم‌های مختلف، خطر اسرائیل را برای مردم توضیح دهند و آسیب‌های واردشده بر جامعه اسلامی و مراکز دینی را بازگو کنند.

د) بعد از آنکه امام خمینی در سخنرانی پرشوری به تصویب قانون مصونیت قضایی و سیاسی اتباع آمریکایی مقیم ایران اعتراض کردند، دستگیر و به کشور عراق تبعید شدند.

۴) «ب» و «ج»

۳) «د» و «الف»

۲) «ج» و «د»

۱) «الف» و «ب»

۱۲۲- کدامیک از تعاریف زیر درباره گروههایی که به مبارزة مسلحانه روی آوردند، درست بیان شده است؟

الف) هیئت‌های مؤتلفه اسلامی: این گروه پس از تبعید امام خمینی، مبارزة مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند و یکی از اعضای این گروه به نام محمد بخاری، نخست وزیر وقت، جمشید آموزگار را ترور کرد.

ب) سازمان چریک‌های فدایی خلق: این گروه از همان ابتدا با الهام از افکار مارکسیستی، به مبارزة مسلحانه روی آوردند و تعدادی از آن‌ها در درگیری با مأموران رژیم یا در زندان به قتل رسیدند.

ج) سازمان مجاهدین خلق: گروهی از جوانان عضو جبهه ملی بودند که به جنگ مسلحانه روی آوردند و در آغاز تفکر اسلامی داشتند ولی به مرور زمان، دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.

د) حزب ملل اسلامی: این گروه با آرمان برپاکردن حکومت اسلامی، به نبرد مسلحانه روی آورد اما اعضای آن پیش از هر اقدامی دستگیر و روانه زندان شدند.

۴) «ج» و «الف»

۳) «ب» و «د»

۲) «الف» و «ب»

۱) «ج» و «د»

۱۲۳- درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (به ترتیب)

- الف) شاه به تبعیت از سیاست‌های آمریکا، اوضاع زندانیان را بهبود بخشدید و به مطبوعات اجازه انتقادات محدود و ملایم از خود را داد.
- ب) گرامیداشت نام و یاد دکتر شریعتی که به دست ساواک کشته شد، اعتراضی به نگرش مارکسیستی مجاهدین و حکومت بود.
- پ) فاصله روزافزون حکومت پهلوی از ملت ایران در سال ۱۳۵۶ به بیشترین حد خود رسید و ضدیت این حکومت با اسلام و معنویت آشکار شده بود.
- ت) امام خمینی پیش از تبعید به نجف، مبانی حاکمیت دینی را ترسیم کرده بود و در دوران تبعید ایشان، مساجد و دانشگاه‌ها کانون مبارزه با رژیم پهلوی به شمار می‌رفتند.

۲) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۴) درست - درست - درست - نادرست

۳) نادرست - نادرست - درست - درست

۱۲۴- **نهایی** هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب به وظایف کدامیک از نهادهای انقلابی اشاره دارد؟

الف) حمایت از محرومان و مستضعفان

ب) عمران، آبادانی و رفع محرومیت از روستاها

ج) پاسداری از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب

د) حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی

۱) کمیته امداد امام خمینی - جهاد سازندگی - کمیته انقلاب اسلامی - سپاه پاسداران

۲) جهاد سازندگی - بنیاد مسکن - سپاه پاسداران - دادگاه‌ها و دادسراهای انقلاب اسلامی

۳) کمیته امداد امام خمینی - جهاد سازندگی - سپاه پاسداران - کمیته انقلاب اسلامی

۴) جهاد سازندگی - بنیاد مسکن - کمیته انقلاب اسلامی - سپاه پاسداران

۱۲۵- **نهایی** کدام گزینه نادرست است؟

۱) مهم‌ترین توطئه‌ها و تلاش‌هایی که دشمنان علیه جمهوری اسلامی ایران انجام دادند ایجاد آشوب و ناامنی و ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی بود.

۲) ایجاد آشوب و ناامنی، باعث یکپارچگی و زندگی مسالمت‌آمیز اقوام ایرانی در کردستان، خوزستان و سیستان شد.

۳) آیت الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از باران نزدیک امام خمینی بود.

۴) فعالیت سازمان مجاهدین خلق در راستای پراکنده‌ساختن احساس خسارت و ترس از دشمنان و نامیدی در ذهن ایرانیان است.

درس پازدهم: استقرار و تثبیت
نظام جمهوری اسلامی
درس دوازدهم: جنگ تحمیلی و
دفاع مقدس
صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۶۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختباری است.

تاریخ (۳) - پیش‌روی سریع قر

۱۲۶- کدام گزینه در مورد «نفوذ» به عنوان یکی از راه‌های مقابله با انقلاب اسلامی نادرست است؟

۱) نفوذ می‌تواند علاوه بر اینکه مربوط به یک شخص و موردی باشد، جمعی و جریانی نیز باشد.

۲) هزینه نظامی در این روش بسیار کاهش می‌یابد و هدف مورد نظر، بدون آنکه خود بفهمد طعمه دشمنان قرار می‌گیرد.

۳) نفوذ جمعی و جریانی، در مواردی که جریان مورد هدف قرار گرفته از موقعیت سیاسی یا مذهبی یا اقتصادی خاصی برخوردار باشند، تأثیرگذاری چند برابری خواهد داشت.

۴) ایجاد جریان‌های فکری مخالف با ارزش‌های موجود در جامعه، از پیامدهای جدی نفوذ جمعی و جریانی است.

۱۲۷- صحیح و غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

الف) واگذاری مقام فرماندهی کل قوا، ریاست شورای انقلاب و ریاست جمهوری به بنی‌صدر توسط امام خمینی صورت گرفت.

ب) با شروع جنگ تحمیلی بنی‌صدر، نیروهای سپاه پاسداران را در تنگنای مالی و تسليحاتی قرار داد.

ج) محمدجواد باهنر به همراه نخست وزیر خود در انفجار دفتر ریاست جمهوری توسط منافقین در ۸ شهریور ۱۳۶۰ به شهادت رسیدند.

د) هنگام بروز اختلاف بین مجلس و شورای انقلاب، به فرمان حضرت امام، مجمع تشخیص مصلحت به این اختلاف رسیدگی می‌کند.

۱) ص - ص - ص - غ   ۲) ص - غ - ص - غ   ۳) غ - ص - غ - غ   ۴) غ - ص - غ - غ

۱۲۸- کدامیک از گزینه‌های زیر از اهداف و انگیزه‌های صدام برای تحمیل جنگ بر ایران نیست؟

۱) تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در بین مردم عراق

۲) رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه

۳) جدایی جزایر چهارگانه بوموسی، خارک و تتب بزرگ و کوچک و جدایی استان خوزستان از ایران

۴) حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود و تسلط بر خلیج فارس

۱۲۹- رزمندگان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در چه زمانی و در کدام عملیات اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند؟

۱) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات مروارید   ۲) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

۳) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس   ۴) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات مروارید

۱۳۰- کدام گزینه در ارتباط با رهبری امام خمینی در دفاع مقدس، به ترتیب درست می‌باشد؟

الف) مهم‌ترین اقدام امام خمینی

ب) تدبیر رهبری امام خمینی

پ) اهتمام فراوان امام خمینی

۱) تحول در روح و روان جوانان ایرانی - تأمین بودجه جنگ - تمسک به مفاهیم جهاد و شهادت

۲) درخواست شرکت در جبهه نبرد و دفاع از ایران از تمام قشرهای ملت - حمایت از بالابردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی - تقویت بنیه دفاعی

۳) یادآوری حماسه عاشورا - طراحی و انجام عملیات زمینی، هوایی و دریایی - تمسک به مفاهیم جهاد و شهادت

۴) تحول در روح و روان جوانان ایرانی - حمایت از بالابردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی - تقویت بنیه دفاعی

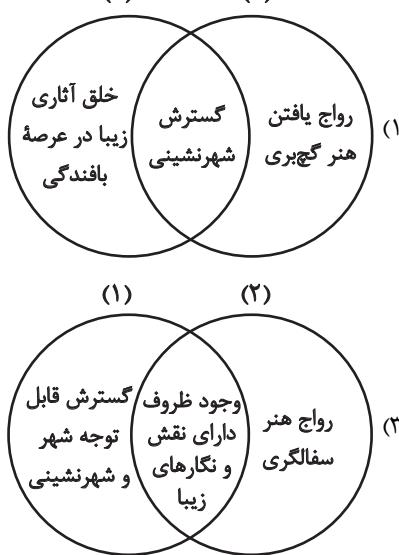
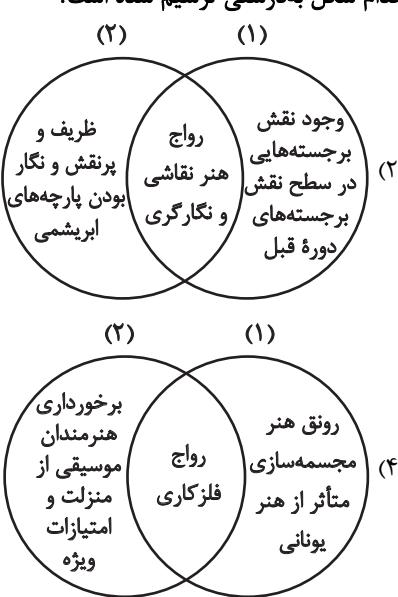

فصل سوم: ایران در
عصر باستان
(درس های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه های ۱۱۸ تا ۱۵۲

در این بخش، از میان سوالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال های ۱۳۱ تا ۱۳۵ «یا» به سوال های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

- ۱۳۱- کدام عبارات زیر، در ارتباط با کشاورزی و حمل و نقل در ایران باستان نادرست هستند؟
 الف) شاهان ساسانی، به منظور تشویق مردم به کشاورزی، افرادی که زمین های بایر را آباد می کردند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می کردند.
 ب) سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به دستور پادشاهان اشکانی برای ساخت بنادر و اسکله های متعدد برای توسعه کشتیرانی و تجارت ساخته شد.
 ج) واستریوشان سالار یکی از مقامهای عالی مرتبه دربار ساسانی بود که رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می رفت و مسئولیت گرداوری مالیات را بر عهده داشت.
 د) داریوش بزرگ هنگام سفر به مصر دستور داد تا حفر آبراهه ای، دریای سرخ به رود نیل متصل شود تا امکان ترد کشته ها میان آن دو فراهم شود.
 ۱) «الف» و «ب» ۲) «ج» و «ب» ۳) «الف» و «د» ۴) «ج» و «ج»
- ۱۳۲- کدام گزینه در ارتباط با شرایط ضرب سکه در دوره هخامنشیان درست است؟
 ۱) ضرب سکه طلا در انحصار پادشاهان بود و ساتراپها می توانستند سکه نقره آن هم با اجازه پادشاه ضرب کنند.
 ۲) ضرب سکه به صورت کلی در انحصار پادشاه بود و شهربها حق ضرب هیچ گونه سکه ای نداشتند.
 ۳) ضرب سکه طلا در دست پادشاهان بود اما ساتراپها با اجازه خود پادشاه می توانستند سکه طلا نیز ضرب کنند.
 ۴) ضرب سکه طلا در انحصار پادشاه بود اما شهربها در ضرب سکه نقره، آزادی عمل داشتند و می توانستند بدون اجازه شاه، سکه نقره ضرب کنند.
- ۱۳۳- کدام گزینه در تفسیر و تحلیل گزاره های زیر درست است?
 الف) اشکانیان با نفوذ دین بودایی در شرق ایران مخالف بودند و مانع فعالیت مبلغان بودایی شدند.
 ب) براساس مندرجات سنگنوشته ها و دیگر شواهد تاریخی، هخامنشیان پیرو دین زرتشتی بوده اند.
 ج) در دوره اشکانی، ستایش ایزدمهر (میترا) ابتدا به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و سپس در قالب کیشی مستقل به اروپا رسید.
 ۱) «الف» درست و «ج» نادرست است، اما «ب» محل اختلاف نظر است.
 ۲) «ج» درست و «الف» نادرست است، اما «ب» محل اختلاف نظر است.
 ۳) «ب» درست و «الف» نادرست است، اما «ج» محل اختلاف نظر است.
 ۴) «الف» درست و «ب» نادرست است، اما «ج» محل اختلاف نظر است.
- ۱۳۴- مولفان کتاب درسی تاریخ (۱) برای توضیح یا اثبات موارد زیر به ترتیب به کدام منابع استناد کرده اند؟
 الف) بالا بودن سطح دانش و فرهنگ ایرانیان
 ب) نقل داستان های حماسی و عاشقانه مادی و اشعار آن دوره به صورت شفاهی
 ج) خاندان هخامنشی پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده اند.
 د) اهمیت و ارزش دانش و بزرگداشت دانشمندان
 ۱) گزارش مورخان یونانی و رومی - مندرجات کتبیه ها - سنگنوشته ها - شاهنامه
 ۲) مندرجات اوستا - گزارش مورخان یونانی - سنگنوشته ها - مندرجات کتبیه ها
 ۳) شاهنامه - گزارش مورخان یونانی - مندرجات کتبیه ها - اوستا
 ۴) مندرجات کتبیه ها - سنگنوشته ها - شاهنامه - گزارش مورخان یونانی
- ۱۳۵- با توجه وضعیت هنر و معماری در زمان اشکانیان (۱) و ساسانیان (۲)، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه

فصل چهارم: اروپا در قرون
وسط و عصر جدید
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۸۶

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ ندادهاید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۳۶- پیرامون سلسله صفویه، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) شاه تهماسب در طول دوران پادشاهی خود، با اتخاذ تدبیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی، توانست پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کند.
- ۲) شاه صفی، نوه و جانشین شاه عباس اول، از تعادل روحی و سلامت عقل بهره کافی نداشت و دستور به قتل سردار باکفایتی مانند امام‌قلی خان، حاکم فارس داد.
- ۳) پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاهی از پادشاهی شاه عباس دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار هرج و مرج و بی ثباتی سیاسی شد.
- ۴) اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف خود به این دولت نبودند و صفویان با اقتدار از روابط با اروپا در جهت اهداف خود سود می‌بردند.

۱۳۷- در مقایسه وضعیت علمی در ایران دوره صفوی و اروپا در محدوده سال‌های ۱۰۰۰ تا ۱۳۰۰ میلادی، کدام مورد درست است؟

- ۱) در ایران معارف مذهبی گسترش یافت، اما در اروپا الهیات مسیحی رونق خود را از دست داد.
- ۲) در هر دو دوره به علوم تجربی توجه چندانی نمی‌شد، اما معارف مذهبی و الهیات گسترش و رونق یافت.
- ۳) در هر دو دوره متون کهن پژوهشی متعلق به سده‌های پیشین مانند شفاء ابوعلی سینا تدریس می‌شد.
- ۴) در اروپا سبک تحقیق ریاضی بنیان گذاشته شد، اما در ایران به علوم ریاضی و مهندسی توجه چندانی نمی‌شد.

۱۳۸- کدامیک از عبارت‌های زیر درباره آثار و پیامدهای جنگ‌های صلیبی نادرست است؟

الف) مسلمانان در جنگ‌های صلیبی پیروز شدند، اما خسارات جانی و مالی زیادی متحمل شدند.

ب) جنگ‌های صلیبی باعث انتقال دستاوردهای گوناگون تمدن اسلامی، بهویژه دستاوردهای علمی و فرهنگی مسلمانان به اروپا شد.

ج) بر اثر جنگ‌های صلیبی، برخی از بنادر مهم اروپایی در دریای مدیترانه رونق گذشته خود را از دست دادند.

(۱) فقط «ج»   (۲) «ج» و «ب»   (۳) «ب» و «الف»   (۴) «الف» و «ج»

۱۳۹- چند عبارت نادرست است؟

الف) در قرن ۱۴ میلادی هنگامی که فرهنگ قرون وسطی بر سراسر اروپا سیطره داشت، گروهی از نویسندهای ایتالیایی هدایت جریان فکری و فرهنگی جدیدی به نام رنسانس را بر عهده داشتند.

ب) بورزوها با ایجاد انجمن‌ها و شوراهای مختلف نقش مؤثری در اداره امور شهرها به عهده گرفتند.

ج) یکی از وجوده مهم تفکر در دوره رنسانس که ریشه در فرهنگ روم باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و توانایی‌های او بود.

د) معماران عصر رنسانس ساختمان‌های رم باستان را سرمشق خود قرار دادند و الگوی معماری بنایی باستانی را به کار بستند.

ه) آثار هنری دوره رنسانس از لحاظ موضوع و سبک با آثار هنری دوره قرون وسطاً به کلی متفاوت است.

(۱) یک مورد   (۲) دو مورد   (۳) سه مورد   (۴) چهار مورد

۱۴۰- کدام گزینه، درباره ترتیب زمانی رویدادها (از قدیم به جدید) در عصر رنسانس و قرون جدید، درست آمده است؟

۱) اختراع تلسکوپ توسط گالیله → ارائه نظریه کپرنيک → کشف دماغه اميدنیک توسط پرتغالی‌ها

۲) انتقادات انسان‌گرایان به کلیسا → تشکیل مذهب پروتستان → اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ

۳) کشف قاره آمریکا توسط کریستف کلمب → ارائه اعتراضات مدون مارتین لوثر به کلیسا → تشکیل مذهب پروتستان

۴) کشف عملکرد قلب و چگونگی گردش خون توسط ویلیام هاروی → ارائه نظریه کپرنيک → اختراق تلسکوپ توسط گالیله

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخارطات طبیعی
(از حرکات دامنه‌ای تا پایان درس)

درس ششم: مدیریت
مخارطات طبیعی
(تا پایان مدیریت سیل)
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۰۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

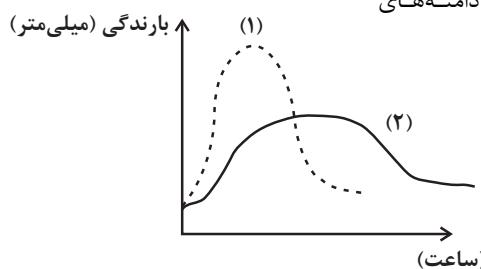
۱۴۱- با توجه به نمودار زیر، کدام گزینه به مطلب کامل‌درستی پرداخته است؟

(۱) منحنی (۱) بیش از منحنی (۲) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، پوشش گیاهی متراکم تضعیف‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۲) منحنی (۲) بیش از منحنی (۱) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، وجود دامنه‌های یکپارچه و یکدست تضعیف‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۳) منحنی (۱) بیش از منحنی (۲) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، پوشش گیاهی متراکم تقویت‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

(۴) منحنی (۲) بیش از منحنی (۱) می‌تواند زمینه‌ساز زمین‌لغزش باشد و از سوی دیگر، وجود دامنه‌های یکپارچه و یکدست تقویت‌کننده احتمال وقوع این پدیده است.

۱۴۲- خطرات خشکسالی بیشتر از خشکی است؛ زیرا ...

(۱) خشکسالی منجر به کمبود غیرمنتظره بارش و ذخیره آبی در یک منطقه می‌شود؛ به طوری که ممکن است از چند ماه تا چند سال تداوم پیدا کند.

(۲) در خشکسالی، میزان ریزش‌های جوی کمتر از میانگین بارش منطقه می‌شود و سبب می‌شود تا گیاهان نتوانند نیاز آبی خود را برطرف کنند و در نتیجه منجر به از بین رفتن آنان می‌شود.

(۳) پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن سازگار شده است و وقتی بارش یک منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

(۴) در صورت عدم کنترل و مدیریت خشکسالی، می‌تواند آسیب‌های جبران ناپذیری اعم از تلفات انسانی به بار آورد و محصولات کشاورزی را از بین ببرد.

۱۴۳- کدام گزینه از پیامدهای خشکسالی نمی‌باشد؟

(۱) مهاجرت ساکنان مناطقی که دچار خشکسالی شده‌اند به سایر مکان‌ها و تخلیه‌شدن روستاهای

(۲) افزایش ریزگردها و حرکت آن‌ها به سمت سکونتگاه‌ها و به وجود آوردن گرد و غبار

(۳) گرم شدن آب و هوای کره زمین و بی‌نظمی‌های بارش در نتیجه بروز خشکسالی در مناطق مختلف

(۴) کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی و به وجود آمدن تلفات جانی و مالی در اثر این اتفاق

۱۴۴- کدام یک از موارد زیر، پیرامون مدیریت و نشانه‌های وقوع زمین‌لرزه نادرست است؟

الف) در صورتی که لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها متوقف شوند، امكان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ می‌دهد.

ب) تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین به وسیله دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای بررسی می‌شود.

ج) امروزه با استفاده از وسایل پیشرفته مانند سیستم‌های هشدار لرزه‌ای، می‌توان علائم را قبل از وقوع زلزله دریافت و موقع آن را اطلاع‌رسانی نمود.

د) پیش از وقوع زمین‌لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته و گوشته زمین، سطح آب زیرزمینی بالا یا پایین برود یا ترکیبات شیمیایی آن‌ها تغییر یابد.

(۱) «ج» و «د»   (۲) «ب» و «الف»   (۳) «الف» و «ج»   (۴) «د» و «ب»

۱۴۵- **نهایی** تفاوت روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای برای مدیریت پیش از وقوع سیل در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) کمترین تأثیرات نامطلوب بر محیط زیست در روش‌های غیرسازه‌ای

(۲) انجام اقدامات پیشگیرانه در جهت مدیریت سیل

(۳) استفاده از محاسبات آماری و تخمین اندازه‌گیری در روش‌های سازه‌ای

(۴) ایجاد بنایی برای کاهش تأثیرات سیل بر مردم

درس ششم: مدیریت
مخاطرات طبیعی
فنون و مهارت‌های
جغرافیایی (۳)
صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغفایا (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۴۶- کدام گزینه تعداد گزاره‌های نادرست در زمینه زمین لغزش و مدیریت آن در متن زیر را بیان می‌کند؟
 «زمین‌لغزش‌ها گستره‌ای بالا دارند. خسارت‌های آن فraigir و تلاش برای به حداقل رسانیدن ضررها ناشی از آن ضروری است و این امر نیازمند اقدامات مدیریتی در سه مرحله قبل از وقوع، حین وقوع و بعد از وقوع زمین‌لغزش است.»

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۱۴۷- کدام گزینه درباره پدیده خشکسالی و مدیریت آن، نادرست است؟

- (۱) بخش کوچکی از سطوح کشاورزی کشورمان، بارندگی بیشتر از ۵۰۰ میلی متر در سال دارند و در نتیجه به آبیاری نیاز ندارند.
 (۲) از جمله راهکارهای مدیریت خشکسالی، کاشت گیاهان مقاوم به خشکی و محصولاتی است که به آب کمتری نیازمندند.
 (۳) مدیریت فاضلاب‌ها و پساب‌ها به نحوی که امکان استفاده مجدد از آب‌ها را فراهم سازد، می‌تواند به کاهش خشکسالی منجر شود.
 (۴) جمع‌آوری آب باران در استخرهای مصنوعی و افزایش نفوذدهی، باعث تشديد پدیده خشکسالی و تبعات آن می‌شود.

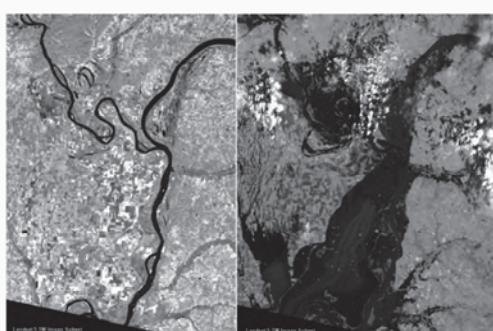
۱۴۸- با توجه به نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، کدام گزینه درست است؟

- (۱) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، تداوم لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.
 (۲) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، ترکیب شیمیایی آب قنات‌ها تغییر می‌کند.
 (۳) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاهها به طور منظم بالا و پایین می‌رود.
 (۴) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، توقف لرزش‌ها را پس از تخلیه یکباره انرژی ثبت می‌کنند.

۱۴۹- نرم‌افزار گوگل ارث بیشتر با کدام‌یک از فنون و مهارت‌های جغرافیایی پیوند دارد و تصاویر حاصل از آن به چه صورت است؟

- (۱) سنجش از دور - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.
 (۲) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.
 (۳) سنجش از دور - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.
 (۴) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.

۱۵۰- تصاویر زیر با کدام‌یک از موارد استفاده از سنجش از دور در مطالعات مخاطرات طبیعی بیشترین ارتباط را دارد؟

- (۱) با مقایسه زمانی تصاویر ماهواره‌ای می‌توان تغییرات محیطی را در زمان‌های متوالی بررسی کرد و مناطق در معرض مخاطره را شناسایی نمود.
 (۲) از طریق تصاویر ماهواره‌ای ما می‌توانیم جهت حرکت سامانه‌های باران‌زا و زمان دقیق رسیدن آن‌ها به هر منطقه را حداقل چند روز قبل پیش‌بینی کنیم.
 (۳) از طریق تصاویر ماهواره‌ای می‌توانیم موقعیت گسل‌های لرزه‌خیز را شناسایی کنیم و با استفاده از اقدامات پیشگیرانه مناسب، اثرات مخرب زلزله را کاهش دهیم.
 (۴) به کمک تصاویر ماهواره‌ای می‌توان جایه‌جایی مواد سطح دامنه‌ها و حرکت توده‌های زمین‌لغزش را به طور دقیق اندازه‌گیری کنیم.

فصل سوم: جغرافیای
انسانی ایران
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ «یا» به سؤال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۵۱- کدام گزینه پیرامون شکل‌گیری و گسترش سکونتگاه‌ها درست است؟

۱) در شکل‌گیری سکونتگاه‌ها، آب بیشترین اهمیت را داشته است و همواره در تمایل انسان به کار کشاورزی و دامداری و اسکان دائمی او نقش مهمی داشته است.

۲) سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان هویت خود را از آن اخذ کرده است.

۳) با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه‌ها پدید آمد و افزایش جمعیت در آن سکونتگاه‌ها، زمینه‌ساز ایجاد سکونتگاه‌های روستایی شد.

۴) شهر باستانی بیشاپور، در شمال غربی کازرون قراردارد و در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود و تا قرن هفتم آباد و مسکونی بود.

۱۵۲- کدام گزینه، به ترتیب با شکل سکونتگاه‌های روستایی در «منطقه ساحلی استان گیلان» و «امتداد مسیر رود کارون در استان خوزستان» مطابقت دارد؟

۴) پلکانی - میدانگاهی

۳) طولی - پراکنده

۲) پلکانی - خطی

۱) خطی - طولی

۱۵۳- با توجه به معیار کلان‌شهربردن در ایران و آمار جمعیت کلان‌شهرهای ایران در سال ۱۳۹۵ و نقش سکونتگاه‌ها، کدام گزینه درست است؟

۱) شهر تهران کلان‌شهر است، اما شهر شیراز کلان‌شهر نیست و هر دو نقش دانشگاهی دارند.

۲) شهر مشهد کلان‌شهر است اما شهر قم کلان‌شهر نیست و هر دو نقش زیارتگاهی دارند.

۳) شهرهای بوشهر و انزلي هر دو کلان‌شهر نیستند و هر دو نقش بندری دارند.

۴) شهرهای اصفهان و اراک هر دو کلان‌شهر هستند و هر دو نقش صنعتی دارند.

۱۵۴- کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟

۱) کشاورزی به دلیل بهره‌مندی صحیح از مواهی الهی مانند آب و خاک در اقتصاد کشور نقش بسیار مهمی دارد.

۲) اختلاف شدید درجه حرارت در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات زراعی شده است.

۳) جمعیت عشایری کمتر از ۲ درصد از جمعیت کشور است و سهم آنان از تولیدات پروتئینی کمتر از سهمشان از واحد دامی است.

۴) با توجه به روند روبه رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی ماهر و تنوع اقلیمی و عرض جغرافیایی وضعیت مناسبی برای پرورش انواع دام فراهم می‌کند.

۱۵۵- پژوهشگری به مطالعه نحوه توزیع معادن و زیرساخت‌های صنعتی در ایران پرداخته است. کدامیک از گزینه‌های زیر می‌تواند بخشی از نتیجه پژوهش وی باشد؟

۱) براساس اطلاعات موجود، توزیع صنایع در ایران تا حد زیادی تابع پراکنده‌گی توان و ظرفیت‌های محیطی طبیعی بوده است.

۲) می‌توان دریافت که در نیمه شمالی کشور در قیاس با میانگین کشوری، زیرساخت‌های صنعتی توسعه مطلوبی نداشته‌اند.

۳) با بررسی پراکنده‌گی صنایع در نیمه غربی کشور، واضح است که زیرساخت‌ها باید متناسب با امکانات طبیعی و انسانی این مناطق توسعه چشمگیری یابند.

۴) در نواحی شرقی کشور، توسعه زیرساخت‌های صنعتی هماهنگ با معادن و مواد اولیه غنی نبوده است و نسبت به میانگین کشوری، نیازمند توسعه است.

فصل چهارم: نواحی سیاسی
(درس‌های ۱۱ تا ۹)
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۵۲

اگر به سوال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سوال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۵۶- کدام گزینه، با توجه به «الگوی مدیریت سیاسی فضا» از وجود شباهت دو کشور عراق و انگلستان به شمار می‌آید؟
الف) حکومت مرکزی، نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده دارد.

ب) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری، متمرکز است.

ج) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای دارند.

د) قوانین آموزش و پرورش و دوره‌های تحصیلی در نواحی مختلف، متفاوت است.

۱) «الف» و «ج»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ب» و «د»

۱۵۷- بهترین، کدام گزینه در ارتباط با مرز طبیعی کوه، رودها و دریا صحیح است؟

۱) رشتہ کوه پیرنه، حد فاصل فرانسه و آلمان به عنوان رشتہ کوه مرزی قرار دارد. - اروندروود مرز میان ایران و عراق را معین می‌کند - منطقه انصاری اقتصادی، منطقه‌ای قبل از دریای سرزمینی است.

۲) برای تعیین خط مرزی در امتداد رشتہ کوه‌ها خط الرأس کوه‌ها در نظر گرفته می‌شود. - در رودهای قابل کشتی رانی تالوگ بهترین خط مرزی است. - خط مبدأ پایین‌ترین حد جزیر در دریاست.

۳) خط منصف خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستان به یکدیگر به وجود می‌آید. - خط الرأس خطی است که عمیق‌ترین نقاط رودخانه را به یکدیگر متصل می‌کند. - آبهای پشت خط مبدأ، دریای سرزمینی نام دارند.

۴) گاهی برای تعیین خط مرزی از امتداد ارتفاعاتی که میان دو کشور قرار گرفته است استفاده می‌کنند. - در روش تعیین مرز به صورت خط منصف فاصله از هر دو ساحل به یک اندازه است. - منطقه نظارت منطقه‌ای است میان آبهای داخلی و دریای سرزمینی

۱۵۸- کدام گزینه متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«کشورهای اتحادیه اروپا، در امور ... از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند و آن‌ها به منظور ... اخذ ویزا را لغو کرده‌اند و افراد بربط
پیمان ... آزادانه و بدون نیاز به ویزا به این کشورها می‌توانند سفر کنند.»

۱) برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی - تبعیت از یک نظام مدیریتی مشترک - شنگن

۲) سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست - تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری - شنگن

۳) برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی - تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری - آسه آن

۴) سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست - تبعیت از یک نظام مدیریتی مشترک - آسه آن

۱۵۹- با بررسی موارد زیر، کدام گزینه با نظریه ژئوپلیتیک آن، مطابقت دارد؟

الف) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بهدلیل محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس

ب) تبدیل شدن کشور انگلستان به یک قدرت دریایی بهدلیل دسترسی به آبهای آزاد و موقعیت جزیره‌ای

ج) موقعیت آسیب‌پذیر لهستان بهدلیل مجاورت داشتن با دو کشور روسیه و آلمان در دوره‌هایی از تاریخ

۱) مورد «الف» برخلاف موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلغورد مکیندر

۲) مورد «الف» همانند موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلغورد مکیندر

۳) مورد «ب» برخلاف موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

۴) مورد «ب» همانند موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

۱۶۰- کدام گزینه مطابق با عبارت زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.»

۱) کشورهای کوچک که نیروی نظامی مناسب اما کمبود فضا دارند، در فعالیت‌های دفاعی خود، مشکل کمتری دارند.

۲) وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت و نواحی کوهستانی همراه باشد در امور دفاعی، مشکلاتی به وجود می‌آورد.

۳) وسعت زیاد امری مطلوب است و برای کشوری که نیروی نظامی کافی داشته باشد، نقش مثبتی دارد.

۴) موقعیت ریاضی در افزایش یا کاهش قدرت و کیفیت عملیات نظامی یک کشور بی‌تأثیر است.

درس دهم: دوره میانی
درس بازدهم: دوران متاخر
صفحه‌های ۷۸ تا ۹۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفهٔ دوازدهم

۱۶۱ - نهایی نقطه مشترک دانشمندان علوم طبیعی و شیخ‌الرئیس چیست؟

- (۱) پیوند عقلانی امور جزئی در نگاهی کلی به جهان هستی
 (۲) شمال دایرهٔ مطالعه و تحقیق
 (۳) درک طبیعت به عنوان مرتبه‌ای از هستی
 (۴) به کارگیری روش تجربی در تحقیق در روابط میان پدیده‌ها

۱۶۲ - کدام مورد دربارهٔ شیخ‌الرئیس فلسفه درست است؟

- (۱) روش فلسفه مشائی را وارد جهان اسلام کرد و به اوج رساند و تدوین و تنظیم نمود.
 (۲) فداشدن برخی موجودات به نفع کل طبیعت را خلاف نظام احسن می‌دانست.
 (۳) معتقد بود شدت آشکاربودن می‌تواند به حدی باشد که باعث پنهانی شود.
 (۴) مطالعهٔ تجربی امور را برای نزدیک‌شدن به خداوند مفید نمی‌دانست.

۱۶۳ - نهایی بنا بر دیدگاه‌های مورددپذیرش در مکتب حکمت اشراق، کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) هر واقعیتی «نور» است، اما نه نور مطلق، بلکه درجه‌ای است از نور.
 (۲) بحث و استدلال را برای مطالعهٔ مسائل وجود، کافی نمی‌داند.
 (۳) همهٔ مباحث شیخ اشراق پیرامون نور و مراتب آن و ظلمت و درجات آن سازمان یافته است.
 (۴) از نظر شیخ اشراق، تفاوت موجودات، در میزان بهره‌مندی از قوای عقلانی است.

۱۶۴ - نهایی کدامیک از گزینه‌های زیر از نظرات قطب‌الدین رازی در مورد حکمت اشراق نیست؟

- (۱) کشف و شهود، صرفاً اساس فلسفهٔ تدوین شده توسط سهروردی نبوده است.
 (۲) حکمت اشراق از ظهور و تابش انوار عقلی بر نفس انسان‌های کامل به دست آمده است.
 (۳) اساس فلسفه اشراق همراهی کشف و شهود است.
 (۴) عقل بر شهود تعالی دارد.

۱۶۵ - بر اساس دسته‌بندی جویندگان معرفت از منظر شیخ اشراق، کدام مورد درست است؟

- (۱) دستهٔ اول تنها بر اساس مبانی عقلی حرکت می‌کنند و از شهود بی‌بهره‌اند.
 (۲) دستهٔ چهارم از استدلال محض و شهود محض گذشتهداند و این دو را توأمان دارند.
 (۳) دسته‌های دوم و سوم به یک اندازه در کشف حقیقت مشارکت دارند، اما روش‌های متفاوتی دارند.
 (۴) دستهٔ دوم در حقیقت همان اهل شهود هستند که مبانی نظری را به شهود عملی پیوند زده‌اند.

۱۶۶- بر اساس مبانی حکمت متعالیه ملاصدرا، کدامیک از گزارهای زیر به درستی مفهوم «وحدت حقیقت وجود» را تبیین می‌کند؟

- ۱) وجود به صورت متکثر و جدا از هم در مراتب مختلف هستی ظاهر می‌شود و حقیقت مشترکی ندارد.
- ۲) حقیقت وجود، واحد و بسیط است؛ اما در مراتب مختلف هستی به صورت شدید و ضعیف ظاهر می‌شود.
- ۳) وحدت حقیقت وجود، تنها در موجودات مجرد معنا پیدا می‌کند و شامل موجودات مادی نمی‌شود.
- ۴) مراتب داشتن وجود به این معناست که هر مرتبه از وجود، حقیقتی کاملاً مستقل و جدا از سایر مراتب دارد.

۱۶۷- کدام عبارت از مبانی فلسفی ملاصدرا به دست نمی‌آید؟

- ۱) هر ماهیتی با تعیینی خاص در جهان است و از این تعیین، مفهوم وجود به دست می‌آید.
- ۲) چیزی که منجر به تفاوت اشیا می‌شود، سبب اشتراک آن‌ها نیز هست.
- ۳) واقعیت خارجی امری واحد است. این حقیقت واحد همان اصل وجود است و اشیا و موجودات مختلف در اصل وجود با یکدیگر وحدت دارند.
- ۴) وجود، حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای مراتب و درجاتی است.

۱۶۸- کدام عبارت درباره اصول و مبانی فلسفی حکمت متعالیه درست نیست؟

- ۱) پیش‌نیاز فلسفی ورود به مبحث اصالت وجود، فهم مغایرت ذهنی وجود و ماهیت است.
- ۲) ملاصدرا در بحث وحدت حقیقت وجود، به اثبات برهانی تجربه شهودی خود پرداخت.
- ۳) مطابق نظر صدرالمتألهین، «وجود» عامل وحدت و «ماهیت» عامل کثرت در جهان پیرامونی ما است.
- ۴) در اندیشه ملاصدرا، اصل وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت از تجمعی «مراتب داشتن وجود» و «وحدة حقیقت وجود» حاصل می‌شود.

۱۶۹- صدرالمتألهین با اثبات کدام اصل فلسفی توانست به درک بلندی از آیه شریفه «هم او هم اول است و هم آخر و هم ظاهر است و هم باطن و او به هرچیزی علیم است» برسد؟

۱) اصالت وجود	۲) مراتب بودن وجود	۳) وحدت حقیقت وجود	۴) فقر وجود

۱۷۰- این مفهوم در حکمت متعالیه که «هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است» با کدام بیت از شاعران پارسی‌گوی ایران‌زمین ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

۱) در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست	گرچه بسیارند انجم، آفتایی بیش نیست
۲) خُسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد	این همه نقش در آینه اوهام انداخت
۳) که یکی هست و هیچ نیست جز او	وحده لا الہ الا هـ و
۴) وجود اندر کمال خویش جاری است	تعیین‌ها امور اعتباری است

درس بازدهم: دوران متأخر
درس دوازدهم: حکمت معاصر
صفحه‌های ۸۷ تا ۱۱۱

پاسخگویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۱- کدامیک از موارد زیر از اصلی‌ترین تلاش‌های حکمای معاصر ایران نمی‌باشد؟

(۱) تلاش برای گذر از رکود فلسفی دوران
(۲) نقد و کنارگذاشتن آرای فیلسوفان قدیمی

(۳) ارائه نظرات نوین و متناسب با مسائل روز
(۴) احیای مکاتب پیشین در حکمت اسلامی

۱۷۲- کتاب «مصابح‌الهدایه» مربوط به موضوع ... است و هنگام ورود علامه طباطبائی به قم اندیشه‌های ... در حال گسترش بود.

(۱) عرفان - اگزیستانسیالیسم و پراغماتیسم
(۲) عرفان - مارکسیسم و ماتریالیسم

(۳) تفسیر قرآن - اگزیستانسیالیسم و پراغماتیسم
(۴) تفسیر قرآن - مارکسیسم و ماتریالیسم

۱۷۳- چرا بزرگان حوزه در زمان امام خمینی مخالف فلسفه صدرایی بودند؟

(۱) زیرا فلسفه صدرایی را فاقد قوت کافی برای بررسی مسائل فلسفی می‌دانستند.

(۲) چون که آنان صдра را تنها یک عارف تلقی می‌کردند و به شأن فلسفی او آگاهی نداشتند.

(۳) زیرا عقاید فلسفی صдра برخلاف عقاید فلسفی مکتب مشاء و اشراق بود.

(۴) به این دلیل که عقاید فلسفی ملاصدرا از دیدگاه آنان با عقاید اسلامی موافقت و مطابقت نداشت.

۱۷۴- در مورد صاحب حکمت متعالیه کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

(۱) در سال ۹۷۹ هجری شمسی در شیراز به دنیا آمد.

(۲) استفاده از محضر میرداماد را بر حلقة درس شیخ بهایی، با توجه به تحقیقات خویش اولویت داد.

(۳) ایشان بنیان‌گذار حوزه فلسفی اصفهان بود.

(۴) عزیمت به قم مؤخر از رسیدن به مقام استادی توسط ایشان بود.

۱۷۵- در کدام گزینه اقدامات انجام‌شده توسط نویسنده کتاب «المیزان» به درستی ذکر نشده است؟

(۱) روش‌های ابتکاری خودش را از جمله روش تفسیر قرآن به قرآن را به طلاب می‌آموخت.

(۲) روش وی در تألیف کتاب بعدها مورد تقلید استادان دیگر از جمله شهید مطهری قرار گرفت.

(۳) کتاب رسالت تشیع در جهان امروز حاصل مذاکرات یک فیلسوف اروپایی با ایشان است.

(۴) بعضی از تألیفات ایشان دال بر این ادعا است که می‌توان فلسفه‌ای را تبیین کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد.

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
سنجه‌گری در تفکر
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۲۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

منطق

۱۷۶- در کدام قضیه هم از نفی و هم از اثبات طرفین می‌توان به نتیجه مطلق رسید؟

- ۱) یک شئ واحد جسمانی یا غیرسیز است یا غیرآبی.
۲) فردا یا سهشنبه است یا چهارشنبه.
۳) این یا لکه نجاست است یا نیست.

۱۷۷- کدام قضیه شرطی از نوع منفصل مانعه‌الرفع است؟

- ۱) این موجود یا انسان است یا غیرحیوان.
۲) این مقدار پیوسته یا مثلث است یا غیرشکل.
۳) این موجود یا غیرانسان است یا حیوان.

۱۷۸- فرض کنید کسی بدون ذکر دلایلی بگوید:

«این محصول کیفیت فوق العاده‌ای دارد و اگر از آن استفاده نکنید، مشکلات زیادی برای شما پیش خواهد آمد.» این جمله شامل کدام دو مغالطه است؟

- ۱) مغالطه توسل به احساسات و بزرگنمایی
۲) مغالطه تله‌گذاری و بزرگنمایی
۳) مغالطه مسوم کردن چاه و توسل به احساسات

۱۷۹- کدام عبارت درباره انواع مغالطه‌هایی که در اثر عوامل روانی ایجاد می‌شوند، نادرست است؟

- ۱) دستیابی به مناصب بالا از طریق تملق، ناشی از مغالطه توسل به احساسات است.
۲) هدف از مغالطه تله‌گذاری، بازداشت مخاطب از قبول یک نظر است.

۳) در صورتی که گوینده، در ابتدا دلایل منطقی بیان نماید و سپس جهت اقناع شنونده از عوامل روانی استفاده کند، دچار مغالطه نشده است.
۴) با نسبت‌دادن ویژگی‌های «شايسه» و «ناشايسه» به پیروان یک نظریه بدون ذکر دلیل بهتری از مغالطه «تله‌گذاری» و «مسوم کردن چاه» استفاده کرده‌ایم.

۱۸۰- کدام تحلیل از مکالمه زیر دقیق‌تر است؟

«آرش: کسی که پولی قرض می‌دهد، نباید بعد از گذشت زمان به بهانه تورم و بالارفتمن قیمت‌ها، مقدار بیشتری پول طلب کند چون رباخواری به منزله اعلان جنگ با خداست.

شایان: اگر این طور است، پس آن شکایت قضایی را از بدھکار پدرت پس بگیرا او ۴۰ سال پیش ۱۰۰ هزار تومان از پدرت قرض کرده و یک واحد آپارتمان خریده بود. من این ۱۰۰ هزار تومان را الان به تو می‌دهم تا دیگر طلبی نداشته باشی.»

- ۱) هدف آرش از این سخن، کشف حقیقت است ولی شایان با مغالطه به او پاسخ می‌دهد.
۲) آرش عمده‌تاً از فنون خطابه استفاده کرده ولی شایان روش‌های جدل کردن را ترجیح داده است.
۳) سخن آرش بر خلاف حرف شایان، برای همراه کردن مخاطب ناآشنا با مفاهیم اولیه اقتصاد کاربرد دارد.
۴) آرش از مغالطه در اثر عوامل روانی استفاده کرده است و شایان با فنون اقناع، مغالطه‌اش را بی‌اثر ساخته است.

چیستی انسان (۲)

انسان، موجود اخلاق‌گرا

(درس‌های ۱۰ و ۱۱)

صفحه‌های ۷۶ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۸۱- طبق آرای فلاسفه مسلمان، اعتقاد به کرامت انسانی و ارزش‌های اخلاقی با کدام دیدگاه درباره انسان سازگار است؟

۱) نیاز به اجتماع و قانون و اخلاق، به سبب نیازهای طبیعی پیدا شده است.

۲) انسان به جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.

۳) خداوند آسمان‌ها و زمین را برای انسان آفریده است.

۴) انسان موجودی صرفاً زمینی و مادی است.

۱۸۲- شیخ اشراق معتقد است که نفس با ... به کمال خود و به مشرق عالم ... می‌شود.

۱) گذر از مشرق عالم - نزدیک‌تر

۲) کسب نورانیت بیشتر - نزدیک‌تر

۳) تعلق و تفکر - دورتر

۱۸۳- کدام گزینه بیانگر وجه اشتراک نظر ابن‌سینا و ملاصدرا است؟

۱) ظرفیت روح، بی‌پایان می‌باشد.

۲) نتیجهٔ تکامل جسم، ایجاد تدریجی روح است.

۳) روح، موجودی زمینی نیست بلکه غیرمادی است.

۴) وقتی بدن صاحب همهٔ اندام‌ها شود، روح به او عطا می‌شود.

۱۸۴- کدام گزاره به اعتقاد صدرالمتألهین در باب ماهیت انسان اشاره ندارد؟

۱) ماهیت انسان، ثمرة اعمال اختیاری است.

۲) روح، نتیجهٔ رشد و تکامل جسم است.

۳) روح انسان از جنس موجودات مجرد است.

۱۸۵- نسترن در رشتة مامایی درس می‌خواند. او معتقد است نوزاد را نباید بلافصله بعد از تولد از مادر دور کرد زیرا عشق او به مادرش می‌تواند باعث آرامشش شود. کدام تحلیل از عقیده او، مطابق فلسفه ابن‌سینا است؟

۱) دیدگاه نسترن در تضاد با نظر ابن‌سینا است، زیرا جنین تا به دنیا نیاید، دارای بُعدی نمی‌شود که بتواند عشق‌ورزی کند.

۲) باور نسترن، امتناع فلسفی ندارد، زیرا جنین می‌تواند از اوایل دوران بارداری، صدای مادر را بشنود و تأثیر روانی بپذیرد.

۳) نظر نسترن می‌تواند درست باشد، زیرا ممکن است ارتباطات روحی انسان‌ها به قبل از تعلق روح به بدن مربوط باشد.

۴) عقیده نسترن نادرست است، زیرا نوزاد تا لحظهٔ تولد، غیر از خود وجود نہ فس، هیچ چیز بالفعل نفسانی ندارد.

۱۸۶- کدام عبارت به نظریه افلاطون درباره معیار فضیلت، مربوط می‌شود؟

۱) فضیلت مساوی با سعادت است.

۲) آن‌چه که باعث سعادت آدمی می‌شود آراستگی به فضایل چهارگانه است.

۳) فعل اخلاقی نتیجهٔ سعادتمندی انسان است.

۱۸۷- دیدگاه اخلاقی فلاسفه مسلمان با کدام‌یک از گزینه‌های زیر انطباق دارد؟

۱) شناخت فضایل و رذایل به تنها یک عامل ترک رذیلت یا تمایل به کسب فضیلت نیست.

۲) اگر خدا ما را به کسب فضایل ترغیب و از رذایل منع نماید، عمل به فضیلت و ترک رذیلت قطعی است.

۳) علاوه بر شناخت فضایل و رذایل، پشتواهه خدا باعث می‌شود رذایل بر فضیلت‌ها رجحان یابند.

۴) با ترغیب انسان به کسب فضایل و ممانعت از رذایل و تعیین پاداش و مجازات، قطعاً انسان هویت خود را بر مبنای امور خیر می‌سازد.

۱۸۸- بازگو کردن فلسفه اخلاق کانت در کدام گزینه نمایان است؟

۱) اخلاق بودن یا نبودن یک فعل بر اساس غایت آن تعیین می‌شود.

۲) بدون توجه به سعادت انسان نمی‌توان اخلاقی بودن یک فعل را تعیین کرد.

۳) فعل اخلاقی یعنی رعایت اعتماد میان قوای مختلف انسان و رسیدن به عدالت.

۴) نمی‌توانیم فعلی را اخلاقی بدانیم که انجامش را تنها برای خودمان جایز می‌دانیم.

۱۸۹- کدام‌یک از گزینه‌های زیر از نظر فلاسفه مسلمان، پاسخ درستی برای سؤال پایین نیست؟

«چرا انسان با این که می‌داند رذیلت بد است اما گاهی به جای انتخاب فضیلت، رذیلت را انتخاب می‌کند؟»

۱) هر انسانی به دنبال کسب فضیلت است، اما گاهی با کسب رذایل احساس لذت می‌کند.

۲) ریشه آن در تلاقی بین تمایلات حیوانی و فضایل انسانی است.

۳) به دلیل این که بین تمایلات حیوانی و فضایل انسانی نمی‌تواند نقطهٔ اشتراکی باشد.

۴) گاهی خواسته‌های حیوانی و مادی انسان قوی‌تر از مباقی خواسته‌هایش است.

۱۹۰- کدام عبارت بیانگر دیدگاه فیلسوفان مسلمان درباره معیار فعل اخلاقی است؟

۱) زمانی انسان به سوی فضایل اخلاقی حرکت می‌کند که عقل خود را حاکم بر شهوت و غضب قرار دهد.

۲) انسان‌ها فطرتاً گرایش به نیکی‌ها و بدی‌ها دارند اما انتخاب فضایل و عمل به آن‌ها چندان آسان نیست.

۳) شناخت فضایل و رذایل و علاقه انسان به فضایل باعث کسب فضیلت‌ها و ترک رذیلت‌ها می‌شود.

۴) عامل قطعی انسان مختار برای گرینش اعمال فضیلت‌گرایانه اعتقاد به خداوند است.

اقتصاد در خانواده
(درس‌های ۱۲ تا ۱۴)
صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۲۹

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

-۱۹۱- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود، با مبلغ باقی‌مانده، ۱۰۰۰ ورقه سهام به ارزش هر ورقه ۲۵۰ هزار تومان خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۳۲۰ میلیون تومان فروخت. اگر درآمد او فقط از بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش در سال گذشته ۳۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) مبلغ باقی‌مانده فرد برای خرید سهام چند میلیون تومان بوده است؟

ب) هر ورقه سهام، چند تومان سوددهی داشته است؟

ج) خمس سالیانه این فرد چند میلیون ریال است؟

۸۰ - ۳۲,۰۰۰ - ۳۲۰ (۲)

۸ - ۷۰,۰۰۰ - ۲۹۰ (۴)

۸۰ - ۷۰,۰۰۰ - ۲۵۰ (۱)

۸ - ۳۲,۰۰۰ - ۲۵۰ (۳)

-۱۹۲- برای خرید مقایسه‌ای، به ترتیب رعایت کدام مراحل لازم و ضروری است؟

۱) تعریف معیارها - تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - تصمیم‌گیری - ارزیابی

۲) ارزیابی - تعیین معیارها - تصمیم‌گیری - تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها

۳) تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - ارزیابی - تعیین معیارها - تصمیم‌گیری

۴) تعیین معیارها - فهرست گزینه‌ها - ارزیابی - تصمیم‌گیری

-۱۹۳- چند مورد از موارد زیر، از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت است؟

- افتتاح حساب با پول خیلی کم

- دریافت سود بالاتر

- عدم تغییر نرخ سود تا پایان دوره قرارداد

- استفاده از خدمات بانکداری الکترونیک

- برداشت پول در هر زمان بدون جریمه

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

-۱۹۴- در هر یک از موقعیت‌های زیر بهترین راه سرمایه‌گذاری و پس‌انداز چیست؟

- آرش ۸ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را به مدت یک سال نگه دارد. او به دنبال یک گزینه است که در آن بتواند هر زمان که خواست بولش را برداشت کند، بدون اینکه جریمه‌ای برای برداشت زودهنگام داشته باشد.

- مینا ۲ میلیون تومان پس‌انداز دارد و می‌خواهد این پول را برای مدت ۶ ماه در جایی سرمایه‌گذاری کند. او به دنبال گزینه‌ای است که بتواند در یک فعالیت اقتصادی مشارکت کند و در مقابل، پس از انقضای مدت سرسیده، علاوه بر اصل پول، سود آن را هم پگیرد.

- سینا ۱۰ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را برای مدت ۳ سال در جایی سرمایه‌گذاری کند که نرخ سود آن ثابت باشد و به هیچ وجه تغییر نکند.

- سپیده ۱۵ میلیون تومان پس‌انداز دارد و قصد دارد این پول را برای مدت ۵ سال در یک سرمایه‌گذاری بلندمدت قرار دهد که ارزش پول در برابر تورم جامعه حفظ شود.

(۱) سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - خرید اوراق مشارکت - خرید طلا

(۲) سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک - سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک

(۳) سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک - خرید اوراق مشارکت - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک - خرید طلا

(۴) سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار - خرید اوراق مشارکت - خرید طلا - سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک

-۱۹۵- در همه گزینه‌ها به مزایای خرید مقایسه‌ای اشاره شده است؛ بهجز:

(۱) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

(۲) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

(۳) با خرید مقایسه‌ای، در زمان و هزینه‌های خود صرفه‌جویی می‌کنید.

(۴) با خرید مقایسه‌ای محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

- ۱۹۶- کدام مورد در رابطه با سرمایه‌گذاری از روش خرید سهام شرکت‌ها، درست است؟
- سود سرمایه‌گذاری قطعی است و معمولاً از سپرده‌گذاری در بانک هم بیشتر است.
  - در سهام هرچقدر زمان طولانی تری سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می‌گیرد.
  - سود سرمایه‌گذاری در سهام قطعی نیست و تولیدکننده مستقیماً سرمایه‌خود را از مردم تهیه می‌کند.
  - در این سرمایه‌گذاری بر حسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد و سهام بدون محدودیت قابل خرید و فروش است.
- ۱۹۷- جدول‌های زیر نشان‌دهنده هزینه‌های دو خانواده A و B در طول یک سال است: (درآمد ماهیانه خانواده A = ۱۵ میلیون تومان و درآمد ماهیانه خانواده B = ۱۷ میلیون تومان است).

(الف) پس انداز کدام خانواده در انتهای سال بیشتر است؟

(ب) کدام خانواده بیشترین خرج از بودجه خود را دارد؟

(ج) چند درصد از مخارج سالانه خانواده B، صرف «بیمه و حمل و نقل» شده است؟

هزینه‌های سالیانه خانواده B		
هزینه بازپرداخت وام خانواده A	هزینه بازپرداخت وام	هزینه بیمه و حمل و نقل
۸ میلیون تومان	شهریه دانشگاه	۱
$\frac{1}{3}$ هزینه بازپرداخت وام خانواده A	بیمه و حمل و نقل	۲
۱۶ میلیون تومان	رفتن به رستوران	۳
۴۲/۷ میلیون تومان	بازپرداخت وام	۴
۴۲ میلیون تومان	اجاره‌خانه، بیمه و حمل و نقل	۵
۲۴ میلیون تومان	تأمین مخارج زندگی مادر بزرگ خانواده	۶
۲۹/۵ میلیون تومان	مواد غذایی	۷
۱۸/۶ میلیون تومان	سایر هزینه‌ها	۸

۲/۷۳ - A - B (۲)

۲/۷۳ - B - A (۴)

هزینه‌های سالیانه خانواده A		
مواد غذایی	بیمه و حمل و نقل	تفریحات
۲۲/۵ میلیون تومان	۴ میلیون تومان	۷/۵ میلیون تومان
بازپرداخت وام	اجاره‌خانه و قبوض	۴۳/۲ میلیون تومان
۲۱ میلیون تومان	بازپرداخت وام	۲۱ میلیون تومان
سایر هزینه‌ها	سایر هزینه‌ها	۱۸/۳ میلیون تومان

۲/۷۲ - A - B (۱)

۲/۷۲ - B - A (۳)

۱۹۸- برای خرید کفش، معیارهای راحتی، طراحی، عملکرد، قیمت و برنده را در نظر بگیرید. کدام یک از معیارها برای هر یک از افراد زیر ضروری است؟

«دانش‌آموز، ورزشکار، معلم، فرد مسن»

(۱) قیمت - راحتی - طراحی - عملکرد

(۲) طراحی - عملکرد - راحتی - قیمت

(۳) عملکرد - راحتی - قیمت - طراحی

۱۹۹- سمیه هر ماه ۳۰۰ هزار تومان بابت کمک به مادرش در خانه‌داری دریافت می‌کند. او همچنین ماهانه ۱۵۰ هزار تومان پول توجیهی از والدینش می‌گیرد. سمیه قصد خرید یک تلفن همراه جدید به قیمت ۱,۶۲۵,۰۰۰ تومان را دارد. اگر او ماهانه ۵۰ هزار تومان به خیریه بدهد و ۷۵ هزار تومان برای تفریح و سرگرمی خرج کند:

(الف) چقدر طول می‌کشد تا او بتواند به میزان کافی برای خرید تلفن همراه پس انداز کند؟

(ب) آیا این هدف کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت است؟

(۱) ۵ ماه - کوتاه‌مدت (۲) ۸ ماه - کوتاه‌مدت

(۳) ۵ ماه - میان‌مدت (۴) ۸ ماه - میان‌مدت

۲۰۰- چند مورد از عبارات زیر در خصوص بیمه نادرست است؟

- بیمه به افراد کمک می‌کند تا نگرانی‌های خود را از خطرات احتمالی کاهش دهند.

- بیمه همیشه به افراد کمک می‌کند تا تمام خسارت‌های خود را جبران کنند.

- در سیستم بیمه، بیمه‌گذار با پرداخت حق بیمه، خطرات احتمالی را به بیمه‌گر منتقل می‌کند.

- بیمه فقط به افرادی که شغل آزاد دارند خدمات ارائه می‌دهد.

- نظام‌های بیمه اجتماعی فقط شامل بیمه‌های درمانی می‌شود.

۲/۳ (۲) (۴) (۱)

۱ (۴) (۱)

۲ (۳)

۳ (۲)

دفترچه سؤال

?

فرهنگیان

(رشته عمومی انسانی)

۱۴۰۳ اسفند ماه

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد محلمنی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

محمد رضایی بقا - یاسین سعیدی - فردین سماقی - عباس سید شبستری - مرتضی محسنی کبیر	تعلیم و تربیت اسلامی
حمید لنجانزاده اصفهانی، فاطمه راسخ، مهدی ونکی فراهانی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدی، هونم رجایان	هوش و استعداد محلمنی

گزینشگران و پراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی
یاسین سعیدی	یاسین سعیدی	محمد مهدی مانده علی	سجاد حقیقی بور	
حمید لنجانزاده اصفهانی	حمید لنجانزاده اصفهانی	فاطمه راسخ	علیرضا همایون خواه	

الهام محمدی - حمید لنجانزاده اصفهانی	مدیران گروه
مدیر: مجید اصغری، مسئول دفترچه: علیرضا همایون خواه	مستندسازی و مطابقت با مصوبات
زهرا تاجیک - معصومه روحانیان	حروفنگار و صفحه‌آرا

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

۲۰ دقیقه

تعلیم و تربیت اسلامی

دین و زندگی ۱
فصلت آراستگی
زیبایی پوشیدگی
درس ۱۳ ۱۴
صفحة ۱۵۸ تا ۱۴۲
دین و زندگی ۲
پیوند مقدمه
درس ۱۸
صفحة ۲۲۲ تا ۲۳۰
مهارت معلمی
فصل سوم: وظایف معلم
صفحة ۷۵ تا ۱۱۶

۲۵۱- قرآن کریم «تبرج» را چه نوع کاری می‌شمارد و به چه علت دین اسلام ما را از آن پرهیز می‌دهد؟

- ۱) جاهلانه - چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- ۲) حقیرانه - چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- ۳) جاهلانه - باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دورشدن از خدا ندارد.
- ۴) حقیرانه - باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دورشدن از خدا ندارد.

۲۵۲- با وجود این که پیشوایان همواره آراسته به زیبایی‌های باطنی بودند، تفاوت در آراستگی ظاهری آنان بر

اساس تغییر در کدام شرایط، قبل فهم است؟

- ۱) شرایط زندگی مردم و توانایی آنان
- ۲) سلایق و رویکردهای گوناگون نسبت به آراستگی
- ۳) تفاوت‌های فردی میان پیشوایان مذهبی
- ۴) اوضاع اجتماعی و سیاسی حاکمان در دوره‌های مختلف

۲۵۳- امام صادق (ع) استفاده از کدام پوشش را نهی کردند و در همان روایت، علت آن را چگونه بیان نمودند؟

- ۱) پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما - فرد با انجام آن به جنگ با خدا می‌رود.
- ۲) پوشیدن لباس چسبان و کوتاه - فرد با انجام آن به جنگ با خدا می‌رود.
- ۳) پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما - نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.
- ۴) پوشیدن لباس چسبان و کوتاه - نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.

۲۵۴- کدام بخش از آیه شریفه «یا آیها التبی قل لأزواجک و بناتک و نساء المؤمنین یعنی علیهنهن من جلابیبهن» ذلک ادنی یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفوراً رحیماً، بیان کننده فلسفه رعایت حجاب است؟

- ۱) «قل لأزواجک و بناتک و نساء المؤمنین»
- ۲) «یدنین علیهنهن من جلابیبهن»
- ۳) «ذلک ادنی یعرفن فلا یؤذین»

۲۵۵- ریشه و علت بی‌حجابی زنان غرب را در کدام گزینه می‌توان یافت؟

- ۱) تعالیم حضرت موسی (ع) که مورد غفلت قرار گرفته بود.
- ۲) اروپاییان نسبت به دستورات پیامبر اکرم (ص) و اسلام بی‌توجه بودند.
- ۳) بدینی و کینه‌توزی آنان نسبت به مسلمانان که ریشه در جنگ‌های صلیبی داشت.
- ۴) بی‌حجابی زنان غرب، بازگشتی به سنت‌های مشترکانه قبل از حضرت عیسی (ع) به شمار می‌رود.

۲۵۶- نیاز به مقبولیت، در کدام دوران نمود بیشتری دارد و پاسخ‌گویی صحیح به این نیاز، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- ۱) تشکیل خانواده - تحسین دیگران و خلق آثار گوناگون هنری همراه با خودبزرگ‌بینی
- ۲) نوجوانی و جوانی - تحسین دیگران و خلق آثار گوناگون هنری همراه با خودبزرگ‌بینی
- ۳) تشکیل خانواده - کشف و شکوفایی استعدادها و توانایی‌ها و عرضه آن به جامعه
- ۴) نوجوانی و جوانی - کشف و شکوفایی استعدادها و توانایی‌ها و عرضه آن به جامعه

۲۵۷- به ترتیب، چگونگی و نوع پوشش تا حدود زیادی تابع چیست و رعایت حجاب در چه صورت نزد خدا، بالرتبه‌تر محسوب می‌شود؟

- ۱) دین و آیین - ساده و بی‌پیرایه
- ۲) دین و آیین - کامل‌تر و دقیق‌تر
- ۳) آداب و رسوم - کامل‌تر و دقیق‌تر
- ۴) آداب و رسوم - ساده و بی‌پیرایه

۲۵۸- طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج چه حکمی دارد و اگر عقدی بهزور انجام گرفته باشد، حکمش چیست؟

- (۱) مستحب و مؤکد - مکروه
(۲) مستحب و مؤکد - باطل
(۳) ضروری - باطل
(۴) ضروری - مکروه

۲۵۹- پیامد پندار باطل «فراهمنشدن همه امکانات» قبل از ازدواج از سوی برخی پدران و مادران چیست؟

- (۱) کشاندهشدن فرزندان به گناه، گرفتار آسیب شدن جامعه
(۲) پژمرده شدن روح و روان، شکستهشدن شخصیت افراد
(۳) به هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی گرفتارشدن، گسترش بحران‌های اجتماعی
(۴) افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی

۲۶۰- متناسب با فرهنگ اسلامی، کدام گزینه از راههایی که برای شناخت کسی که تصمیم به ازدواج با او را داریم، نیست؟

- (۱) تحقیق درباره خانواده همسر و موقعیت اعضای خانواده در محل زندگی و محل کار
(۲) گفت‌و‌گو با یکدیگر در جلسات حضوری و طرح نظرات و دیدگاهها درباره موضوعات مختلف
(۳) تحقیق درباره روحیات و خلقيات همسر در محیط کار یا محل تحصیل
(۴) مشورت با تمامی افراد فamilی و دوستان خود و ذکر کردن ویژگی‌های طرف مقابل برای آنان جهت کسب شناخت و راه درست ازدواج

۲۶۱- دلیل آن که دین اسلام با واقعیتی برای شرایط گوناگون راه حل حکیمانه ارائه می‌دهد، چیست؟

- (۱) کاهش فشارهای روحی و روانی و روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی
(۲) پژمردهشدن روح و روان و شکستهشدن شخصیت افراد
(۳) گرفتار هیجانات و طغیان‌های غیر اخلاقی نشدن فرد و دچار بحران‌های اجتماعی نشدن جامعه
(۴) نیکوشندن اخلاق، توسعه رزق و روزی، افزایش عفاف و غیرت

۲۶۲- روایت شریف از امام علی (ع) مبنی بر «حب الشيء يعمى و يصم»، به کدام موضوع در خصوص ازدواج اشاره دارد و راه محفوظ‌ماندن از عواقب آن چیست؟

- (۱) علاقه و محبت به یک شخص، عقل را به حاشیه می‌راند. - توکل بر خدا
(۲) محبت و علاقه، سرچشمۀ اصلی همه کارهای انسان است. - توکل بر خدا
(۳) علاقه و محبت به یک شخص، عقل را به حاشیه می‌راند. - مشورت با پدر و مادر
(۴) محبت و علاقه، سرچشمۀ اصلی همه کارهای انسان است. - مشورت با پدر و مادر

۲۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) لطافت‌های روحی دختر آن گاه که در فضای محبت و علاقه جنس مخالف قرار می‌گیرد، احتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت‌ها را به دنبال دارد.
(۲) پدر و مادر به علت تجربه و پختگی‌شان بهتر می‌توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش‌بینی کنند.
(۳) پس از تعیین هدف ازدواج، انتخاب همسر مناسب مطرح می‌شود.
(۴) اجازه پدر برای ازدواج دختر، به نوعی محدودیت برای دختر تلقی می‌شود، چون در بیشتر موارد نظر پدر و دختر یکی نمی‌شود.

۲۶۴- این که امام خمینی (ره) سرمای پاریس را تحمل می‌کرد و از نفت استفاده نمی‌کرد، نشان از کدام ویژگی ایشان دارد و برخورد آیت‌الله بروجردی (ره) پس از آن که به طلباء سوال کننده تندی بی‌جا کرده بودند، با کدام یک از بایدهای معلمی مرتبط است؟

- (۱) تواضع و دوری از کبر و غرور - جبران ضعفها
(۲) همراهی و همدردی با مردم - همدردی
(۳) همراهی و همدردی با مردم - همدردی

۲۶۵- برخورداری انسان از پاداش الهی «يرفع الله» مشروط به چه چیزی است و سخن «إن هذا آل ملک كريم» اشاره به چه شخصیتی دارد؟

- (۱) «يا أيها الذين آمنوا قيل لكم تفسحوا في المجالس فافسحوا» - حضرت یوسف (ع)
(۲) «يا أيها الذين آمنوا قيل لكم تفسحوا في المجالس فافسحوا» - رسول اکرم (ص)
(۳) «الذين آمنوا منكم و الذين اتوا العلم درجاتٍ» - رسول اکرم (ص)
(۴) «الذين آمنوا منكم و الذين اتوا العلم درجاتٍ» - حضرت یوسف (ع)

۲۶۶- گام اول در مسیر عبودیت و بندگی کدام مورد است و امام رضا (ع) در این باره چه می‌فرمایند؟

- (۱) «بسم الله» - «به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیکتر است.»
(۲) «بسم الله» - «خدایا هدف من تنها تو هستی، نه مردم، نه طاغوت‌ها، نه جلوه‌ها و نه هوس‌ها.»
(۳) «الله اکبر» - «به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیکتر است.»
(۴) «الله اکبر» - «خدایا هدف من تنها تو هستی، نه مردم، نه طاغوت‌ها، نه جلوه‌ها و نه هوس‌ها.»

۲۶۷- به ترتیب، تعابیر «مادر همه خیرات» و «نور مستقر در جان که اثرش در گفتار و رفتار انسان هویدا می‌گردد»، بیانگر مقوله‌ای هستند که در کدام یک از وظایف معلم تجلی دارند؟

- (۱) آغاز کار با نام خدای متعال - برخورداری از حکمت
(۲) آغاز کار با نام خدای متعال - اهل ذکر بودن
(۳) برخورداری از حکمت - اهل ذکر بودن

۲۶۸- کدام آیه انسان را به دفع بدی‌های مردم با عمل خوب فرامی‌خواند و ثمره و برکات جنبی چنین کاری چگونه تبیین شده است؟

- (۱) «يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله و قولوا قولاً سديداً» - تبدیل کینه و دشمنی به دوستی گرم
(۲) «يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله و قولوا قولاً سديداً» - اصلاح عمل و بخشش گناهان
(۳) «و لا تستوي الحسنة ولا السيئة ادفع بالّتی هي أحسن» - اصلاح عمل و بخشش گناهان
(۴) «و لا تستوي الحسنة ولا السيئة ادفع بالّتی هي أحسن» - تبدیل کینه و دشمنی به دوستی گرم

۲۶۹- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این که کسی ندانسته جواب بدهد، نشانه جهالت اوست؛ اما این که به راحتی و راستی بگوید: «نمی‌دانم»، نشانه برخورداری او از نصف علم است.
(۲) شاگردان و اطرافیان ما قبل از آن که به حرف‌های ما توجه کنند، به رفتار ما توجه و از آن تأسی می‌کنند. لذا دعوت معلم باید عملی باشد.
(۳) شرط امر به معروف و نهی از منکر، عمل خود انسان است.
(۴) علم، زمانی کامل است که علاوه بر وصل بودن به تاریخ کهن، پویا و به روز نیز باشد.

۲۷۰- توصیف خداوند از کافران کوردلی که به حقایق گوش نمی‌دهند، چگونه است و در قرآن کریم به چه عنوانی از کار شیطان و منافقان یاد شده است؟

- (۱) «ذلک بآنهم قوم لا يعلمون» - مأیوس کردن دیگران
(۲) «ذلک بآنهم قوم لا يعلمون» - جلوگیری از رشد فکری انسان
(۳) «و إذا ذكروا لا يذكرون» - جلوگیری از رشد فکری انسان

۴۰ دقیقه

هوش و استعداد معلمی

* بر اساس متن زیر به چهار پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت یکی از رشته‌های حوزه‌ی علوم تربیتی در دوره‌ی دکتری و شامل مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است. دانش آموزش و پژوهش، یکی از نیازهای اساسی جامعه‌ی بشری از جمله جامعه‌ی ماست. کلیه‌ی برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در کلیه‌ی سطوح از خانواده تا نهادهای رسمی و غیررسمی به بهره‌گیری از یافته‌های این حوزه نیاز دارد اتا در این میان توجه به زیرساخت‌های این فعالیت‌ها نقطه‌ی آغاز و تعیین‌کننده‌ی اهداف و سوگیری‌های کلیه‌ی فعالیت‌ها و نهادهای آموزشی و پژوهشی است. رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت در پی بررسی مبانی نظری و بنیادهایی است که زیربنای تعیین اهداف برنامه‌ها و محتواست. در غیر این صورت خطر انحراف از یکپارچگی، هماهنگی و اهداف، برنامه‌ها را تهدید می‌کند و معیاری برای ارزیابی نخواهد بود. متخصصان این رشته در وزارت‌خانه‌های آموزش و پژوهش، آموزش عالی، بخش آموزش در کلیه‌ی وزارت‌خانه‌ها و در نهادهای غیررسمی آموزش و پژوهش می‌توانند مفید و فعال باشند. هدف از برگزاری این دوره تربیت متخصصان کارآمدی است که به تحلیل و بررسی مبانی نظری و فلسفی آموزش و پژوهش در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نحوه‌ی اجرای برنامه‌ها و کلیه‌ی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در حوزه‌ی کلان سطوح ستادی و نیز حوزه‌ی عمل در نهادهای آموزشی بپردازد.

ضرورت و اهمیت بازنگری در این فلسفه، مبتنی بر توجه و تمرکز بر غایات اهداف و ارزش‌های است که جایگاه اصلی آنها در حوزه‌های انسان‌شناسی و ارزش‌شناسی است، زیرا انسان به مثابه‌ی موضوع تعلیم و تربیت است و ارزش‌ها تعیین‌کننده‌ی جهت‌گیری‌های کلی و اساسی در تربیت و غفلت از اهداف و ارزش‌های مذکور موجود آسیب‌ها و خساراتی در عرصه‌ی آموزش و پژوهش است زیرا مؤلفه‌های مورد نظر در حکم راهنمای عمل آدمی برای تحقق انسان آرمانی است و اهتمام به موارد مذکور موجب شفافسازی اقدام در زمینه‌ی آموزش و پژوهش.

- ۲۷۱ - کدام گزینه واژه‌ی «موجد» را در متن، بهتر معنا کرده است؟

- (۱) نتیجه
(۲) درمان شده
(۳) عامل
(۴) برطرف کننده

- ۲۷۲ - منظور از بخش مشخص شده در متن، «این صورت»، کدام است؟

- (۱) بی‌توجهی به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی

(۲) بهره‌نگرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان مختلف در حوزه‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت

(۳) توجه به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی

(۴) بهره‌گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان مختلف در حوزه‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت

- ۲۷۳ - متن به کدام پرسش‌ها پاسخ می‌دهد؟

الف) برای فارغ‌التحصیلان رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، چه آینده‌ی شغلی می‌توان متصور بود؟

ب) متناسب‌سازی اهداف ترسیم‌شده‌ی تعلیم و تربیت با محیط مورد بحث، با چه معاییری انجام می‌شود؟

ج) به چه علت رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت تنها در دوره‌ی دکتری تدریس می‌شود؟

- (۱) فقط «الف»
(۲) فقط «ب»
(۳) «الف» و «ج»
(۴) «ب» و «ج»

- ۲۷۴ - کدام فعل در متن بالا نادرست به کار رفته است؟

- (۱) دارد
(۲) تهدید می‌کند
(۳) نخواهد بود
(۴) بپردازد

- ۲۷۵ - بدیهی است با کاهش ارزش پول یک کشور در قیاس با کشوری دیگر، می‌باید همان گونه که قیمت کالاهای وارداتی بیشتر می‌شود، قیمت کالاهای صادراتی برای کشور مقصد کاهش یابد و امکان صادرات بیشتر فراهم شود. برای مثال ایالات متحده‌ی امریکا چین را به کاهش عمدی ارزش پول خود متهم می‌کند که به صادرات بیشتر این محصول به امریکا منجر می‌شود. با این حال در بسیاری از کشورها چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد، چرا که ..

(۱) سیاستمداران آن کشورها تدبیر لازم را برای افزایش ارزش پول خود ندارند.

(۲) کاهش ارزش پول ملی یک کشور به افزایش قیمت مواد اویلیه وارداتی و در نتیجه افزایش قیمت نهایی محصول تولیدی منجر می‌شود.

(۳) برخی کشورها با کشورهای بزرگی نظیر چین و امریکا مبادله‌ی تجاری ندارند.

(۴) افزایش ارزش پول ملی یک کشور، به گسترش سفرهای بین‌المللی منجر می‌شود که نیاز به سرمایه‌گذاری در این امر را ایجاد می‌کند.

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

مطمئن نیستیم اوین بار بومیان امریکای شمالی بودند که علامت‌دادن با دود نیز مثل دیگر انواع پیام‌ها، قوانینی دارد. فرستنده‌گان این پیام‌ها، چیزی شبیه به پتو را در فواصل زمانی معین روی آتشی قرار می‌دهند و بر می‌دارند تا دودها نیز در فواصلی معین به هوا فرستاده شود. بدیهی است که پیام‌ها تا فاصله‌ای قابل ارسالند که مطمئن باشیم همه علامت‌ها دیده می‌شود؛ برای مثال فرض کنید در میان بومیان یادشده، دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن باشد و گیرنده پیام، دو تا از پیام‌ها را نبیند. علاوه بر این، شرط مهم دیگر در برقراری ارتباط با دود، آشنایی گیرنده پیام با مفاهیم است. می‌گویند از زمانی که سرخپوست‌ها توائیستند بر اسب‌ها مسلط شوند و راحت‌تر گرد هم بیایند، تدریجیاً شکل‌های بیشتری را با یکدیگر قرارداد کردند. معمولاً از آنجایی که این پیام‌ها عمومیت ندارند، لو نمی‌روند. با این همه برخی از این پیام‌ها امروزه نیز کارایی دارند.

- ۲۷۶- برای پیام‌های دودی، کدام دو عنصر مهم در متن ذکر شده است؟

۴) حجم - شکل

۳) غلظت - حجم

۲) فاصله زمانی - غلظت

۱) شکل - فاصله زمانی

- ۲۷۷- طبق متن ...

۱) همه علامت‌های پیام‌های سرخپوستان تاکنون کشف رمز شده است.

۲) نخستین ارتباط‌های بین انسانی در شرق آسیا شکل گرفته است.

۳) برقراری ارتباط به وسیله دود، امروزه کاملاً منسوخ شده است.

۴) گاه ناقص رسیدن پیام از نرسیدن آن خطرناک‌تر است.

* هفت کارت «خرداد، تیر، مرداد، مهر، آبان، آذر، دی» هر کدام با یکی از رنگ‌های رنگین‌کمان «بنفش، آبی، نیلی، سبز، زرد، نارنجی، قرمز» در یک ردیف روی میز چیده شده است، ولی ما روی کارت‌ها را نمی‌بینیم. در این‌باره می‌دانیم کارت سبز دقیقاً بین کارت‌های نیلی و زرد است و کارت مهر دقیقاً کارت میانی است. همچنین کارت دی، بنفش است و کارت مرداد نارنجی نیست. بر این اساس به چهار سؤال بعدی پاسخ دهید.

- ۲۷۸- اگر کارت سبز ششمین کارت باشد ...

۴) آبان قطعاً قرمز نیست.

۳) مهر قطعاً نیلی نیست.

۲) آبان قطعاً قرمز است.

- ۲۷۹- اگر کارت‌های «آبان، آذر، دی» به همین ترتیب کنار هم و کارت مهر قرمز باشد، کارت‌های آبان و آذر ...

۱) ممکن است نیلی، سبز یا زرد باشند.

۲) قطعاً نارنجی و آبی هستند.

۳) ممکن است آبی، زرد یا سبز باشند.

- ۲۸۰- اگر کارت‌های بنفش، آبی و قرمز هیچ کدام بی‌فاصله کنار هم نباشند، می‌توان گفت ...

۱) مهر قطعاً آبی است. ۲) مهر قطعاً نیلی یا زرد است. ۳) مرداد قطعاً آبی است. ۴) مرداد قطعاً نیلی یا زرد است.

- ۲۸۱- اگر بدانیم دو کارت ابتدایی و انتهایی، کارت‌های دی و مرداد است و کارت «قرمز» آذر به کارت دی چسبیده است و کارت آبی آبان به کارت آذر، می‌توان گفت قطعاً ...

۴) تیر زرد نیست.

۳) مهر نارنجی نیست.

۲) تیر زرد است.

- ۲۸۲- کاری را که سه کارگر با روزی پنج ساعت کار در هشت روز انجام می‌دهند، دو سرکارگر در چهار روز سه ساعت کاری تمام می‌کنند. یک کارگر و یک سرکارگر برای انجام کار با هم، به چند روز چهار ساعت کاری احتیاج دارند؟ کارگرها با هم یکسانند و سرکارگرها هم با هم.

۶) ۴

۵) ۳

۴) ۲

۱) ۳

- ۲۸۳- بین n شخص در یک اتاق، مطمئنیم روزی در هفته هست که روز تولد حداقل سه نفر از آنان باشد، هر چند نمی‌دانیم آن روز، کدام روز هفته است. همچنین بین m شخص در اتاقی دیگر، فصلی در سال هست که می‌دانیم فصل تولد حداقل چهار نفر از آن‌هاست. هرچند نمی‌دانیم آن فصل بهار است یا تابستان، یا پاییز یا زمستان. حاصل $m-n$ کدام است؟

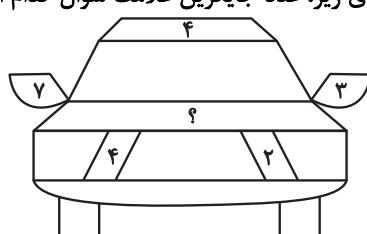
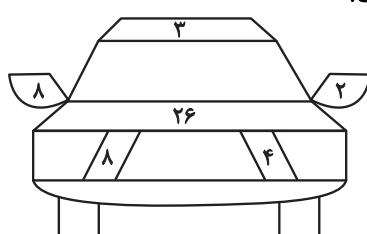
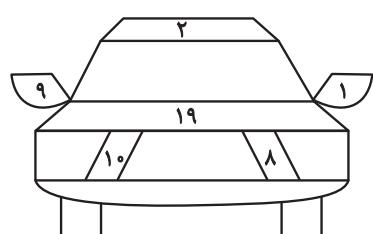
- ۲) ۴

- ۱) ۳

۱) ۲

۱) ۱

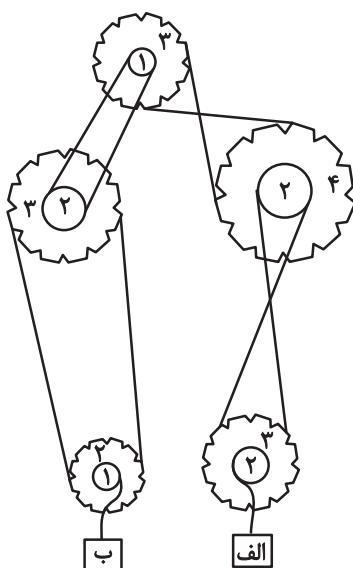
- ۲۸۴- در الگوی زیر، عدد جایگزین علامت سؤال کدام است؟

۲۹) ۱

-۲۸۵- اگر جعبه «الف» در سازوکار زیر با سرعت ۷۲ سانتیمتر بر ثانیه به سمت بالا شروع به حرکت کند،

جعبه «ب» با چه سرعتی بر حسب سانتیمتر بر ثانیه به کدام جهت حرکت را آغاز می‌کند؟ قطرهای نسبی چرخدنده‌ها نوشته شده است.

۱) ۵۴- بالا

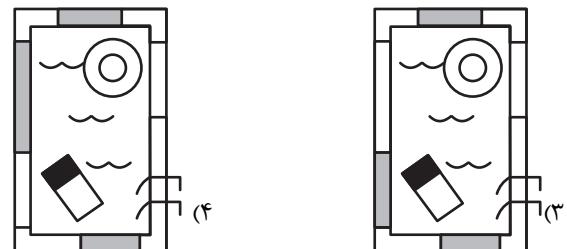
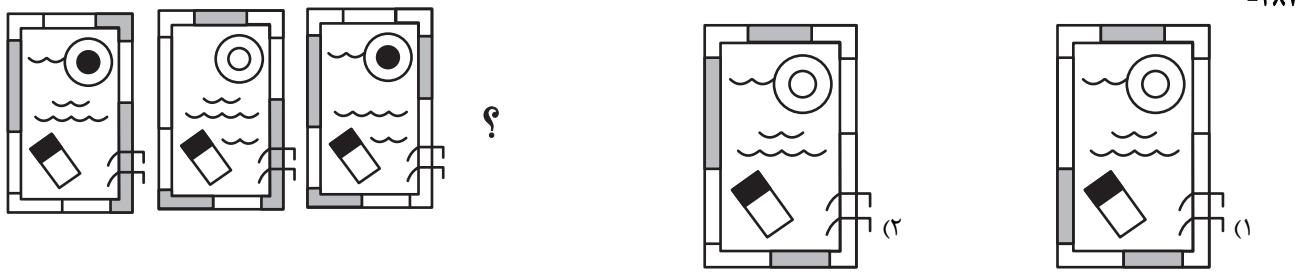
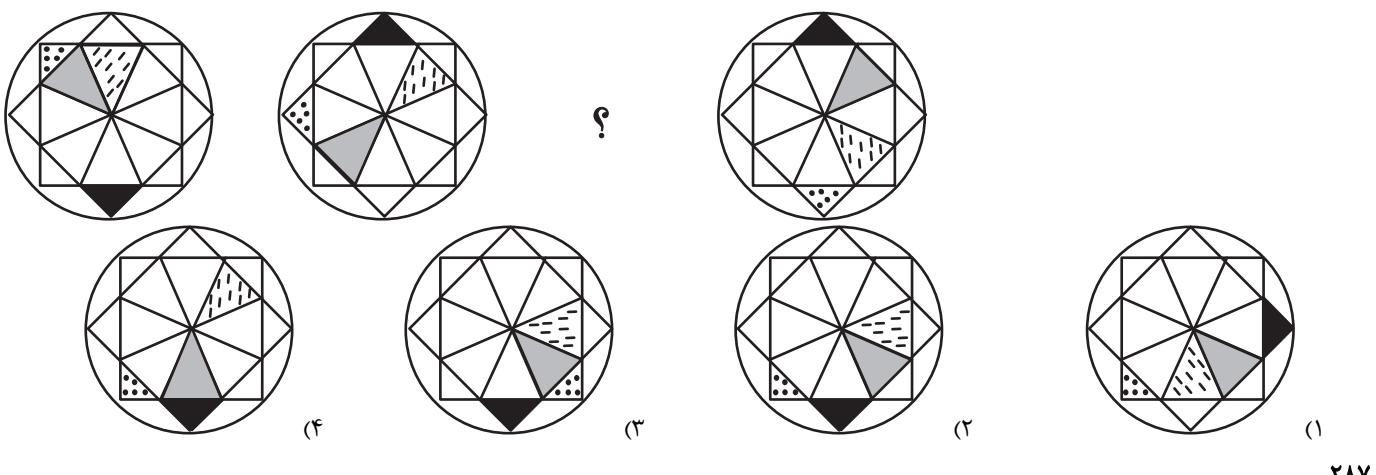
۲) ۹۶- بالا

۳) ۹۶- پایین

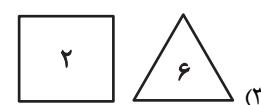
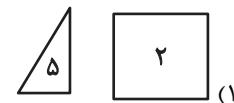
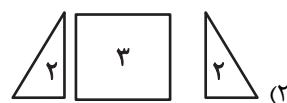
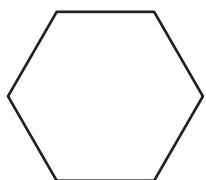
۴) ۵۴- پایین

* در دو پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال را در الگوی ارائه شده تعیین کنید.

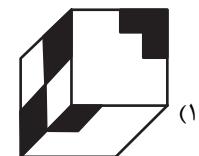
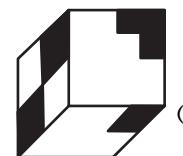
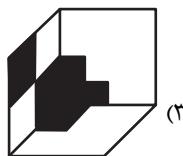
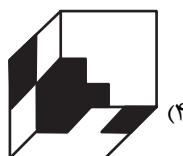
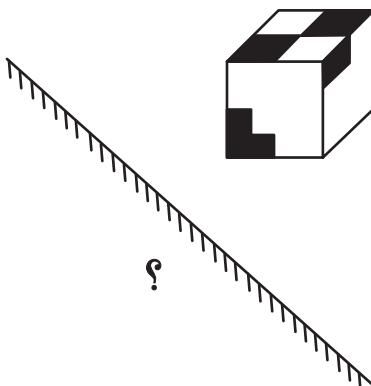
-۲۸۶-

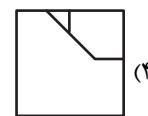
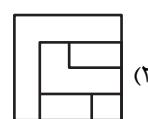
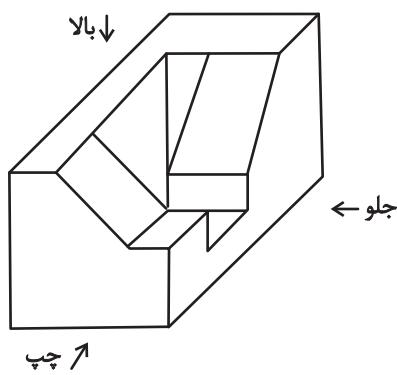
- ۲۸۸- با کنار هم قرار دادن همه قطعه های کدام گزینه می توان شکل زیر را ساخت؟ تعداد قطعه ها روی آنها نوشته شده است.

- ۲۸۹- قرینه تصویر زیر نسبت به آینه تخت رسم شده، کدام گزینه خواهد بود؟

- ۲۹۰- کدام گزینه نمایی از حجم زیر نیست؟

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمایش آزمون

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

فرهنگ
محله آموزش فرهنگی

حاج
سنت

سازمان آموزش شور

آزمون

زبان‌آموز

بوقا

کاح
آزمودهای سوابق

AzmoonFree.ir

join us ...

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۳ اسفند ماه ۱۴۰۳

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به قریب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، علی حسینی‌نوه، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، مهرداد مهربان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، رضا رنجبری، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدی‌بان، یاسین مهدی‌بان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	هانا احمدزاده، ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه قربیان، سید آرش مرتضائی‌فر، محمدمهردی یعقوبی
روان‌شناسی	حمدیرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، ریحانه خدابخشی، فاطمه عبدالوند، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادربین، ولی برچی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم شیروodi، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، احسان کلات‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی متضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی‌ریک، فاطمه سخایی، حسین شهرابی، تابان صیقلی، علی‌محمد کریمی، محمدمهردی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، جواد پاکدل، نیما جواهري، عرفان دهدشتیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجم
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الله شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، رضا رنجبری	امیرحسین اشتری، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	حسین سهرابی، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلات‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهردی یعقوبی	محمدمهردی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	ایمان کلات‌عربی، مهشید رستمی‌ریک، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌الله‌ی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر مشخص شده‌اند، مشابه سوالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سوالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳) - اختیاری

(علی قهرمانزاده)

۱۱- گزینه «۲»

$$f(x) = a(\sqrt{\delta})^{x-1} + b \quad \begin{cases} (1, \delta) \\ (2, 2\sqrt{\delta}+3) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \delta = a(\sqrt{\delta})^0 + b \\ 2\sqrt{\delta} + 3 = a(\sqrt{\delta}) + b \\ \Rightarrow \sqrt{\delta}a + b = 2\sqrt{\delta} + 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a+b=\delta \\ \sqrt{\delta}a+b=2\sqrt{\delta}+3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a-b=-\delta \\ \sqrt{\delta}a+b=2\sqrt{\delta}+3 \end{cases}$$

$$(\sqrt{\delta}-1)a=2\sqrt{\delta}-2$$

$$(\sqrt{\delta}-1)a=2(\sqrt{\delta}-1) \Rightarrow a=2 \Rightarrow b=3$$

$$f(x)=2(\sqrt{\delta})^{x-1} + 3$$

$$\Rightarrow f(2+3)=f(5)=2(\sqrt{\delta})^4 + 3 = 2(5)^2 + 3 = 53$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۶)

(علی هسینی‌نوه)

۱۲- گزینه «۲»

برای مشخص کردن طول نقاط تلاقی دو نمودار، ضابطه آن‌ها را برابر هم می‌گذاریم، و از حل معادله حاصل؛ طول نقاط تلاقی بدست می‌آید. سپس آن با جایگذاری طول نقطه در یکی از ضابطه‌ها عرض نقطه هم پیدا می‌کنیم، پس:

$$2^{x+3} = -2^x + \frac{9}{\lambda} \xrightarrow{a^{x+m}=a^x \times a^m} 2^3 \times 2^x = -2^x + \frac{9}{\lambda}$$

$$8 \times 2^x = -2^x + \frac{9}{\lambda}$$

$$8 \times 2^x + 2^x = \frac{9}{\lambda} \Rightarrow 9 \times 2^x = \frac{9}{\lambda}$$

$$\xrightarrow{+9} 2^x = \frac{1}{\lambda} = a^{-1} \xrightarrow{a^{-1}} 2^x = 2^{-3}$$

$$g(-3) = 2^{-3+3} \Rightarrow g(-3) = 2^0 = 1$$

پس:

$$\alpha + \beta = -3 + 1 = -2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۶)

(محمد بهتریان)

۱۳- گزینه «۱»

$$f(0) = 2^0 + \frac{2}{3} = 1 + \frac{2}{3} = \frac{5}{3}$$

$$\Rightarrow a = \frac{3}{2} \times \frac{5}{3} = \frac{5}{2}$$

(محمد ابراهیم تووزنده‌بانی)

«۸- گزینه «۴»

$$64 = 2^6, \quad (\frac{1}{\lambda}) = \frac{1}{2^3} = 2^{-3}, \quad \therefore \lambda = \frac{1}{2} = 2^{-1}$$

$$(2^6)^{x^2} (2^{-3})^x = (2^{-1})(2^{2x})$$

$$\Rightarrow 2^{6x^2} (2)^{-3x} = 2^{2x-1} \Rightarrow 6x^2 - 3x = 2x - 1$$

$$\Rightarrow 6x^2 - 5x + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = (-5)^2 - 4(6)(1) = 1$$

$$\Rightarrow x = \frac{5 \pm \sqrt{1}}{12} = \begin{cases} \frac{5+1}{12} = \frac{6}{12} = \frac{1}{2} \\ \frac{5-1}{12} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(محمد ابراهیم تووزنده‌بانی)

«۹- گزینه «۳»

$$(1) \text{ اگر } a \text{ عدد غیرصفر و } n \text{ عدد طبیعی باشد: } (a)^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

$$(2) \text{ اگر } a > 0 \text{ و } n \text{ و } m \text{ اعداد طبیعی باشند: } a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$$

دقت کنید اگر $a < 0$ باشد، توان گویای عدد a تعریف نمی‌شود حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$(1) (64)^{\frac{1}{3}} = \sqrt[3]{64} = 4$$

$$(2) (49)^{-\frac{1}{2}} = \left(\frac{1}{49}\right)^{\frac{1}{2}} = \sqrt{\frac{1}{49}} = \frac{1}{7}$$

$$(3) (1000)^{\frac{1}{4}} = \sqrt[4]{1000} \text{ گنج است}$$

$$(4) \left(\frac{1}{1000}\right)^{\frac{1}{3}} = \sqrt[3]{\frac{1}{1000}} = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۱۰- گزینه «۱»

حاصل عبارت را می‌یابیم:

$$\frac{2\sqrt[3]{9}}{\sqrt[3]{27}} - \frac{\sqrt[3]{9}}{\sqrt[3]{3}} = \frac{\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt[3]{3^3}} - \frac{\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt[3]{3}} = \frac{2}{3} - \frac{2}{3} = \frac{2}{3} - \frac{2}{3} = \frac{2}{3}$$

$$= 2 \times \frac{2}{3} - \frac{2}{5} = \frac{4}{3} - \frac{2}{5} = \frac{1}{3} - \frac{1}{5} = \frac{1}{15} = \frac{1}{15} \sqrt[3]{2}$$

بنابراین $\sqrt[3]{a} = \frac{1}{15} \sqrt[3]{2}$ در نتیجه $a = 3$ است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۶)

(رضا قابنیابانی)

$$p \wedge \sim q \equiv T \Rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv F \end{cases}$$

$$r \vee q \equiv T \Rightarrow r \equiv T$$

۱۷- گزینه «۴»

$$(p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q) \equiv F$$

گزینه «۲»: $(r \vee s) \wedge (s \wedge p)$ به s بستگی دارد.

$$(q \wedge s) \vee (s \wedge r) \equiv s$$

$$(p \wedge \sim r) \vee (s \vee r) \equiv T$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(سعید عزیز قانی)

۱۸- گزینه «۴»

گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» درست هستند. اما گزینه «۴» را بررسی می‌کنیم. در

گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ می‌توان نماد $\Rightarrow$ را به نماد $\neg$ تبدیل کرده و مقدم

شرط p را نقیض کنیم، بنابراین داریم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(محمد محمدی)

۱۹- گزینه «۲»

اگر p ، q و r به ترتیب سه گزاره « n اول است»، « n فرد است» و «

بر دو بخش پذیر نیست» باشد، عبارت صورت مسئله به فرم زیر می‌شود:

$$(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv \sim (p \wedge q) \vee r$$

حال نقیض این عبارت برابر است با:

$$\sim (\sim (p \wedge q) \vee r) \equiv (p \wedge q) \wedge \sim r$$

یعنی n عدد اول و فرد است و بر دو بخش پذیر است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(محمد بهمنی)

۲۰- گزینه «۱»

ابتدا ارزش گزاره‌ها را مشخص می‌کنیم:

$$\sqrt{4} = 2 \in Q \Rightarrow \text{عدد گویاست } T$$

$$2 + 3 \times 2 = 2 + 6 = 8 \Rightarrow q \equiv F$$

$$r \equiv T$$

بنابراین:

$$p \Leftrightarrow q \vee r \equiv T \Leftrightarrow F \vee T \equiv T$$

$$\sim r \Leftrightarrow q \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

بنابراین گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۳، ۱ و ۶)

$$\Rightarrow g(x) = \left(\frac{5}{2}\right)^x \xrightarrow{\frac{5}{2} > 1}$$

$$g(2) = \left(\frac{5}{2}\right)^2 = \frac{25}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

(رضا قابنیابانی)

۱۴- گزینه «۳»

$$f(t) = c(1+r)^t$$

هر سه ساعت رشد باکتری‌ها ۲ برابر می‌شود از طرفی ۱۵ ساعت برابر ۵

تا ۳ ساعت است، پس $t = 5$ در نظر گرفته می‌شود. از طرفی چون ۲

$$\text{برابر شدن یعنی } 100 \text{ درصد افزایش می‌یابد پس } r = \frac{100}{100} = 1 \text{ در نتیجه:}$$

$$f(5) = 500 \times 2^5$$

$$f(5) = 500 \times 32 = 16000$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

(کتاب آمیز پیمانه‌ای)

۱۵- گزینه «۳»

ضریب زوال $r = 0/03$ است. با استفاده از فرمول زوال نمایی داریم:

$$f(t) = c(1-r)^t \xrightarrow{t=20} f(20) = c(1-0/03)^{20}$$

$$\Rightarrow f(20) = c(0/97)^{20} = c((0/97)^{10})^2$$

$$\xrightarrow{(0/97)^{10} \approx 0/7} f(20) = c(0/7)^2 = 0/49c \approx 0/5c = \frac{1}{2}$$

بنابراین پس از ۲۰ سال تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد تقریباً $\frac{1}{2}$

برابر می‌شوند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

ریاضی و آمار (۲)

(احمد محسن زاده‌فرهاد)

۱۶- گزینه «۲»

$\sqrt{3}$ عددی گنگ است، گزاره‌ای درست است در نتیجه نقیضش گزاره‌ای نادرست است.

گزینه «۱»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

گزینه «۲»: گزاره‌ای با ارزش نادرست است.

گزینه «۳»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

گزینه «۴»: گزاره‌ای با ارزش درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۳)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۴)

(مسن اصغری)

«۲۶- گزینه ۲»

از پایان دهه پنجاه تا پایان دهه شصت، گرایش به داستان‌های بلند بیشتر از داستان کوتاه است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

(مبتدی فرهادی)

«۲۷- گزینه ۱»

عيار دانش: مصنوع (البته دیباچه این اثر به نثر مصنوع است و در مرور نوع نثر متن اصلی کتاب اطلاعاتی در کتاب درسی نیامده است، ضمناً با توجه به نوع دو اثر دیگر، گزینه‌ای جز گزینه «۱» نمی‌تواند جواب این سؤال باشد). «حسن‌التواریخ» از حسن‌بیگ روملو از نمونه‌های نثر بینایی در سبک هندی است.

«جامع عباسی» از نمونه‌های نثر ساده در سبک هندی است که به قلم شیخ بهایی در فقه نگاشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

(مبتدی فرهادی)

«۲۸- گزینه ۳»

علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید پرکاربرد است: قلمرو ادبی

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

(مبتدی فرهادی)

«۲۹- گزینه ۴»

در بیت‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نشانه‌ای از ویژگی‌های زبانی سبک هندی وجود ندارد، ولی در گزینه «۴» از اصطلاحات عامیانه که در زبان مردم آن عصر بوده، استفاده شده است (به قریان چیزی رفتن) که از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(مبتدی فرهادی)

«۳۰- گزینه ۳»

در این بیت توصیف طبیعت دیده می‌شود که شاعر در توصیف عناصر طبیعی از شبیههای حسی و عینی استفاده کرده است و مفهوم انتزاعی در بیت دیده نمی‌شود.

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۱»: مورد خطاب قرار دادن عناصر طبیعت، حکایت از گرایش شاعر به تقلید از سبک خراسانی دارد. ضمناً لحن بیت هم مشابه لحن شاعران سبک خراسانی است.

(پیمان طیار)

«۲۱- گزینه ۲»

با توجه به جدول ارزش‌گذاری زیر داریم:

p	q	r	$\sim q$	$p \vee \sim q$	$\sim(p \vee \sim q)$	$r \wedge \sim(p \vee \sim q)$
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۷)

«۲۲- گزینه ۳»

گزاره شرطی در حالتی نادرست است که مقدم آن درست و تالی آن نادرست باشد، پس:

$$\begin{array}{l} q \wedge \sim s \equiv T \xrightarrow{\text{عطفی}} \begin{cases} q \equiv T \\ \sim s \equiv F \end{cases} \\ p \vee \sim r \equiv F \xrightarrow{\text{فصلی}} \begin{cases} p \equiv F \\ \sim r \equiv T \end{cases} \end{array}$$

حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱) $p \wedge q \equiv F$

۲) $s \vee p \equiv F$

۳) $r \vee s \equiv T$

۴) $r \wedge p \equiv F$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

«۲۳- گزینه ۳»

(مهربان مهربان)

مجذور معکوس عددی $(\frac{1}{x})^2$

سه برابر آن عدد $3x$

مربع ریشه سوم $(\sqrt[3]{x})^2$

دو برابر جذر آن $2\sqrt{x}$

بنابراین عبارت داده شده به صورت زیر است:

$$(\frac{1}{x})^2 = (\sqrt[3]{x})^2 + 2\sqrt{x}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

«۲۴- گزینه ۳»

(پیمان طیار)

با توجه به اینکه مقدمه اول استدلال یک گزاره شرطی است و مقدمه دوم گزاره تالی است و نتیجه نوشته شده نیز مقدم گزاره است یک مغالطه است. نتیجه آن قطعاً درست است اما روش استدلال نادرست است. پس موارد (ب)، (پ) و (ت) درست است. (۳ مورد)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۵)

«۲۵- گزینه ۲»

(محمد ابراهیم توژنده‌بانی)

زمانی که از علامت یک متغیر اطلاعی نداریم نمی‌توانیم دو طرف نامساوی را بر آن عبارت تقسیم کنیم.

لذا حذف متغیر k از طرفین نامساوی در مرحله ۳ اشتباه است، لذا گزینه «۲» جواب است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(مفسن اصغری)

۳۳- گزینه «۳»

- ب) کنایه: سر نهادن پیش کسی (تسلیم و مطبع کسی بودن)
ه) سجع: «نعمت و زینت» سجع دارد.
الف) ایهام: عشاقدو معنا دارد: ۱- عاشقان ۲- اصطلاح موسیقی (نام مقامی در موسیقی)
د) پارادوکس: با باده (شراب) آلودگی خون را شستن
ج) جناس تام: تاب (چین و پیچ و شکن) و تاب (طاقة و قرار) - جناس
ناقص: تاب و آب
(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

گزینه «۲»: استفاده از واژه‌هایی مانند «میغ و ستیغ» همگی مربوط به زبان کهن و باستان‌گرایی در شعر انقلاب است.

گزینه «۴»: واژه «تیرگی» در مفهوم نمادین به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۳۱- گزینه «۳»

تشبیه: شترنج فلک (اضافه‌تشبیهی)
فلک (مشبه). شترنج (مشبه‌به)

ایهام: «مات» دو معنا دارد: ۱- حیران - سرگشته ۲- مغلوب و شکست خورده

کنایه: «تخته این نرد مرا» کنایه از «عاشقانه باختن» / «مات بودن» کنایه از «مغلوب و شکستخورده بودن» / «تخت برای کسی بودن» کنایه از «پادشاهی کردن»

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

۳۲- گزینه «۴»

آرایه‌های مذکور در مقابل همه ابیات، صحیح‌اند.

تشریف آرایه‌های ابیات:

بیت «الف»: ایهام: «عارضی عشق»: عشق عارضی: ۱- عشق غیراصلی و عرضی، ۲- عشقی که به خاطر چهره و ظاهر یار است. / جناس تام: «دلبران» و «دل بر آن»، نوعی از جناس را تشکیل می‌دهند که «جناس مرکب» نامیده می‌شود. در این نوع جناس، یکی از طرفین، کلمه‌ای مستقل و واحد است و در طرف دیگر، همان کلمه به اجزای معناداری تقسیم می‌شود؛ در بیت «الف»، «دلبران» کلمه‌ای مستقل است و در مصraig دوم، این واژه به اجزای مختلفی تقسیم شده و به شکل «دل بر آن» درآمده است.

بیت «ب»: استعاره مصرحه: «آینده» در مصraig دوم، استعاره مصرحه از دل است. / تشبیه: «شبینم»، به «آینده خورشید» مانند شده است.

بیت «ج»: مجاز: «مو» مجاز از مقدار اندک و ناچیز / ایهام تناسب: «سر»: ۱- سمت و طرف، ۲- عضوی از بدن که در این معنا قابل قبول نیست و با «مو» تناسب دارد.

بیت «د»: پارادوکس: اینکه بسمل (ذبح کردن و کشتن)، ایجاد و به وجود آوردن باشد، پارادوکس (متناقض‌نما) است. / مجاز: «چشم» مجاز از «پلک» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

(سیرعلیർضا احمدی)

۳۴- گزینه «۱»

- ایهام در «الف»: «دور از رخ تو»: ۱- از تو دور باشد ۲- به خاطر دوری از رخ تو
تشبیه در «ب»: «تیر بلا» و «تیغ جفا»
ایهام تناسب در «ج»: «روی» در معنای چهره استفاده شده است و معنای ثانویه آن یعنی «فلز روی» با زر تناسب دارد.
مجاز در «د»: «قدح» مجاز از شراب
- علت رو گزینه‌ها:**
گزینه «۲»: نبود استعاره در بیت «د»
گزینه «۳»: نبود مجاز در بیت «ج»
گزینه «۴»: نبود استعاره در بیت «الف»
(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

(سیرعلیർضا احمدی)

۳۵- گزینه «۴»**تشریف سایر گزینه‌ها:**

- گزینه «۱»: اغراق: دل من از خون دریاست / تشبیه: دل من مانند دریاست.
گزینه «۲»: اشتقاق: گفتم و گفت / تناقض: بحری در بر (بیابان) وجود داشته باشد.
گزینه «۳»: جناس: بر و بحر / تکرار: دل ، میان و کمر

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

(رفه رنهری)

۳۶- گزینه «۳»

- بیت گزینه «۳» بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده است.
(بحر رمل مثمن سالم)
سایر ابیات بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده‌اند. (بحر رمل مثمن مخدوف)

بیت «د»: پارادوکس: اینکه بسمل (ذبح کردن و کشتن)، ایجاد و به وجود آوردن باشد، پارادوکس (متناقض‌نما) است. / مجاز: «چشم» مجاز از «پلک» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

تکن: جدول نام‌گذاری اوزان:

--- U	مفاعیل	بحر هرج	بـ ـــــ
-- U -	فاعلاتن	بحر رمل	
- U --	مستفعلن	بحر رجز	
-- U	فعولن	بحر متقارب	
4	رکن	مربع	بـــــ ـــــ
6	رکن	مُسدس	
8	رکن	مُثمن	
رکن پایانی بدون تغییر	سالم	ـــــ	
رکن پایانی با تغییر	محذوف	ـــــ	

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر)

(امیرحسین اشتراحت)

۴۰- گزینه «۱»**بررسی وزن ابیات:**

الف) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن. (نبود) را به شکل «بَبُود» بخوانید.

ب) مفعول مفاعیل مفعول مفعول مفاعیل

ج) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

د) مفتعلن مفاعیل مفتعلن مفاعیل

ه) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن (وزن ناهمسان است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

(هومن نمازی)

۴۱- گزینه «۲»

مورد «ب» بر وزن مفتعلن فاعیل مفتعلن فاعیل است. / مورد «ه» مستفعلن

فعولن مستفعلن فعلن است. / مورد «الف» بر وزن مفعول مفاعیل مفعول

مفاعیل است.

مورد «ج» حاصل تکرار چهار بار مستفعلن است.

مورد «د» بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعیل است. / مورد «و» بر وزن «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر)

(مهرزاد مشایخی)

۴۲- گزینه «۳»

وزن بیت مذکور «فاعلاتن (فاعلاتن) فاعلاتن فاعلاتن فعلن» می‌باشد و مطابق با

بحر مقابل بیت نمی‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

وزن بیت گزینه «۱»: فعولن فعلن فاعیل فعل

وزن بیت گزینه «۲»: مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل

وزن بیت گزینه «۳»: مفاعیل مفاعیل مفاعیل

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۳- گزینه «۱»

وزن سروده: مفعول فاعلات مفاعیل فاعیل (مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل)

است که وزنی ناهمسان محسوب می‌شود و همانطور که مشخص است رکنی

به نام «مفاعیل» در آن به چشم نمی‌خورد. در بند نخست، واو عطف که اصولاً

به شکل ضمه تلقیت می‌شود پنابر ضرورت آهنگ شعر، باید بلند خوانده شود و

هم‌چنین کسره اضافه در ترکیب «رِه سرنوشت» نیز مشمول اختیار زبانی

تغییر کمیت صوت کوتاه است. کلمات قافیه هم «سرنوشت» و «بهشت»

است که الگوی حروف اصلی آن‌ها، صوت + صامت + صامت است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۴- گزینه «۳»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: وزن مصراع اول، «مفاعیل فاعلاتن فع» است.

گزینه «۲»: وزن مصراع دوم، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

گزینه «۴»: وزن مصراع دوم، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۵- گزینه «۴»

سروده فقد حذف همزه است؛ چرا که بند دوم در وزن مفتعلن فاعلات مفتعلن

فع سروده شده است و پس از واژه «بود» یک مکث وجود دارد.

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

(امیرحسین اشتربی)

«۴۶- گزینه ۲»

دقت شود که ترکیب «شور خنده» نمی‌تواند حس‌آمیزی بسازد؛ زیرا شور در معنای «اشتیاق» به کار رفته است؛ نه در معنای «نمکی». بنابراین حس‌آمیزی وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بو شنیدن: ترکیب حس بیویایی و شنوایی

گزینه ۳: جهان از گفتار، مانند بار شکر شد. پس گفتار را به مزه شیرینی آمیخته است. این حس‌آمیزی می‌سازد.

نوشخند» نیز حس‌آمیزی دارد. به معنای خنده‌های شیرین و عسلین.

گزینه ۴: «تلخی دیدن» حس‌آمیزی دارد، زیرا حس چشایی و بینایی ترکیب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدریع)

(رفنا رنبری)

«۴۷- گزینه ۳»

تلمیح: به داستان حضرت یوسف اشاره دارد.
اسلوب معادله: مصراع دوم مصداق و مثالی برای مصراع اول است. (شاعر می‌گوید: غرور برخاسته از زیبایی، در برابر عشق تاب نمی‌آورد و حریف او نمی‌شود، چنان‌که یوسف با همهٔ جمالی مانندش، به خاطر عشق به زلیخا، کنعان را ترک کرده و راهی مصر شد).

حسن تعیل: شاعر برای راهی شدن یوسف به سوی مصر، علتی ادبی و شاعرانه بیان کرده است. (جادیه عشق به زلیخا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تلمیح: به ماجراهای شیرین و فرهاد اشاره دارد.

حسن تعیل: شاعر در مصراع نخست، علت تیرگی برخی از سنگ‌های کوه بیستون را داغ و ماتم فرهاد دانسته است.

اسلوب معادله: بیت فاقد اسلوب معادله است.

(معنای بیت: اندوه فرهاد از عشق شیرین آنقدر عمیق بود که حتی کوه بیستون را تحت تأثیر قرار داد و مثل سرمه سیاه کرد. بدون یک همدل یا همراه، زندگی کردن و حتی نفس کشیدن هم سخت و طاقت‌فرسا می‌شد).

گزینه ۲: تلمیح: اشاره به صعود عیسی به آسمان چهارم دارد «بل رَقَعَةُ اللَّهِ أَلَيْهِ...» یعنی: بلکه بلندش کرد خدا سوی خود. اسلوب معادله: «گران‌جانی معادل سوزن» و «بزرگان معادل عیسی» / حسن تعیل: بیت فاقد علت ادبی و شاعرانه است. (رد گزینه) / معنای بیت: بخل و امساك بر دل بزرگان بار سنگینی است. آری عیسی ما (روح ما) با داشتن سوزن و تعلقات دنیوی نمی‌تواند اجازه رفتن به آسمان و مقامات معنوی را داشته باشد.

(محتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۳»: لزوم اظهار نیاز تنها به خداوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بلاکشی عاشق

گزینه ۲: نکوهش اظهار نیاز نزد افراد ناتوان و واپسی

گزینه ۴: نکوهش افراد بی‌خبر از عشق و ستایش عشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۷)

«۴۸- گزینه ۳»

(ممسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات «ج» و «الف». تجلی حق در پدیده‌های عالم، در بیت «الف» منظور از «اعداد» همان کثرتی است که میان اشیا و موجودات این عالم دیده می‌شود و «واحد» همان وجود است که در همه‌چیز جلوه‌گر است. در بیت «ج» نیز «آینه‌بودن موجودات جهان» به همین امر اشاره دارد که همگی وجود الهی را بازتاب می‌دهند.

نکته درسی: این ابیات به عقیده‌های فلسفی و عرفانی اشاره دارند که جهان را سراسر برابر با وجود الهی می‌داند و پدیده‌های عالم را همگی نشانه‌ای از وجود باری تعالی می‌انگارد. بیان‌های متفاوتی از این عقیده نزد فلاسفه و عرفا وجود دارد که یکی از آنها مربوط به ملاصدراست که تحت عنوان‌های «وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت» و «وحدة وجود» در کتاب فلسفه دوازدهم می‌خوانید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم بیت «ب»: شادی سراسر جهان را فرا گرفته، اما هر کسی آن را درک نمی‌کند.

مفهوم بیت «د»: ناپایداری دنیا و از بین رفتن رنج‌ها و خوشی‌های آن

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

«۴۹- گزینه ۲»

(همون نمازی)

در صورت سؤال عامل اینکه خواب و آرامش از چشم گوینده شعر گرفته شده است غم و اندوه دیگران (خفته چند) است و در بیت دوم نیز به این مطلب اشاره شده است که علت ناخوشی شاعر غم بی‌نوایان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰۴)

نمی‌تواند در دست یک فرد کور (نماد ناآگاهی) بینایی ایجاد کند، زهد خشک و بی‌روح نیز نمی‌تواند معرفت و آگاهی حقیقی را برای دیگران به ارمغان بیاورد. به عبارت دیگر، زاهدانی که خودشان فاقد بینش عمیق هستند، نمی‌توانند دیگران را هدایت کنند.

۵) حس آمیزی: سرود تابناک - نور کلام / تشبیه: «غیارستان بودن» (مشبه: بودن، مشبه به: غیارستان) / معنای بیت: ای کسی که سرود روشن و زیبای آسمانی را می‌خوانی، کلامت چنان پرنور و تأثیرگذار است که دنیای تاریک و غبارآلود وجود و زندگی را روشن و پاک کرده است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

- ۱) گزینه «۱»: به دلیل نبود «حسن تعلیل» رد می‌شود.
- ۲) گزینه «۲»: به دلیل نبود «اسلوب معادله» رد می‌شود.
- ۳) گزینه «۳»: به دلیل نبود «حسن تعلیل» رد می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برعی)

(مهرباز مشایخی)

۵- گزینه «۲»

لف و نشر: هجر ← موت → سوچل ← اعادت / تلمیح: اشاره به روز قیامت و زنده شدن مردگان / تضاد: هجر و سوچل / واج‌آرایی مصوت «» در بیت مشهود است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

- ۱) گزینه «۱»: بیت فاقد آرایه‌های تکرار و ایهام تناسب است.
- ۲) گزینه «۳»: در بیت آرایه استعاره دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»: بیت فاقد پارادوکس می‌باشد. (ضممنا و اثره «روز» در مصراج اول مجاز از زمان می‌باشد).

(علوم و فنون ادبی، بیان و برعی)

(مهرباز فروتن)

۵- گزینه «۳»

معنی بیت: وقایع گوناگون زندگی عقل انسان را به کمال می‌رساند همانطور که آب و آتش (اشاره به فرایند ساخت شمشیر) شمشیر را می‌سازد.

مجاز: گرم و سرد: مجاز از خوبی‌ها، بدی‌ها و وقایع گوناگون روزگار اسلوب معادله: از آنجایی که مصراج دوم در حکم مصادقی برای مصراج اول و همچنین دارای استقلال دستوری و معنایی است و همچنین ما می‌توانیم بین دو مصراج (همانطور که) قرار بدهیم پس اسلوب معادله دارد.

تشریف سایر گزینه‌ها:

- ۱) گزینه «۱»: معنی بیت: رها کردن دل از آن زلف پیچ در پیچ یار دشوار است همانطور که شکار را از پنجه‌های پرنده شکاری شهباز نمی‌توان خارج کرد.

اسلوب معادله: بنابر استقلال دستوری و معنایی و همچنین مصدق بودن مصراج دوم برای مصراج اول این بیت دارای اسلوب معادله می‌باشد.

تکنیک: سوزن عیسی: علت آنکه عیسی از آسمان چهارم فراتر نرفت، وجود سوزنی در جامه او بود. زیرا هنگامی که در عروج به طرف عرش الهی بود، جبرئیل را دید. جبرئیل به عیسی گفت: این چیست در گوشۀ عبای تو یا در جیب تو؟ عیسی گفت: سوزن. جبرئیل گفت: حال که از مال دنیا چیزی داری همین جا بمان و پیش مرو و عیسی در آسمان چهارم متوقف شد.

گزینه «۴»: تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد / بیت فاقد حسن تعلیل و اسلوب معادله است (رد گزینه) / معنای بیت: جوی شیر از کوه آوردن کار شیرمردان و دلیران هم نیست. تو نیز چون فرهاد کوهکن که می‌خواست از کوه بیستون جوی شیر آورد ولی نتوانست، از این بازی کودکانه و بی‌ثمر شرمنده و خجل خواهی شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برعی)

۴- گزینه «۲»

در این گزینه، مصراج دوم، ضرب المثل شده است؛ بنابراین، بیت دارای تمثیل است.

در سایر گزینه‌ها تمثیل مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برعی)

۴- گزینه «۴»

(الف) اسلوب معادله: مصراج دوم تمثیلی برای مصراج اول است. حسن تعلیل: دلیل اینکه خورشید در فصل بهار پشت ابر می‌ماند، شرم کردن در هنگام بخشندگی است. / معنای بیت: افراد بخشندگ و با سخاوت، به خاطر شرم و حیا، کارهای نیک خود را پنهان می‌کنند و به آن فخر نمی‌فروشند؛ همان‌طور که در فصل بهار، خورشید کمتر از پشت ابرها بیرون می‌آید و نور خود را پنهان می‌کند.

(ب) تشبیه: «نقد جوانی» (مشبه: جوانی، مشبه به: نقد (پول - بھا)) / حسن تعلیل: بیت فاقد حسن تعلیل است و علتی که در بیت آمده شاعرانه و ادبی نمی‌باشد. / معنای بیت: شاعر می‌گوید که موهای سفیدش (که نشانه پیری است) بی‌دلیل و بدون هزینه به دست نیامده‌اند. او برای داشتن این موهای سفید، جوانی‌اش را داده است. یعنی بهای رسیدن به این مرحله از زندگی، از دست دادن روزهای جوانی بوده است.

(ج) اسلوب معادله: مصراج دوم تمثیلی برای مصراج اول است. / حس آمیزی: زهد خشک / معنای بیت: عارفان حقیقی نیازی به زهد خشک و ریاضت‌های ظاهری زاهدان ندارند، زیرا آنان به معرفت و حقیقت رسیده‌اند و از وابستگی به دنیا و ظواهر آزاد شده‌اند. همان‌طور که عصا (نماد هدایت و روشنگری)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نه اسلوب معادله دارد نه حسن تعلیل.

گزینه «۳»: اسلوب معادله ندارد. - شاعر برای خمیدگی پشت افراد کهنسال، علتی شاعرانه به کار برده است؛ بنابراین، حسن تعلیل داریم.

گزینه «۴»: شاعر در مصراج اول پیامی آورده و در مصراج بعد برای آن پیام، یک مثال آورده؛ بنابراین، آرایه اسلوب معادله داریم. - شاعر برای طغیان و شعلهور شدن آتش، علتی شاعرانه و ادبی ذکر کرده است؛ بنابراین، حسن تعلیل هم داریم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع)

(عزیز الیاسی‌پور)

«۵۴- گزینه «۳»

مفهوم گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» ناتوانی از شرح و بیان عشق و ماجراهای آن، آن چنان که شایسته آن است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: بهتر است که راز دلبران در سخن دیگران گفته شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۲۱)

(حسن اصحابی)

«۵۵- گزینه «۳»**پرسشی مفاهیم:**

ب) جایگاه بلندی که خار سر دیوار دارد اعتباری است (نه ذاتی)، یعنی صرف بالابودن خار دلیل بر ارزشمندی آن نیست. (جایگاه عاریتی) ت) مصراج اول بیت مذکور به «ماسو» (یعنی موجودات عالم جز خداوند، یا همان مادیات) دلالت دارد که شاعر با اشاره به عبارت «لا حول و لا قوة الا بالله» توصیه می‌کند فکر را به خداوند مشغول کنیم و از دل مشغولی به مادیات رها شویم.

الف) عاشق می‌گوید از وادی عشق (وادی مجnoon) سر شوریده‌ای آوردهام و از رسوابی و ملامت مردم نمی‌هراسم. در مصراج دوم شاعر از ملامت مردم و رسوابی خود استقبال می‌کند.

پ) شاعر می‌گوید راز و اسرار در دل عاشق نمی‌ماند و افشا می‌شود، چراکه عشق مانند شرابی قوی است که از لب ساغر حرفها را بیرون می‌کشد (اشارة به صدای قل قل ریختن شراب از ساغر).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

این بیت حسن تعلیل ندارد و (زان) در نقش ادات تعلیل به کار نرفته است.

گزینه «۲»: معنی بیت: شخصی که در حالت مستی است و خونابه دلها برای او مانند می‌باشد، دود و سوختگی دل ما (بر اثر داغ غم) برای او نیز مانند دود کتاب است. (تشییه)

اسلوب معادله: از آنجایی که مصراج دوم در ادامه مصراج اول می‌باشد و استقلال معنای ندارد، در نتیجه اسلوب معادله وجود ندارد.

گزینه «۳»: معنی بیت: عالم را کشت اما دست و سلاح او خونین نشد چرا که اگر سلاح تیز باشد مانع از خونی شدن آن بعد از قتل می‌شود.

مجاز: عالم مجاز از مردم دنیا
حس آمیزی: ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بربع)

(مهرزاد مشاییفی)

«۵۲- گزینه «۳»

ایهام تناسب: «مردم» معنای مورد قبول: انسان‌ها. معنای غیرقابل قبول: مردمک (متناضب با چشم) / حسن تعلیل: علت اینکه چشم شاعر دائم در حال گریه است

این است که مردم دریانشین، ترسی از دریا ندارند. / جناس: سر و در

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام تناسب: «مهر» معنای مورد قبول: محبت. معنای غیرقابل قبول: خوشید متناسب با ماه / حسن تعلیل: ندارد. / جناس: ندارد.

گزینه «۲»: ایهام تناسب: ندارد. / حسن تعلیل: شاعر علت خودسوزی شمع را رسیدن به فنای وجودی می‌داند. / جناس: زان و جان

گزینه «۴»: ایهام تناسب: ندارد. / حسن تعلیل: شاعر در این بیت خطاب به معشوقش می‌گوید که وقتی با چهره زیبا و نورانی‌ات از دنیا رفتی (مردی)، شب فرا رسید و آسمان تاریک شد. / جناس: در و بر

(علوم و فنون ادبی، بربع)

(محمد مشهدیان)

«۵۳- گزینه «۲»

شاعر در مصراج اول پیامی آورده و در مصراج بعد برای آن پیام، یک مثال آورده، بنابراین، آرایه اسلوب معادله داریم؛ ضمناً این بیت، آرایه حسن تعلیل ندارد.

(هاتا احمدزاده)

۶۰- گزینه «۴»

جوامعی که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند و در آن‌ها علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد مربوط به مدینه جاهله هستند؛ مانند جوامع اساطیری (تابوت‌های رنگارنگ مومیایی تمدن مصر، اهرام سه‌گانه مصر)

مدینه ضاله، جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل گرفته است. در این مدینه نظرات علمی مدینه فاضله تحریف می‌شود و امور غیرعقلانی، امور عقلانی معرفی می‌شوند.

فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم سازمان یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد. علم در مدینه فاضله به علوم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد. مدینه فاضله جامعه موردنظر فارابی است. در مدینه فاسقه مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بهان اسلام، صفحه ۹۱)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۶۱- گزینه «۲»

در جهان اسلام به سبب این‌که روش علمی به روش حسی و تجربی محدود نمی‌گردد و عقل و وحی نیز به عنوان دو ابزار شناخت علمی به رسمیت شناخته می‌شوند، علم نافع به علوم ابزاری محدود نمی‌گردد. علوم ابزاری که نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند (مانند علم پزشکی و مهندسی)، از جمله علوم نافع‌اند. علم به توحید و مبدأ و معاد از جمله نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بهان اسلام، صفحه ۹۵)

(فاطمه رضاییان)

۶۲- گزینه «۲»

ابوالی مسکویه با نگاهی تبیینی کتاب «تجارب الامم» را در هشت جلد تألیف کرد و ابوریحان بیرونی در کتاب «تحقيق مالهنه» با روش تجربی و تفہمی فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بهان اسلام، صفحه ۹۹)

(سید آرش مرتفعائی فر)

۶۳- گزینه «۲»

فارابی علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانسته و آن را «علم مدنی» نامیده است. ابن خلدون علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بهان اسلام، صفحه‌های ۹۷ و ۹۰)

جامعه‌شناسی (۳)

(آریتا بیدقی)

۵۶- گزینه «۴»**تشریف عبارت نادرست:**

اگر ادعا شود که دانش تماماً محصول شرایط اجتماعی فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوت‌اند و درون هر جامعه‌ای، گروه‌های مختلف وجود دارند نمی‌توان میان دانش‌ها و شناخت‌های مختلف داوری کرد و نمی‌توان شناخت صحیح را تشخیص داد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۷ تا ۹۱)

(فاطمه قربیان)

۵۷- گزینه «۲»

موارد به ترتیب با گزینه «۲» در ارتباطند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۷، ۸۹ و ۹۰)

(ریانه امینی)

۵۸- گزینه «۴»

شكل صحیح و کامل جدول:

نوع معيار	جامعه‌شناسی تبیینی	جامعه‌شناسی تفسیری	جامعه‌شناسی انتقادی	جامعه‌شناسی کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن
موضوع	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	کنش‌های اجتماعی و تجربه (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.
روش	حس و تجربه (نگاه از از بیرون)	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	انتقادی، انتقادی و تجویزی	تفسیری، انتقادی و تجویزی
هدف	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی رسیدن به آن	معنابخشی و موجود، تجویز وضع مطلوب و راه	انتقاد از وضع انسجام بخشی به زندگی اجتماعی رسیدن به آن

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۱)

(سید آرش مرتفعائی فر)

۵۹- گزینه «۱»

آموختن برخی علوم مانند سحر در اسلام منع شده و در مقابل یادگیری برخی علوم، لازم و ضروری دانسته شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بهان اسلام، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

در مدینه ضاله، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گرددند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه ۹۸)

۶۷- گزینه «۲» (محمد‌مهری یعقوبی)

متن مذکور، نمونه‌ای از عقل ابزاری یا تجربی است. دانشمندان برای کسب دانش درباره پدیده‌های طبیعی و مادی از این عقل استفاده می‌کنند و همواره به آزمون‌های حسی و روش‌های تجربی پایین‌دند. اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت شناسی و ... به کمک این عقل درک می‌شوند. جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

نقاط مضمون درس:

گاهی عقل را در یک معنای عام به کار می‌برند که هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۶۸- گزینه «۳» (مریم فسروری (هنوی))

- میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود می‌توانیم ویژگی اول جامعه مطلوب (عادلانه بودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت و همراهی مردم) را محقق کنیم تا مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند. امام خمینی (ره) در پایان قرن بیستم معتقد بود مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم موظف است شرط اول جامعه مطلوب را محقق کند

- مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که بر اساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

- مجلس خبرگان موظف است تا شرط دوم را تحقق بخشد یعنی رهبر جامعه را بر اساس معیارهای اسلامی شناسایی و معرفی کند و بر عملکرد او نظارت نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۶۹- گزینه «۳» (مریم فسروری (هنوی))

- متوفکران مسلمان تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلانی می‌شمارند و به همین دلیل تفسیر و تبیین در تقابل با هم قرار نمی‌گیرند.

(فاطمه قربیان)

ابن خلدون یکی دیگر از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود. او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت.

همیت امروزی ابوریحان در به کار گیری روش انتقادی در کنار روش تجربی، در بررسی‌های مذهبی، تاریخی و جغرافیایی است. روشی که او هزار سال پیش در بررسی‌های علمی خود در پیش گرفته بود، امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی متدالو شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۷۰- گزینه «۲» (مریم فسروری (هنوی))

این عقل برای فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود؛ عقل انتقادی عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک این عقل درک می‌شود؛ عقل ابزاری (تجربی)

برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود؛ عقل انتقادی با استفاده از این عقل در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که می‌پسندیم استفاده می‌کنیم؛ عقل ابزاری (تجربی)

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

جامعه‌شناسی (۳) - اختیاری

۷۱- گزینه «۱» (آریتا بیدقی)

- جامعه آرمانی در قرآن تا آنجا که بتواند به ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان کمک می‌کند.

- فلسفه، تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به معناداری جهان و انسان

- با عقل و وحی می‌توان درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها مانند عدالت و ... سخن گفت.

- فارابی علوم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانست.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۹۵ و ۹۷)

۷۲- گزینه «۲» (یاسین ساعدی)

مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند بر اساس آن عمل نمی‌کنند. مدینه ضاله جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

ج) از نظر ارسطو، در سه نوع حکومت تیرانی، الیگارشی و دموکراسی حاکم یا حاکمان بر اساس خواسته‌ها و اغراض خود تصمیم می‌گیرند و هر نوع تصمیمی را برای خود جایز و مباح تلقی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۲۳)

(یاسین ساعدی)

۷۴- گزینه «۳»

تشريع گزینه‌های نادرست:

- در یک جهان اجتماعی نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد نظام سیاسی بر نظام‌های دیگر به ویژه نظام فرهنگی اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

- مدار مشروعيت حق و باطل است.

- مقبولیت و مشروعيت حقیقی می‌توانند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۰)

(سید آرش مرتضیانی فر)

۷۵- گزینه «۲»

- مورد اول تعریف کنش اقتصادی است.

- قسمت دوم همه گزینه‌ها در ارتباط با مورد دوم است.

- هجوم اقتصادی به ایران در زمان قاجار با تلاش برای اخذ امتیازات مختلف مانند امتیاز روتیر، رژی و ... انجام شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۳۱، ۱۳۷ و ۱۳۳)

جامعه‌شناسی (۲)

(آریتا بیدقی)

۷۶- گزینه «۲»

- بیدارگران نخستین، شناخت عمیقی از فرهنگ غرب نداشتند.

- استبداد قومی و قبیله‌ای ← رعایت ظواهر اسلامی

- فقاهت و عدالت ← در حاشیه مناسبات قدرت‌های سیاسی جهان اسلام مانده بودند.

- قدرت نظامی و سیاسی و اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی باعث خودباختگی دولتمردان کشورهای اسلامی شدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان هریر، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۹)

(ریحانه امینی)

۷۷- گزینه «۳»

تشريع موارد نادرست:

- منورالفکران همانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولتها در کشورهای اسلامی بودند.

- اعتراض روش‌فکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

- عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنها بیان نمی‌دهد.

- عقل در معنای خاص براساس موضوع مورد مطالعه خود به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

(ریحانه امینی)

۷۱- گزینه «۳»

تشريع گزینه نادرست:

مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۸)

(محمد‌مهدی یعقوبی)

۷۲- گزینه «۳»

تشريع عبارت‌های نادرست:

(الف) انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است. قدرت انسان محدود است، به گونه‌ای که نمی‌تواند همه نیازهای خود را به تنها بیان نماید و برای تأمین برخی از نیازهای اوئلیه زندگی خود، به کمک دیگران احتیاج دارد.

(ب) قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد. کسانی که در زندگی توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند.

(ه) در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی، بر نظام‌های دیگر، به ویژه نظام فرهنگی اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد. (پس رابطه بین نظام سیاسی و نظام فرهنگی، یک رابطه دوطرفه است).

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۲۰ و ۱۲۱)

(فاطمه رضاییان)

۷۳- گزینه «۴»

(الف) حکومت اقلیت بر اساس فضیلت آریستوکراسی می‌باشد.

(ب) در نظام لیبرال دموکراسی نمی‌توان از مشروعيت حقیقی سخن گفت؛ زیرا قدرت و قوانین در این نظام سیاسی بر اساس حکم و قانون و اراده تشریعی خداوند شکل نگرفته است.

(ممکن‌درگفان غرهازی)

روان‌شناسی**۸۱- گزینه «۳»****بررسی عبارت‌ها:**

گزینه «۱»: درست است، معرفی روش‌های مناسب زندگی (حفظ سلامتی و ارتقای آن) و پیشگیری از بیماری‌های جسمی و درمان آن از اهداف روان‌شناسی سلامت هستند.

گزینه «۲»: درست است، عبارت (آموزش الگوهای رفتاری سالم به کودکان در زندگی) اقدامی در جهت حفظ و ارتقای سلامتی است؛ چون به پایه‌ریزی زندگی سالم منجر می‌شود.

گزینه «۳»: نادرست است، برای درک تفاوت این دو هدف باید بدانیم که حفظ سلامتی و ارتقای آن بر انجام رفتارهای ارتقادهنه سلامتی، مثل عدم سیگار کشیدن متمرکز است، اما پیشگیری و درمان بیماری‌ها بر افرادی متمرکز است که در معرض خطر بیماری، شناسایی شده‌اند، مثل توصیه به ترک سیگار به فرد سیگاری برای جلوگیری از بروز امراض قلبی در او.

تکنت: روان‌شناسی سلامت، از یافته‌های علم روان‌شناسی برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمانی (نه روانی!) بهره می‌برد و همچنین درمان بیماری‌های روانی از وظایف این علم نیست.

گزینه «۴»: در روان‌شناسی سلامت، اعتقاد بر این است که بیماری یا سلامت دو جنبه جداگانه نیستند، بلکه از سلامت کامل تا مرگ، یک پیوستار وجود دارد که هر یک از ما بر روی یکی از نقاط پیوستار جای می‌گیریم و همچنین سمت راست پیوستار، بیانگر وضعیت سلامت کامل و چپ آن، بیانگر مرگ است و میان این دو، درجات مختلفی از سلامت نشان داده شده است، هر چه از مرکز پیوستار به سمت راست برویم، سلامتی افزایش می‌یابد و هر چه از مرکز پیوستار به چپ برویم سلامتی کاهش و بیماری افزایش می‌یابد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ و ۱۹۰)

(ممید‌رضنا توکلی)

۸۲- گزینه «۴»**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: بیماری تحلیل‌برنده اعصاب موجب تغییرات رفتاری و روانی در پدر بزرگ آیلین شده است. پس بیماری جسمی، علت بیماری روانی است.

گزینه‌های «۲» و «۳»: وجه مشترک این دو مورد، استفاده از قهوه و دارو برای بهبود حال روانی است که در نهایت باعث ایجاد علائم جسمی یا مسمومیت به آن ماده شده است. از این رو، عامل ایجاد‌کننده بیماری جسمی، نه بیماری روانی بلکه ماده مدنظر (قهوة - دارو) است.

- تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنگران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند و جریان چپ حتی در کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب قرار داشتند، یک جریان اجتماعی تأثیرگذار بود. با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنگری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد و غرب گرایان این جوامع، دیگر باز به انديشه‌های لiberالیستی غربی روی آوردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و بیان بدرید، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۴)

۷۸- گزینه «۴»**تشرییم عبارت‌های نادرست:**

(ب) امام خمینی، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت. روشنگران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

(ج) امام خمینی به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند. این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد ولی در حد یک حرکت اصلاحی نماند و به صورت یک حرکت انقلابی درآمد که حذف شاهنشاهی و تحقق حکومت اسلامی را دنبال می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و بیان بدرید، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۷۹- گزینه «۱»

شباهت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم این بود که همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت ازبین‌بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

تفاوت آن‌ها هم در این بود که انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ و به همین سبب استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها در چهره استعمار نو باز می‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حلشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و بیان بدرید، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۸۰- گزینه «۳»

هر یک از موارد صورت سوال به ترتیب به موارد گزینه «۳» اشاره دارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و بیان بدرید، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۲۸)

(همیر فنا توکلی)

«۸۷- گزینه ۴»**بررسی عبارت‌ها:**

مورد اول: زمانی که نمی‌توان منبع استرس را شناسایی کرد، مشورت و راهنمایی گرفتن از دیگران می‌تواند راه خوبی باشد.

مورد دوم: استفاده از حس شوختی روش خوبی است برای آنکه بتوان به طور موقت، حواس خود را از عامل استرس زا پر کرد.

مورد سوم: باز کردن قطعه و فهم نحوه ستون آن از اول، مربوط به روش شروع از آخر است و اشاره به استفاده از مهارت حل مسئله دارد.

مورد چهارم: پیاده‌روی ملایم برای کاهش استرس اشاره دارد به ورزش و فعالیت بدنی.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۰)

گزینه «۴»: استرس‌های کاری که عاملی روانی است، ایجاد کننده سردردهای متعدد بوده است؛ پس در این گزینه، عامل روانی در نقش علت و بیماری جسمی در نقش معلول قرار گرفته است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

«۸۸- گزینه ۱»**تشرییم عبارات نادرست:**

(الف) متخصصان تغذیه معتقدند رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات زیاد باشد.

(ت) با توجه به هرم غذایی باید میزان سبزیجات و میوه‌ها بیشتر از شیر و لبنیات و گوشت باشد نه بر عکس.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۳)

«۸۴- گزینه ۳»**تشرییم عبارات نادرست:**

گزینه «۱»: در بسیاری از موقع (نه همیشه) می‌توان از ورزش کردن، به عنوان یکی از روش‌های سازگارانه مقابله با فشار روانی استفاده کرد.

گزینه «۲»: فعالیت بدنی و ورزش ملایم می‌تواند به افراد کمک کند و باعث بی‌توجهی به فشار روانی شود.

گزینه «۴»: این عبارت هیچ ارتباطی به فعالیت بدنی ندارد و مربوط به استفاده از حس شوختی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ و ۲۰۰)

«۸۵- گزینه ۱»

(محمد هبیبی)

ترس یک نشانه هیجانی است (رد گزینه ۲). درد و مصرف مسکن برای تسکین آن نشان از علائم جسمانی دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). حافظه و کارکردهای آن مربوط به علامت شناختی است (رد گزینه ۳). خواهش کردن نوعی رفتار است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

«۸۶- گزینه ۴»**بررسی عبارات نادرست:**

- فراخوانی روش‌های مقابله با فشار روانی توسط یک فرد، مستلزم ارزیابی کنترل شخصی است.

- همه افراد در روبرو شدن با موقعیت فشار آور، با روش‌های یکسان مقابله نمی‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ تا ۱۹۸)

(محمد هبیبی)

«۸۹- گزینه ۱»

سارا و مریم از روش مقابله‌ای «خواندن یک بیت یا جمله» و زهرا از روش «به خاطر اوردن یک رویداد خوشایند یا یک بیت شعر خوشایند» استفاده کردند. هردوی این روش‌ها جزء روش‌های مقابله‌ای سازگارانه کوتاه‌مدت هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۰)

(فاطمه عبد‌العزیز)

منفعل بودن یک روش مقابله ناکارآمد است که در آن، فرد دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بدن فشار روانی، تلاش نمی‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴). در انتظار معجزه بودن: فرد در این مقابله، بدون اینکه تلاش کند، منتظر است اتفاق خارق العاده‌ای رخ بدهد (رد گزینه ۴). انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل: فرد در این نوع مقابله هنگام رویارویی با فشار روانی، از لحاظ هیجانی، به شدت تحریک می‌شود؛ به طوری که بر هیجانات و رفتار خود کنترل ندارد، بسیار عصبی و پرخاشگر است و حتی ممکن است به خود یا دیگران آسیب برساند (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۲۰۲ و ۲۰۳)

(محمد هبیبی)

«۹۰- گزینه ۴»

تأثیر مذهب بر سلامت در گزینه‌ها به شرح زیر است:

عبارت سوم	عبارت دوم	عبارت اول	
مستقیم	مستقیم	مستقیم	گزینه ۱
غیر مستقیم	مستقیم	مستقیم	گزینه ۲
غیر مستقیم	غیر مستقیم	مستقیم	گزینه ۳
غیر مستقیم	غیر مستقیم	غیر مستقیم	گزینه ۴

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای، با تغییر)

۹۵- گزینه «۴»

«قد یتعدّی»: گاهی دستدرازی می‌کنند، شاید دستدرازی کنند (در ساختار «قد + فعل مضارع»، اگر «قد» را «گاهی» ترجمه کنیم، فعل بعدش را باید به صورت مضارع اخباری بیاوریم و اگر «قد» را «شاید، ممکن است» ترجمه کنیم، فعل بعدش به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.) (رد گزینه «۳» / «علی الطبيعة»، بر طبیعت (در) ترجمة مناسبی برای «علی» نیست). (رد گزینه «۳» / «الوضع»: وضع (آوردن «این» در ترجمة گزینه «۱» نادرست است). (رد گزینه «۱») («الوضع» معرفه است و ترجمة آن به صورت نکره (وضعی) در گزینه «۲» نادرست است). (رد گزینه «۲» / «هکذا»: اینگونه، این چنین (رد گزینه «۱») / «المشاكل»: مشکلات (معرفه) (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «مشاهده»: (مفهول مطلق تأکیدی) قطعاً، حتماً (رد گزینه «۲») (ترجمه)

(مفهومی قدیمی فدر)

۹۶- گزینه «۳»

تشريع سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «عندما»: هنگامی که / «ساعدته»: (فعل + مفعولی + الام' (فاعل)) مادر به او کمک کرد
گزینه «۲»: «التعاب»: (جمع) سختی‌ها / «لمَن»: برای کسی که (به اشتباه، به صورت «من» شرعاً ترجمه شده است).

گزینه «۴»: «لَمْ يُيأس»: (لَمْ + مضارع = ماضی منفی) نامید نشد / «جُور»: (جمع) پاداش‌هایی

(ترجمه)

(کتاب آبی پیمانه‌ای، کتابخانه سراسری اه)

۹۷- گزینه «۲»

«لا يَرِى»: نمی‌بیند / «المُتَفَاثل»: خوش بین / «المصاعب»: سختی‌ها / «إِلَا فَرَصًا جَيْدَةً»: جز فرصت‌هایی نیکو

تشريع سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يُحَبُّ» یک فعل مضارع غایب است که به اشتباه به صورت فعل متکلم ترجمه شده است. (يُحَبُّ: دوست دارد)
گزینه «۳»: «حياة هادئة» ترکیبی وصفی به معنای «زندگی آرامی» است که نادرست ترجمه شده است، همچنین «تعایشاً» مفهول مطلق تأکیدی برای فعل «یتعایش» است که باید به صورت قید تأکید (قطعاً، حتماً و ...) ترجمه شود.

گزینه «۴»: «مُتَعَجِّبِين» حال است و باید به صورت قید حالت (با تعجب، متعجب) ترجمه شود که به اشتباه به صورت یک فعل ترجمه شده است. همچنین عبارت «کمک انسان به آن‌ها» باید به صورت «کمک آن‌ها به انسان» بیاید.

(ترجمه)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۹۱- گزینه «۱»

«إِنَا نَحْنُ»: به راستی که ما / «نَرَلَنَا»: فروفرستادیم (رد گزینه «۴») / «عَلِيكَ»: بر تو / «القرآن»: قرآن را (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «تَنْزِيلًا»: (مفهول مطلق تأکیدی برای فعل «نَرَلَنَا») قطعاً، حتماً (رد گزینه‌های «۲» و «۳») «بُودِيَم» نیز در گزینه «۳» اضافی است و معادلی در آیه داده شده ندارد. (ترجمه)

۹۲- گزینه «۱»

«فَرَرَ المُزَارِع»: کشاورز تصمیم گرفت / «أَن يَسْتَشِير»: که مشورت کند، که مشورت بگیرد (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «خَبِيرُ الزِرَاعَة»: (معرفه) کارشناس کشاورزی (رد گزینه «۳») / «إِسْتَشَارَة»: (مفهول مطلق تأکیدی) حتماً، قطعاً (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «تَعْرُضُ الْخَضْرَاءِ لِلتَّلَافِ»: در معرض تلف (نابودی) قرار گرفتن سبزیجات / «لَعْنَهُ»: شاید (او) / «يَتَخلَّصُ»: خلاص شود (رد گزینه «۲») / «مِنْ هَذِهِ الْمُشَكَّلَةِ الْمُؤْلَمَة»: از این مشکل در دا آور (ترجمه)

۹۳- گزینه «۲»

«أَلَا»: آگاه باشید، هان / «إِمامَكُمْ»: امامتان، پیشوایتان / «قَدْ أَكَنَّتَنِي»: بسنده (اکتفا) کرده است / «مِنْ دُنْيَا»: از دنیايش / «بَطْمَرِيَه»: (در اصل «طمرين» + ه) بوده است) به دو جامه کهنه (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «مِنْ طَعْمَه»: از خوراکش، از غذایش / «بَقْرُصِينَ»: (در اصل «قرصین» + ه) بوده است) به دو قرص نان (رد گزینه‌های «۱» و «۴») (ترجمه)

۹۴- گزینه «۴»

«ابنَةُ رَجْلٍ»: دختر مردی / «كَانَ يَحْمِي»: که حمایت می‌کرد، که پشتیبانی می‌کرد (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «الْأَهْلُ وَ الْعِرْضُ»: خانواده و آبرو / «أَسْرَتَ»: اسیر شد / «حاولوا خُرُوجَهَا»: برای خارج شدنش تلاش کنید (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «مِنَ الْعِبُودَةِ وَ الْأَسْرِ»: از بندگی و اسارت / «كَانَ أُبُوهَا»: پدرش بود / «مِنْ أَعْجَابِ»: از شگفتانگیزان (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «عَصْرَهُ»: روزگار خود، زمانه‌اش

نکات مهم درس:

- (۱) در ترجمة اسم، به مفرد، مثلثی یا جمع بودن آن دقیقت کنید.
- (۲) هرگاه «کان» بر سر فعل مضارع بیاید، با فعل «ماضی استمراری» روبرو هستیم؛ مثال: «کان يَحْمِي»: حمایت می‌کرد، پشتیبانی می‌کرد.

(ترجمه)

بهترین کتاب قرآن کریم است و نخستین آیدی که در این کتاب نازل شده است، سخن خداوند متعال است (که می فرماید): «بخوان به نام پروردگارت که خلق کرد» که بر فواید خواندن برای انسان دلالت می کند و در آن کتاب، داستان های پیشینیان و خبردادن از غیب و آنچه که خواهد آمد، هست، همان طور که در آن تربیت و تهذیب نفس و چگونگی رفتار با مردم به شکل نیکوتر و به دست آوردن صفات خیر است.

(سید محمدعلی مرتفعی)

۹۰- گزینه «۴»

با خواندن کتابها، گاهی فرد از واقعیت دور می شود ...

زیرا او می تواند دنیابی خیالی بسازد (صحیح)

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «بنابراین مسیر زندگیش تغییر می کند!» (نادرست)

گزینه «۲»: «بنابراین از آینده اطلاع می یابد!» (نادرست)

گزینه «۳»: «زیرا کتابها اطلاعاتی را که دارد، زیاد می کنند!» (نادرست)

(در ک مطلب)

(محمدعلی کاظمی نصرآبادی)

۱۰۱- گزینه «۴»

«قرآن بر موضوع خواندن تأکید دارد و در آن موضوع نوشتن ذکر نشده است!» نادرست است.

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «رازهایی در عالم وجود دارد و قرآن ما را از آن ها باخبر می کند!» (صحیح)

گزینه «۲»: «انسان می تواند با کتابها به هر شهری که دوست دارد، سفر کندا» (صحیح)

گزینه «۳»: «کتابها مردم را موفق می گردانند و تأثیر زیادی در زندگیشان دارند!» (صحیح)

(در ک مطلب)

(محمدعلی کاظمی نصرآبادی)

۱۰۲- گزینه «۳»

با توجه به متن: چرا خواندن غذای عقل محسوب می شود؟

«زیرا خواندن، عقل را تقویت می کند و آن را با دانش و تجربه ها تعزیز می کند!»

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «زیرا فرد را از فراموشی بازمی دارد!» (نادرست)

گزینه «۲»: «زیرا فرد را وامی دارد در خیال به سر ببرد!» (نادرست)

گزینه «۴»: «زیرا به شناخت تمدن های مختلف کمک می کند!» (نادرست)

(در ک مطلب)

(عمران تاہیفشن)

می دانیم «ما + ماضی = لم + مضارع»؛ پس «ما رَجَعْنَ» و «لم يَرْجِعَنَ» هر دو به معنی «برنگشتنه اند» هستند، اما «لم رَجَعْنَ» در گزینه «۳»، چنین معنایی ندارد.

دقّت داشته باشد که ادات «لم» هرگز بر سر فعل ماضی نمی آید.

(ترجمه)

۹۸- گزینه «۳»

می دانیم «ما + ماضی = لم + مضارع»؛ پس «ما رَجَعْنَ» و «لم يَرْجِعَنَ» هر دو به معنی «برنگشتنه اند» هستند، اما «لم رَجَعْنَ» در گزینه «۳»، چنین معنایی ندارد.

۹۹- گزینه «۴»

آیه شریفه در گزینه «۴» می فرماید: «با زبان هایشان چیزی می گویند که در دل هایشان نیست.»، یعنی زبان و دلشان یکی نیست، در حالی که بیت فارسی مقابله، بیانگر حاجت و نیاز است.

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: حدیث و بیت ذکر شده هر دو بیانگر اهمیت و ارزش میانه روی هستند.

گزینه «۲»: آیه شریفه و بیت ذکر شده هر دو به این نکته اشاره دارند که از چیزی نباید اندوه گین شد، زیرا عزّت از آن خداوند است و خداوند برای همه چیز و همه کس کافی است.

گزینه «۳»: آیه شریفه و بیت ذکر شده هر دو به اهمیت پایین دی به عهد و پیمان اشاره دارند.

(مفهوم)

ترجمه متن در ک مطلب:

خواندن کتابها برای عقل مفید است، و برایش غذا محسوب می شود و با تجربه ها و دانش ها و اطلاعاتی که ممکن است در زمان حال یا آینده به او نفع برساند، به او کمک می کند. بنابراین باید به خواندن کتاب های خوب حرص ورزید. و گفته می شود کتاب های همان دوستان واقعی هستند که هرگز اشتباه نمی کنند، کتاب های تأثیر زیادی بر زندگی یک فرد دارند، پس گاهی مسیر زندگی را تغییر داده و باعث می شوند که فرد در زندگی اش موفق شود. همچنین از طریق کتاب های انسان می تواند در تخيّل خود غرق شود و خیالی ترسیم کند تا در آن زندگی کند و همچنین می تواند به شهرها سفر کند و به آسانی با تمدن هایشان آشنا شود.

گزینه «۳»: «يَعْلَمُونَ» جمع مذکر غایب است و با ضمیر «كُم» و فعل امر «أَسْرِعُوا»، که جمع مذکر مخاطب هستند، مطابقت ندارد و باید به صورت «تَعْلَمُونَ» به کار رود.

گزینه «۴»: «يَفْرَغُ» باید به صورت مؤنث (تَفْرَغُ) به کار رود زیرا به (بطاریه) که مؤنث است، برمی‌گردد و باید با آن مطابقت کند. در این گزینه «لَمْ أَرَجِعَ» مجروم است و علامت کسره‌اش عارضی است که مشکلی ندارد. (قواعد فعل)

(عمار تاپیش)

۱۰۸ - گزینه «۲»

«مَعَوَّقُونَ» خبر «كَانَ» (از افعال ناقصه) است و لذا باید منصوب باشد و به صورت «مَعَوَّقِينَ» باید.

(أنواع بملات)

(روح الله گلشن)

۱۰۹ - گزینه «۴»

صورت سوال، عبارتی را می‌خواهد که در آن «مؤَكَّد»: تأکیدشده (کلمه‌ای که روی آن تأکید می‌شود) اسم نیست. در این گزینه، «مطالعَةً» مصدر فعل «يَطَالِعُ» است و به عنوان مفعول مطلق تأکیدی بر روی فعل خود تأکید می‌کند؛ یعنی «مؤَكَّد»: تأکیدکننده، «مطالعَةً» مصدر و اسم محسوب می‌شود اما «مؤَكَّد»: تأکیدشده، فعل «يَطَالِعُ» است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جمله قبل از «إِلَّا»، مستثنی منه محذوف است که در چنین حالتی، «إِلَّا» روی کلمه بعد از خود تأکید می‌کند، پس در این گزینه، «مَنْ» که یک اسم است، «مؤَكَّد» محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: مشابه گزینه «۱»، در اینجا نیز روی کلمه بعد از «إِلَّا»، یعنی «حَكْمَةً» که یک اسم می‌باشد، تأکید شده است.

گزینه «۳»: «إِنَّمَا» روی رکن دوم جمله (در اینجا روی «الشَّخْصُ» که یک اسم است) تأکید می‌کند.

(مفعول مطلق)

(امیرحسین شکوری)

۱۱۰ - گزینه «۳»

دقت کنید که فعل «تَحْوِلُّ» مضارع باب تفعیل است و مصدر مناسب آن «تَحْوِيلٌ» می‌باشد، نه «تَحْوِلٌ».

در سایر گزینه‌ها، فعل و مصدر با یکدیگر هماهنگی دارند و صحیح هستند. (مفعول مطلق)

(سید محمدعلی مرتفوی)

فعل مضارع «تُسْبِّبُ» بر وزن «تَفْعُلُّ»، از باب «تَفْعِيل» است و تنها یک حرف زائد دارد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۰۳ - گزینه «۴»

«صفة....» نادرست است؛ «السابقينَ» مضافق الیه و مجرور است. (تحلیل صرفی و اعراب)

(عمار تاپیش)

۱۰۴ - گزینه «۳»

«شَاتِمٌ»: دشنام‌گوی اسم فاعل است، لذا باید بر وزن «فَاعِلٌ» باشد؛ در نتیجه «شَاتِمٌ» نادرست بوده و «شَاتِمٌ» درست است.

(ضیبط هرکات)

۱۰۵ - گزینه «۲»

در همه گزینه‌ها حرف «لام» بر سر افعال ناقصه، برای امر و به معنای «باید» آمده است، به جز گزینه «۳» که از نوع «ناصبه» و به معنای «برای اینکه» می‌باشد.

ترجمه عبارات:

گزینه «۱»: دانش آموزان مدرسه باید برای امتحانی که روز دوشنبه برگزار خواهد شد، آماده باشند!

گزینه «۲»: باید در انجام وظیفه‌ام کوشش شو تا دوستانم مرا به تیم علمی خود دعوت کنند!

گزینه «۳»: برای اینکه خواهر بزرگت در آن دانشگاه مدرس شود، باید بیشتر تلاش کند!

گزینه «۴»: ای دوستان من باید نسبت به نیازمندان نیکوکار باشیم تا در سختی‌ها تنها نشویم!

(قواعد فعل)

۱۰۷ - گزینه «۱»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «لَمْ يُمارِسُوا» جمع آمده و نادرست است، چون فعل غایب اگر فاعلش بعدش آمده باشد (اسم ظاهر باشد)، در اول جمله به صورت مفرد می‌آید، اگرچه با «لَمْ» به درستی مجروم شده است.

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۱۵- گزینه «۲»

معنا و مفهوم عبارت شریفه در گزینه «۲» این است: نینگ بد تنها صاحبش را احاطه می‌کند؛ در حالی که در گزینه‌های دیگر، مفهوم عبارت این است که: آن چه را که بر خود نمی‌پسندی، بر دیگران هم نپسند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: همان‌گونه که رفتار می‌کنی با تو رفتار می‌شود!

گزینه «۳»: آن چه را برای خود رشت می‌دانی، برای دیگری (نیز) رشت بدان!

گزینه «۴»: برای مردم چیزی را دوست بدار که برای خودت دوست می‌داری!

(مفهوم)

(اهسان کلاته عربی)

۱۱۶- گزینه «۴»

فعل امر باب استفعال بر وزن «استَفْعِل» است که عین الفعل آن باید کسره بگیرد؛ پس صورت درست فعل امر در گزینه «۴» به شکل «استَقِبْح» است.

(فقط هرگز)

(ممدرضا سوری - نهاوند)

۱۱۷- گزینه «۴»

«ساکنی» در اصل به صورت «ساکنین» بوده و نون آن به خاطر اضافه شدن به «البَلَاد»، حذف شده است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الأخوان» مثنی است و «جالسو» باید به صورت «جالسا» باید.

گزینه «۲»: «أَيْهَا» صحیح است، زیرا «الإخوة» (برادران) جمع مذکور است، در نتیجه، فعل‌های به کار رفته هم به صورت «حافظوا» و «تعيشونَ» صحیح‌اند.

گزینه «۳»: «يَا» مستقیماً با اسم «ال» دار نمی‌آید، بلکه باید مابین آن دو برای مذکور، «أَيْهَا» و برای مؤنث، «أَيْتَهَا» باید.

(اسلوب نرا)

(ممدرضا سوری - نهاوند)

۱۱۸- گزینه «۲»

صورت سوال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسلوب ندا وجود دارد و حرف ندا از آن حذف شده است.

«بنت» مناد است، زیرا «ساعديني» فعل امر مخاطب است که بعد از آن آمده است.

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه «۳»

«لا تظِّلِم»: ستم نکن، ظلم نکن (مفهولی در ادامه جمله نیامده است که آن را با کلماتی مثل «دیگری» (رد گزینه ۱) یا «کسی» (رد گزینه ۲) ترجمه کنیم) / «کما»: همانطور که، همان‌گونه که (رد گزینه ۴) / «لا تُحِبْ»: دوست نداری / «أن تُظَلِّم»: (فعل مجھول) مورد ستم قرار گیری، مورد ظلم واقع شوی

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۱»

«أَرْجُو»: امیدوارم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَن يُعِينَنِي»: به من کمک کند (رد گزینه ۳) / «فِي أَدَاءِ واجِباتِي»: در انجام تکاليفم (رد گزینه ۳) / «يَمْنَحْنِي»: به من ببخشد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «لتَحْقِيقِ آمَالِي»: برای براورده کردن آرزوهایم (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۱»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «يَقِيْنًا» ترجمه «إِنَّ» است و باید در ابتدای جمله باید. / «عيشَ الْفَقَرَاءِ»: مفعول مطلق نوعی یا بیانی + مضافق‌الیه ← معنای تشبیه‌ی دارد: همچون فقراء

گزینه «۳»: «سَتَمَلَأ»: پُر خواهد شد (مجھول است).

گزینه «۴»: «هَانِ» در ترجمه اضافی است / «روابط»: روابطی (نکره است). / «مُنْتَدَلَّة»: تودر تو

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۳»

شكل درست ترجمه این گزینه: «و برايش ناپسند بدار آنچه را که برای خودت ناپسند می‌داری.»

(ترجمه)

(محمد مهری یعقوبی)

تاریخ (۳)**۱۲۱- گزینه «۳»****تشریف عبارت های نادرست:**

(الف) در بهمن سال ۱۳۴۱، اصول شش گانه موسوم به «انقلاب سفید» با تبلیغات فراوان به همه پرسی گذاشته شد و مورد استقبال دولتهای آمریکا، انگلستان و شوروی قرار گرفت.

(د) بعد از آنکه امام خمینی در سخنرانی پرشوری به تصویب قانون مصونیت قضایی و سیاسی اتباع آمریکایی مقیم ایران اعتراض کردند، دستگیر و به کشور ترکیه تبیعد شدند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه های ۱۲۸ و ۱۳۰ و ۱۳۲)

(محمد مهری یعقوبی)

۱۲۲- گزینه «۳»**تشریف عبارت های نادرست:**

(الف) هیئت های مولفه اسلامی: این گروه پس از تبیعد امام خمینی، مبارزه مسلحانه و تور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند و یکی از اعضای این گروه به نام محمد بخارایی، نخست وزیر وقت، حسنعلی منصور را تور کرد.

(ج) سازمان مجاهدین خلق: گروهی از جوانان عضو نهضت آزادی بودند که به جنگ مسلحانه روی آوردند و در آغاز تفکر اسلامی داشتند؛ ولی به مرور زمان دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه های ۱۳۳ و ۱۳۴)

(تابان صیقلی)

۱۲۳- گزینه «۱»**توضیح عبارات نادرست:**

(الف) کارتراز شاه خواست به تبعیت از سیاست فضای باز آمریکایی، اوضاع عمومی زندانیان را بهبود بخشید، شکنجه زندانیان را کاهش دهد و به مطبوعات اجازه دهد به طور ملایم و محدود از دولت انتقاد کنند (نه از خود شاه).

(ب) نکته اول: مردم، ساواک را عامل مرگ دکتر شریعتی می دانستند (در این جمله قطعیتی وجود ندارد). و با گرامی داشتن نام و یادش تنفر خود را از حکومت نشان دادند (دکتر شریعتی در طرد اندیشه های مارکسیست نقش داشت اما مردم با گرامیداشت او به حکومت شاهنشاهی پهلوی اعتراض می کردند نه به تفکرات مارکسیستی!).

(ت) امام خمینی در طول دوران تبیعد در نجف اشرف، با صدور اعلامیه، فرستادن پیام به سران کشورهای اسلامی و با تدریس مباحث ولایت فقیه، مبانی حاکمیت دینی را ترسم می کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه های ۱۳۳، ۱۳۴ و ۱۳۶)

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «قد تُساعِد» فعل مضارع و مفرد مؤنث غایب است و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

گزینه «۳»: «ساغَدَت» فعل ماضی غائب است و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

گزینه «۴»: «أصَبَحَتْ» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

(اسلوب ندا)

۱۱۹- گزینه «۴»

(ممدوح بادربرین - یاسوج) در گزینه «۴»، «صدیقة» منادی و مضaf به ضمیر «یاء» است و می توانیم ضمیر «یاء» را از انتهای آن حذف کنیم و به جایش، حرکت کسره قرار دهیم.

نکات مهم درسی:

هرگاه منادی، مضaf به ضمیر «یاء» متكلّم (ی) شود، می توانیم ضمیر «یاء» را حذف کنیم و به جای آن، حرکت کسره قرار دهیم.

تشریف سایر گزینه ها:

در گزینه «۱»، «مریم» منادی است ولی ضمیر «یاء» ندارد و در گزینه های ۲ و ۳ نیز اصلاً منادی وجود ندارد.

(اسلوب ندا)

۱۲۰- گزینه «۲»

(محمد رضا سوری - نهاوند) «أَحْبَاء» منداد است و حرف ندا حذف شده است، زیرا ضمیر مخاطب «کم» در جمله وجود دارد.

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «أَرْسَلَ» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

گزینه «۳»: «أَعْطَى» فعل ماضی غایب است و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

گزینه «۴»: «بَرَشَدُ» و «يَشَجَعُ» فعل مضارع غایب هستند و در جمله نشانه ای برای منادی بودن وجود ندارد.

(اسلوب ندا)

(تاریخ صیقلی)

مهمترین اقدام امام خمینی، ایجاد تحول در روح و روان جوانان ایرانی بود. از تدابیر هبری ایشان، حمایت‌های ایشان برای بالا بردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی و تأمین بودجه‌های جنگ بود. اهتمام فراوان امام خمینی بر تقویت بنیاد دفاعی بود.

(تاریخ (۳)، پنگ تمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۹)

گزینه «۴»

(حسین سهرابی)

عبارة اول مربوط به وظایف کمیته امداد امام خمینی، عبارت دوم از وظایف جهاد سازندگی، عبارت سوم از مهمترین وظایف و اختیارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و عبارت چهارم مربوط به کمیته انقلاب اسلامی می‌باشد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۴)

گزینه «۳»

عبارة اول مربوط به وظایف کمیته امداد امام خمینی، عبارت دوم از وظایف جهاد سازندگی، عبارت سوم از مهمترین وظایف و اختیارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و عبارت چهارم مربوط به کمیته انقلاب اسلامی می‌باشد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۴)

تاریخ (۱)

(محمد ابوالحسنی)

گزینه «۱»

الف) شاهان هخامنشی به منظور تشویق مردم به کشاورزی، افرادی که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌کردند. ب) سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به دستور پادشاهان ساسانی ساخته شد.

(تاریخ (۱)، اقتضاء و معیشت، صفحه‌های ۱۱۹، ۱۲۱ و ۱۲۳)

(محمد ابوالحسنی)

گزینه «۱»

ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهربها (ساتراپها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند.

(تاریخ (۱)، اقتضاء و معیشت، صفحه ۱۲۳)

(علیرضا پرور)

گزینه «۲»**تشرییم عبارت‌ها:**

الف) نادرست؛ اشکانیان قائل به آزادی مذهبی بودند. ب) مطابق متن کتاب درسی، این گزاره محل اختلاف نظر مورخان است. ج) درست

(تاریخ (۱)، دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(مریم فرسوی دهنوی)

گزینه «۳»

الف) از مندرجات اوستا، شاهنامه، کتبیه‌ها و گزارش‌های تاریخ نویسان یونانی و رومی، می‌توان استنباط کرد که دانش و فرهنگ ایرانیان در سطح بالایی بوده است. ب) مورخان یونانی به داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی و نیز برخی اشعار آن دوره اشاره کرده‌اند که به صورت شفاهی نقل می‌شده است.

(مهشید رستمی ریک)

گزینه «۲»

ب) باعث عدم یکپارچگی و زندگی مساملمت آمیز شد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۶ تا ۱۴۷)

تاریخ (۳) – اختیاری**گزینه «۳»**

(محمد ابوالحسنی)

نفوذ فردی و موردي، در مواردی که فرد مورد هدف قرار گرفته، از موقعیت سیاسی یا مذهبی یا اقتصادی خاصی برخوردار باشند، تأثیرگذاری چند برابری خواهد داشت.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

گزینه «۴»

(مهشید رستمی ریک)

الف) مقام ریاست جمهوری توسط مردم انتخاب می‌شود.

ج) این اتفاق در دفتر نخستوزیری اتفاق افتاد.

د) هنگام بروز اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان این مجمع تشکیل می‌شود.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۹)

گزینه «۳»

(حسین سهرابی)

یکی از اهداف صدام جدایی جزایر سه‌گانه بوموسی و تنب بزرگ و کوچک بود. اما چیزی درباره جزیره خارک گفته نشده است. گزینه‌های دیگر کاملاً درست می‌باشند.

(تاریخ (۳)، پنگ تمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۴)

گزینه «۴»

(علی محمد کریمی)

دریادلان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در نخستین ماه‌های جنگ، با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به «مروارید» با رشادت تمام، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند.

(تاریخ (۳)، پنگ تمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۶)

(مهشید رستمی ریک)

۱۳۹- گزینه «۱»

ج) یکی از وجوده مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان بود.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر هیرید، صفحه‌های ۷۷۳، ۷۷۴ و ۷۷۸ تا ۷۸۱)

(علیرضا پدر(۱۴۰۱))

۱۴۰- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:

ترتیب درست و قایع به شکل زیر است:

گزینه «۱»: کشف دماغه امیدنیک توسط پرتغالی‌ها ← ارائه نظریه کوپرنیک ← اختراع تلسکوپ توسط گالیله
 گزینه «۲»: اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتبرگ ← انتقادات انسان گرایان به کلیسا ← تشکیل مذهب پروتستان
 گزینه «۴»: ارائه نظریه کوپرنیک ← اختراع تلسکوپ توسط گالیله ← کشف عملکرد قلب و چگونگی گردش خون توسط ویلیام هاروی

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر هیرید، صفحه‌های ۱۸۰ تا ۱۸۶)

جغرافیا (۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۴۱- گزینه «۲»

بارش‌های طولانی مدت با شدت کمتر (نمودار «۲») بیش از بارش‌های شدید و کوتاه‌مدت (نمودار «۱») زمینه‌ساز وقوع زمین‌لغزش هستند. همچنانی پوشش گیاهی متراکم و وجود دامنه‌های ناپیوسته و دارای شکاف، امکان وقوع زمین‌لغزش را بالا می‌برند.

(جغرافیا (۳)، ویرگی‌ها و انواع مقابر طبیعی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

(محمد مهری یعقوبی)

۱۴۲- گزینه «۳»

خطرات خشکسالی بیشتر از خشکی است؛ زیرا پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن، سازگار شده است و وقتی بارش منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

(جغرافیا (۳)، ویرگی‌ها و انواع مقابر طبیعی، صفحه ۹۸)

(محمد ابوالحسنی)

۱۴۳- گزینه «۳»

گزینه «۳» از جمله علل به وجود آمدن خشکسالی می‌باشد.

(جغرافیا (۳)، ویرگی‌ها و انواع مقابر طبیعی، صفحه ۹۹)

ج) مندرجات کتبیه‌ها و پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی به روشنی نشان

می‌دهد که خاندان هخامنشی پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

د) در کتاب اوستا مطالب گوناگونی درباره ارزش دانش و بزرگداشت دانشمندان وجود دارد.

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۴۱)

(محمد مهری یعقوبی)

۱۴۵- گزینه «۴»

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در دوره ساسانیان، آثار زیبایی در عرصه بافتگی اعم از بافت پارچه و قالی خلق شد.

گزینه «۲»: در دوره اشکانیان نقش بر جسته‌های باقی مانده، اما از نظر فنی و هنری در سطح نقش بر جسته‌های دوره هخامنشیان نیستند.

گزینه «۳»: هنر سفالگری در دوره ساسانیان رواج نداشت.

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، ترکیبی)

تاریخ (۲)

(محمد مهری یعقوبی)

۱۴۶- گزینه «۳»

پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاه پادشاهی شاه اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار هرج و مرج و بی ثباتی سیاسی شد.

(تاریخ (۲)، تغولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۴۲، ۱۴۶ و ۱۴۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنور سراسری (۱۴۰۱))

۱۴۷- گزینه «۴»

تشرییم گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در آن زمان در اروپا بر دانش الهیات مسیحی، فلسفه و منطق تأکید می‌شد.

گزینه «۳»: کتاب قانون ابن سینا در پزشکی، از متون اصلی آن دانشگاه‌ها بود.

گزینه «۴»: بنیانگذار سبک تحقیق در ریاضی در اروپا یعنی دکارت مربوط به دوران رنسانس است. (۱۶۵۰- ۱۶۹۶)

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۷۲، ۱۷۴ و ۱۸۰)

(علیرضا پدر(۱۴۰۱))

۱۴۸- گزینه «۱»

تنها مورد «ج» نادرست است؛ جنگ‌های صلیبی موجب شد بنادر مهم اروپایی در دریای مدیترانه از نو شکوفا شدند و دوباره رونق گرفتند.

(تاریخ (۲)، قرون وسطی، صفحه ۱۶۷)

(علیرضا پدرام)

جمع‌آوری آب باران در استخرهای مصنوعی و افزایش نفوذدهی، از جمله راهکارهای مدیریت خشکسالی است.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

(کنکور فارج از کشور، ۱۴۶)

یکی از نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، تغییر در آب‌های زیرزمینی است. در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (چاه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین می‌رود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر می‌یابد.

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، کاهش لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

گزینه «۳»: در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاه‌ها به‌طور ناظم بالا و پایین می‌رود.

گزینه «۴»: پس از توقف لرزش‌ها، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ دهد.

(پغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

(فاطمه سقایی)

سنجهش از دور، دانش و فن جمع‌آوری اطلاعات از پدیده‌های سطح زمین از طریق مشاهده غیرمستقیم با استفاده از سنجنده‌ها و پردازش اطلاعات دریافت شده است.

تصاویر قرار داده شده در نرم‌افزار گوگل ارث، اغلب در طیف مرئی تهییه شده‌اند و پدیده‌هایی را نشان می‌دهند که در سطح زمین با چشم قابل مشاهده‌اند.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی ۳، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۱۴۷ - گزینه «۴»

(محمد مهری یعقوبی)

۱۴۴ - گزینه «۴»

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) لرزش‌های کوچک در راستای گسل‌ها، توسط دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار ثبت می‌شود.

د) پیش از وقوع زمین‌لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین،

سطح آب زیرزمینی بالا یا پایی برود یا ترکیبات شیمیایی آن‌ها تغییر یابد.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۱۴۵ - گزینه «۱»

از تفاوت‌های این دو روش، این است که روش غیرسازه‌ای تأثیرات نامطلوب

کمتری نسبت به روش سازه‌ای دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: هر دو اقداماتی را برای هدایت و کنترل جریان آب و سیل انجام می‌دهند.

گزینه «۳»: روش سازه‌ای، قبل از احداث سازه‌های مناسب و روش‌های غیرسازه‌ای برای تعیین حریم توسعه برای رودخانه‌ها از محاسبات آماری استفاده می‌کنند.

گزینه «۴»: روش‌های سازه‌ای کانال‌ها یا دیواره‌ها یا سدهایی را ایجاد می‌کنند و روش‌های غیرسازه‌ای هم پایگاه‌های نجات و امداد را بنا می‌کنند.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

جغرافیا (۳) - اختیاری

(محمد ابوالحسنی)

۱۴۹ - گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

۱۴۶ - گزینه «۲»

تصویر ماهواره‌ای سمت چپ قسمتی از مسیر رود بزرگ می‌سی سی پی را ۱۵ روز پیش از وقوع سیلاب بزرگ سال ۱۹۹۳ نشان می‌دهد و در تصویر سمت راست وقوع سیلاب و زمین‌های تحت پوشش سیلاب نشان داده شده است.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی ۳، صفحه ۱۱۳)

گستره زمین‌لرزش‌ها بسیار کمتر از مخاطراتی مانند زمین‌لرزه است؛ یعنی طول و عرض اغلب توده‌های لغزشی کمتر از یک کیلومتر است و بنابراین، خسارت‌های آن چندان فraigیر نیست.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۷)

(علیرضا پدر(۳))

بررسی توزیع معادن و زیرساخت‌های صنعتی در ایران نشان می‌دهد که توسعهٔ صنایع، هماهنگ با امکانات طبیعی و معادن نبوده است (رد گزینهٔ «۱») همچنین می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل اینکه به صورت محدود مورد بهره برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(جغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

جغرافیا (۲)

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۰)

«۳» - گزینه

دو کشور عراق و انگلستان با برخورداری از نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی در الگوی مدیریت سیاسی فضای خود، دارای مناطق خودمختار با اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه در ناحیه خود هستند اما از آن جایی که در نظام آنها بخش اعظم کشور به صورت تکساخت است، نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرک است.

تشرییم عبارت‌های نادرست:

مورد «الف»: در نظام سیاسی فدرال، حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده و ارتباط‌دهنده ایالت‌ها را بر عهده دارد.

مورد «د»: در نظام سیاسی فدرال، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیا (۲)، کشور یک تابعیت سیاسی، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۲» - گزینه

تشرییم گزینه‌های دریگر:

گزینهٔ «۱»: رشتہ‌کوه پیرنه خط مرزی میان فرانسه و اسپانیا است. - منطقهٔ انصاری اقتصادی بعد از دریای سرزمینی قرار گرفته است.

گزینهٔ «۳»: خط الرأس خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی به یکدیگر به وجود می‌آید. - خط تالوگ خط مرزی است که عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم، متصل می‌کند. - آبهای پشت خط مبنا آبهای داخلی هستند.

گزینهٔ «۴»: منطقهٔ نظارت بعد از آبهای داخلی و دریای سرزمینی واقع شده است.

(جغرافیا (۲)، کشور یک تابعیت سیاسی، صفحه ۱۳۰)

جغرافیای ایران

«۴» - گزینه

تشرییم گزینه‌های دریگر:

گزینهٔ «۱»: عواملی در شکل گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی ایران نقش دارند. بین این عوامل، آب بیشترین اهمیت را داشته است. همواره آب در هر مکان، در تمایل انسان به کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم نقش مهمی داشته است. (دامداری ذکر نشده است).

گزینهٔ «۲»: سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هويت خود را از آن اخذ کرده است.

گزینهٔ «۳»: با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه‌ها به نام روستا پدید آمد. افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

«۱» - گزینه

روستاهایی که در منطقهٔ ساحلی یا کناره یک رود قرار دارند یا در امتداد یک جاده شکل می‌گیرند، به شکل خطی یا طولی دیده می‌شوند.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۲)

«۳» - گزینه

در ایران به شهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان‌شهر می‌گویند و طبق آمار در سال ۱۳۹۵، ۸ شهر تهران، مشهد، اصفهان، کرج، تبریز، شیراز، قم و اهواز کلان‌شهرهای ایران هستند.

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

«۲» - گزینه

اختلاف شدید درجه حرارت در نواحی مختلف ایران سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باعی شده است.

(جغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

فلسفه دوازدهم

(محمد کرمی‌نیا - رغستان)

۱۶۱- گزینه «۴»

در نگاه ابن‌سینا، مطالعه و تحقیق، همه مراتب وجود را شامل می‌شود و توجه به مرتبه‌ای از هستی، او را از دیگر مراتب غافل نمی‌سازد. او می‌کوشد چیزهای جزئی را که از راه تجربه به دست می‌آورد، به اتکای نیروی عقلانی در یک نگاه و بینش کلی نسبت به جهان، به یکدیگر پیوند دهد؛ اما این ویژگی در دانشمندان علوم طبیعی نیست؛ لکن هم ابن‌سینا و هم دانشمندان علوم طبیعی از روش‌های تجربی برای کشف روابط میان پدیده‌ها استفاده می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

(همیر سویریان)

۱۶۲- گزینه «۳»

شیخ‌الرئیس لقب ابن‌سینا است. ابن‌سینا در داستان عرفانی - فلسفی حی بن یقطان می‌گوید: «... آشکارشدن وی سبب پنهان شدن وی است ...». توضیح اینکه انسان وقتی امور همیشه آشکار مخفی می‌شوند، متوجه آن‌ها می‌شود. مثلاً در هنگام غروب آفتاب متوجه می‌شویم که روشنایی روز از خورشید بوده است. ولی خداوند همیشه آشکار است و هیچ‌گاه مخفی نمی‌شود و همین امر سبب می‌شود برخی انسان‌ها متوجه حضور همیشگی او نشوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فارابی این روش را وارد جهان اسلام کرد، نه ابن‌سینا.

گزینه «۲»: از نظر ابن‌سینا گاهی ممکن است یک غنچه قبل از شکوفایی پژمرده شود و به کمال خود نرسد ولی این پدیده به ظاهر شر، در نظام کلی طبیعت، تأثیر مثبت دارد و چون نظام جهان، نظام احسن است، فداشدن آن موجود جزئی به نفع کل طبیعت، نه تنها خلاف این نظام نیست بلکه برای تحقق آن لازم است.

گزینه «۴»: مطالعه امور جزئی با روش تجربی در کنار تأمل در رابطه طبیعت با موارد طبیعت و مبدأ هستی انسان را به مقام خشیت در مقابل خدا می‌رساند. بنابراین مطالعه تجربی امور اگرچه برای تقرب به خدا کافی نیست ولی می‌تواند مؤثر باشد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۲)

(محمد‌مهری یعقوبی)

۱۵۸- گزینه «۲»

کشورهای اتحادیه اروپا، در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند و آن‌ها به منظور سهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری اخذ ویزا را لغو کرده‌اند و افراد بربطق پیمان شنگن آزادانه و بدون نیاز به ویزا به این کشورها می‌توانند سفر کنند.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم تاریخ سیاسی، صفحه ۱۱۹)

۱۵۹- گزینه «۳»

«کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول (دی‌ماه) مکیندر معتقد بود بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا است و جزیره جهانی نام دارد. او در این جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه (دز) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. بنابراین موارد «الف» و «ج» با این نظریه مطابقت دارند.

آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. بنابراین مورد «ب» با این نظریه مطابقت دارد. انگلستان به دلیل دسترسی به آبهای آزاد و برخورداری از موقعیت جزیره‌ای به قدرت دریایی تبدیل شد و این چنین بر رقیبان خود پیروز شد.

(جغرافیا (۲)، رئوپلیتک، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۶۰- گزینه «۳»

«کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور فارج از کنکور ۱۴۰۳ - نوبت دوم (تیر ماه) وسعت یک کشور، یکی از عوامل جغرافیایی است که در قدرت ملی آن کشور نقش دارد. کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمدتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل رو به رو می‌شوند از جمله فعالیت‌های دفاعی.

گزینه «۲»: نواحی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند.

گزینه «۴»: موقعیت جغرافیایی (ریاضی و نسبی) در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور تأثیر بسزایی دارد. اما شکل ساحل بر دفاع از مرزهای دریایی و کیفیت عملیات نظامی یک کشور تأثیر دارد.

(جغرافیا (۲)، رئوپلیتک، صفحه ۱۴۹)

۲- با این حال، وجود در مراتب مختلف هستی به صورت «شدید و ضعیف» تجلی پیدا می‌کند. مراتب وجود از نظر شدت و ضعف متفاوت هستند اما همگی به یک حقیقت واحد برمی‌گردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا وحدت حقیقت وجود به این معناست که تکثر تنها در مظاهر و مراتب است، نه در حقیقت وجود.

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا وحدت حقیقت وجود شامل همه موجودات، اعم از مادی و مجرد، می‌شود.

گزینه «۴»: نیز اشتباه است؛ چراکه وحدت حقیقت وجود به معنای وابستگی مراتب وجود به یکدیگر در عین شدت و ضعف است، نه استقلال آن‌ها.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۴)

(بوار پاکدل)

۱۶۷- گزینه «۱»

بر اساس مبانی اعتقادی ملاصدرا هر وجودی با تعیینی خاص در جهان وجود دارد (نه ماهیت) و از این تعیین خاص، مفهوم ماهیت در ذهن انتزاع می‌شود. او می‌گفت: آنچه ما در خارج می‌باییم، از آسمان و درخت و آب تا حیوان و انسان، همه مصادق وجودند. البته وجودهای متفاوت و با نقص و کمالات متفاوت. ذهن انسان وقتی به این موجودهای متفاوت نظر می‌کند، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت، آب، حیوان و انسان را انتزاع می‌نماید و تفاوت آن وجودها را با این تصورات و مفاهیم و نامگذاری‌ها مشخص می‌کند. و آنچه در خارج است وجود است. بنابراین جهان چیزی جز وجود و حقیقت وجود نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

همه عبارت‌های دیگر با مبانی و اصول حکمت متعالیه همانگ و متناسب هستند.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۴)

(علی معزی)

۱۶۸- گزینه «۳»

در تفکر ملاصدرا، وجود، جنبه وحدت موجودات است و کثرت‌ها ناشی از تفاوت در مراتب وجودی است و نه ماهیت.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۴)

(محمد رضایی برقا)

شیخ اشراق مبدأ جهان و خالق هستی را نور محض می‌داند و او را «نور الانوار» می‌نامد. اشیای دیگر از تابش و برتو نور الانوار پدید آمده‌اند. پس، هر واقعیتی «نور» است اما نه نور مطلق، بلکه درجه‌ای است از نور. پس، تفاوت موجودات، مربوط به شدت و ضعف نورانیت آن‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۶۳- گزینه «۴»

اینکه عقل بر شهود برتری دارد یا شهود بر عقل از گفته‌های جناب رازی درباره حکمت اشراق نبوده است. ضمناً قطب‌الدین رازی از پیروان اشراق است و قطعاً عقل را بر شهود برتری نمی‌دهد.

از نظر قطب‌الدین رازی حکمتی در میان ایرانیان قدیم بوده است که اساس آن کشف و شهود بوده است و حکمت سه‌پروردی برگرفته از آن حکمت ایرانی اشراقی بوده است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۱۶۴- گزینه «۴»

اینکه عقل بر شهود برتری دارد یا شهود بر عقل از گفته‌های جناب رازی درباره حکمت اشراق نبوده است. ضمناً قطب‌الدین رازی از پیروان اشراق است و قطعاً عقل را بر شهود برتری نمی‌دهد.

از نظر قطب‌الدین رازی حکمتی در میان ایرانیان قدیم بوده است که اساس آن کشف و شهود بوده است و حکمت سه‌پروردی برگرفته از آن حکمت ایرانی اشراقی بوده است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۱۶۵- گزینه «۲»

دسته چهارم همان حکمای متأله‌اند که از استدلال محض (دسته دوم) و شهود محض (دسته سوم) عبور کرده‌اند و هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دسته اول به تازگی شوق معرفت یافته‌اند و جویای آن‌اند.

گزینه «۳»: چنین بیانی در نظر شیخ اشراق نیامده است.

گزینه «۴»: دسته دوم تنها در فلسفه استدلایی به کمال رسیده‌اند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۱۶۶- گزینه «۲»

حقیقت وجود، واحد و بسیط است؛ اما در مراتب مختلف هستی به صورت شدید و ضعیف ظاهر می‌شود.

تحلیل:

۱- ملاصدرا با پذیرش اصل «وحدت حقیقت وجود»، بر این باور است که حقیقت وجود در ذات خود واحد است و هیچ تکثیر ندارد.

(حسن صدری)

بزرگان حوزه با فلسفه صدرایی مخالف بودند؛ زیرا آن را فلسفه‌ای ضددینی تلقی می‌کردند، یعنی نظریات آن را مخالف عقاید اسلامی می‌دانستند.
(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه ۹۹)

۱۷۳ - گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

ملاصدرا در سال ۹۷۹ هجری قمری در شیراز به دنیا آمد (رد گزینه «۱») و پس از مرگ پدرش به اصفهان رفت و ابتدا به حلقه درس شیخ بهایی پیوست و سپس به پیشنهاد استاد، به درس فلسفه میرداماد که بنیان‌گذار حوزه فلسفی اصفهان بود، وارد شد. (رد گزینه‌های «۲» و «۳») ملاصدرا پس از تکمیل تحصیلات و کسب مقام استادی به شیراز بازگشت اما به دلیل حسادت رقیبان به ناچار عازم قم شد. (تأیید گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۸۱ تا ۹۰)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

علامه طباطبایی روش تفسیری خود را که روش تفسیر قرآن به قرآن است، از مرحوم قاضی آموخته بود. آوردن صفت «ابتکاری» باعث نادرستی این گزینه شده است.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۳)

۱۷۵ - گزینه «۱»

(محمد کرمی‌نیا - رفسنجان)

در این آیه به این مسئله اشاره می‌شود که خداوند در مقام وجود محسوس و حقیقی، همه چیز است. صدرای شیرازی نیز با اثبات وحدت حقیقت وجود توانست به درکی بلند از این آیه دست یابد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۶۹ - گزینه «۳»

در این آیه به این مسئله اشاره می‌شود که خداوند در مقام وجود محسوس و حقیقی، همه چیز است. صدرای شیرازی نیز با اثبات وحدت حقیقت وجود توانست به درکی بلند از این آیه دست یابد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۷۰ - گزینه «۱»

یکی از اصول حکمت متعالیه «مراقب داشتن وجود» است. وجود نیز که حقیقت واحدی است در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می‌شود و هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: مربوط به اصل «وحدت حقیقت وجود» است.

گزینه «۴»: مربوط به اصل «اصالت وجود» است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

فلسفه دوازدهم - اختیاری**۱۷۱ - گزینه «۲»**

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقمندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه سیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند. از این رو تلاش کردند تدریس فلسفه فیلسوفان قبلی نظیر فارابی، خواجه نصیر، ابن سینا، ملاصدرا و ... را احیا کنند و دوباره رونق ببخشند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه ۹۸)

۱۷۲ - گزینه «۲»

«صبح‌الهدایه» از آثار ارزش‌آفرینی است که امام خمینی (ره) در سنین جوانی پدید آوردند.

هنگام ورود علامه طباطبایی به شهر قم اندیشه‌های مارکسیسم و ماتریالیسم در حال گسترش بودند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

قضیه منفصله حقیقیه است. در این نوع قضایا با اثبات یک طرف، نفی طرف دیگر را می‌توان نتیجه گرفت و با نفی یک طرف اثبات طرف دیگر را.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مانعه‌الرفع است: فقط از نفی طرفین می‌توان نتیجه گرفت.

گزینه‌های «۲» و «۴»: مانعه‌الجمع است: فقط از اثبات طرفین می‌توان نتیجه گرفت.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۸، ۸۷ و ۹۲ تا ۹۵)

۱۷۷ - گزینه «۳»

(محمد رضایی بغا)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مانعه‌الجمع هستند و گزینه «۳» مانعه‌الرفع است. زیرا یک موجود نمی‌تواند انسان باشد ولی حیوان نباشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

(محمد کرمی نیا - رفسنهان)

نفس از جنس نور است و با کسب نورانیت بیشتر، رفته رفته حقایق بیشتری را کسب می کند و به سوی کمال خود که رسیدن به مشرق عالم است، گام بر می دارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۸۲- گزینه «۲»

(عرفان (هرشنبه))

این جمله با ایجاد نگرانی درباره مشکلات احتمالی، از «توسل به احساسات» و با اغراق در ویژگی های محصول از «بزرگنمایی» استفاده می کند.
(منطق، سنتی شناسی در تفکر، صفحه های ۱۰۶ تا ۱۱۱)

(موسی سپاهی - سراوان)

۱۸۳- گزینه «۳»**۱۷۹- گزینه «۲»**

مغالطه تله گذاری برای قبولاندن یک نظریه است و نه بازداشت مخاطب از قبول آن.

(منطق، سنتی شناسی در تفکر، صفحه های ۱۰۶ تا ۱۱۱)

ابن سینا و ملاصدرا با وجود اشتراک نظر در مورد غیرزمینی بودن روح و از جنس مجردات بودن آن، اختلافاتی هم دارند (تأثیر گزینه «۳»).

ابن سینا معتقد است که روح به بدن ضمیمه شده است یعنی بعد از شکل گیری همه اندام های بدنی خداوند روح انسانی را به آن عطا می کند (رد گزینه «۴»).

ملاصدرا معتقد است که روح و بدن یک چیز هستند و دو جوهر مجزا از هم نمی باشند. انسان در آغاز فقط بدن مادی است، اما به تدریج و در اثر حرکت جوهری به مرحله روحانیت (تروح) می رسد (رد گزینه «۲»)، همچنین ملاصدرا معتقد است که روح، موجودی با ظرفیت بی پایان است (رد گزینه «۱»).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

(بودا پاکدل)

۱۸۴- گزینه «۴»**۱۸۰- گزینه «۲»**

تورم به معنای بی ارزش شدن پول است و در اقتصادهای تورمی، طبیعی است که نمی توان یک مبلغ مشخص از پول را در گذر زمان های نسبتاً طولانی معادل همان مبلغ پیشین دانست. آرش با بی توجهی به این مطلب برای اقناع مخاطب، او را از اعلان جنگ با خدا به جهت رباخواری می ترساند و این از فنون اقناع و خطابه است. ولی شایان ترجیح می دهد با یک مثال واقعی از زندگی خود آرش او را غافلگیر و وادار به سکوت کند. این عمدتاً از فنون جدل و غلبه بر رقیب است و استفاده از فنون اقناع در کلام او کم نگتر است (رد گزینه «۴»).

تشریف سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: اگر هدف آرش کشف حقیقت بود، باید معنای تورم و ربا را دقیق توضیح می داد و نشان می داد که تورم انtri در تعییر ارزش پول ندارد.
گزینه «۳»: سخن هر دو تا حدودی برای مخاطب غیرمتخصص ملموس است و هیچ کدام خیلی تخصصی سخن نگفته اند.

(منطق، سنتی شناسی در تفکر، صفحه های ۱۰۳ و ۱۰۴)

ملاصدرا اعتقاد داشت روح انسان نتیجه رشد و تکامل جسم اوست و از جنس موجودات مجرد است (رد گزینه های «۲» و «۳»).

ضمناً ملاصدرا می گوید اختیار انسان در اینکه چه مسیری را برگزیند و چه رفتاری را پیش بگیرد، هویت (و ماهیت) او را می سازد. بنابراین بالفعل شدن هر کدام از استعدادها و ظرفیت های انسان به اختیار او بستگی دارد (رد گزینه «۱»). اما ملاصدرا عقیده داشت هویت و ماهیت انسان در نتیجه تمام افعال اختیاری او ساخته می شود، نه فقط ارتباطش با خداوند (تأثیر گزینه «۴»).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه های ۸۱ و ۸۲)

فلسفه یازدهم

(محمد رضایی برقا)

۱۸۱- گزینه «۳»

فلسفه مسلمان با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی آن، انسان را موجودی جاویدان، جانشین خدا در زمین و مسجد فرشتگان محسوب کرده که آسمان ها و زمین را خداوند برای او آفریده و آمده ساخته است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

(محمد کرمی نیا - رفسنجان)

۱۸۸- گزینه «۴»

کانت معتقد است که فعلی اخلاقیست که بتوانیم انتظار داشته باشیم به صورت یک قانون عام و کلی در باید و انتظار داشته باشیم هر کس آن عمل را انجام دهد. از نظر او، اگر برای انجام یک فعل یا عمل، انتظار سعادت داشته باشیم یا به غایت، هدف یا منفعت آن فکر کنیم، آن فعل دیگر اخلاقی نیست.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

(همیر سودیان)

۱۸۵- گزینه «۴»

ابن سینا دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان را پسندید و تلاش کرد آن را عمیق‌تر بیان کند. ارسطو هم معتقد بود نفس انسان در هنگام تولد هیچ چیز بالفعلی غیر از وجود ندارد. بنابراین نوزاد نمی‌تواند در لحظه تولد احساس عشق یا نفرت داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲: از نظر ابن سینا روح یا همان بُعد مجرد انسان در اواخر دوره جنینی که همه اندام‌ها کامل شدند، به بدن اعطا می‌شود، نه در لحظه تولد و در اوایل دوره جنینی.

گزینه «۳»: وجود ارواح قبل از تعلق به بدن‌ها، مربوط به دیدگاه‌های عرفانی ابن سینا است، نه فلسفه او. ابن سینا از فیلسوفانی نبود که بین فلسفه و عرفانش ارتباط برقرار کند.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

(حسین آفوندی راهنمایی)

۱۸۹- گزینه «۳»

انسان با عقل خود تشخیص می‌دهد و درک می‌کند که فضیلت خوب است و رذیلت بد است؛ حتی به صورت فطری و ذاتی به فضایل علاقه‌مند است؛ اما با توجه به فاکتور اراده، انسان باید در تلاقي بین رذایل و فضایل بین این دو یکی را انتخاب کند؛ اگر انسانی تمایلات مادی و حیوانی‌اش قوی‌تر باشد، او را به سمت خود می‌کشانند و گاهی رذایل را انتخاب می‌کند حتی با علم به این که بد و ناپسند هستند.

نکات مهم درسی:

- ۱- هم فضایل می‌تواند باعث حس لذت در انسان شود هم بعضی از رذایل.
- ۲- تمایلات حیوانی و مادی انسان با فضایل انسانی می‌تواند در بعضی کارها جمع شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(غیرورز نژادنیف - تبریز)

۱۸۶- گزینه «۲»

تشریف گزینه‌های درگیر:

گزینه «۱»: فضیلت شرط سعادت است.

گزینه «۳»: سعادتمندی نتیجه فعل اخلاقی است.

گزینه «۴»: «سعادت همان اعتدال قوا» نظریه ارسطو است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(غیرورز نژادنیف - تبریز)

۱۹۰- گزینه «۱»

فلیسوفان مسلمان همانند ارسطو و افلاطون معتقدند زمانی انسان به سوی فضایل اخلاقی حرکت می‌کند که عقل خود را حاکم بر شهوت و غصب قرار دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: انسان‌ها فطرتاً گرایش به نیکی دارند و از بدی گریزانند.
- گزینه «۳»: شناخت و علاقه برای کسب فضیلت و دوری از رذیلت کافی نیست.
- گزینه «۴»: اعتقاد به خدا عامل تقویت‌کننده است و نه قطعی؛ بلکه انسان همچنان مختار است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(علی معزی)

۱۸۷- گزینه «۱»

فلسفه مسلمان می‌گویند: با این که انسان می‌تواند فضایل و رذایل را بشناسد و حتی به آن‌ها علاقه بورزد، اما این علاقه به تنهایی نمی‌تواند باعث ترک رذیلت و کسب فضیلت شود. چرا که انسان موجودی مختار است و حتی با پشتونه خداوند هم عمل به فضایل و ترک رذایل قطعی نخواهد بود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(سara شریفی)

۱۹۴- گزینه «۳»

- بهترین گزینه برای آرش سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت در بانک است. این گزینه به او امکان می‌دهد که هر زمان که خواست پولش را برداشت کند، بدون جریمه و بدون محدودیت زمانی، اگرچه نرخ سود آن کمتر از گزینه‌های بلندمدت است، اما به او انعطاف‌پذیری بیشتری می‌دهد.

- برای مینا، بهترین گزینه خرید اوراق مشارک است. وقتی که اوراق مشارکت می‌خریم، پس از انقضای مدت سرسید آن، علاوه بر اصل پول، سود آن را هم می‌گیریم.

- بهترین گزینه برای سینا سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک است. این نوع سپرده‌گذاری سود ثابت دارد که در مدت زمان معین تغییر نمی‌کند و ریسک پایینی دارد. چون سینا به مدت ۳ سال پولش را نمی‌خواهد برداشت کند، این گزینه مناسب‌ترین گزینه برای او است.

- بهترین گزینه برای سپیده خرید طلا است. اگرچه طلا سود سالیانه ثابت ندارد، اما می‌تواند برای حفظ ارزش پول در برابر تورم مفید باشد.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۶ تا ۱۵۹)

(مهدی فیاضی)

۱۹۵- گزینه «۳»

خرید مقایسه‌ای زمان بر است این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید. همچنین ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید.

(اقتصاد، تضمیم‌گیری در مخارج، صفحه ۱۱۶)

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ - نوبت اول)

۱۹۶- گزینه «۳»**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: نادرست است؛ سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت هرچقدر زمان طولانی‌تری پول سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری به آن تعلق می‌گیرد.

(در خرید سهام ممکن است در بلندمدت شرکت سهامی زیان ده باشد و دارنده سهام آن‌ها نیز متحمل ضرر و زیان شود.)

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ به اوراق مشارکت منتشر شده بر حسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد، همچنین خرید و فروش سهام نیز ممکن است با محدودیت‌هایی مواجه باشد.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۸)

اقتصاد**۱۹۱- گزینه «۱»**

(الف)

لرزش هر ورقه سهم $\times$ تعداد سهام خریداری شده = مبلغ باقی مانده فرد برای خرید سهام
 $= 1000 \times 250,000,000 = 250,000,000$ تومان

ب) ارزش اسمی (قیمت اولیه) هر ورقه سهم 250 هزار تومان بوده است. برای بهدست آوردن میزان سود باید قیمت بازاری (ثانویه) هر ورقه را به دست بیاوریم:

$$\frac{\text{کل مبلغ فروش سهام}}{\text{تعداد سهام فروخته شده}} = \text{قیمت بازاری هر ورقه سهام}$$

$$\text{تومان } 320,000 = \frac{320,000,000}{1000} = \text{قیمت بازاری هر ورقه سهم}$$

قیمت اسمی (اولیه) - قیمت بازاری (ثانویه) = میزان سوددهی هر ورقه سهام

$$\text{تومان } 70,000 = 250,000 - 280,000$$

ج) برای بهدست آوردن خمس، باید ابتدا باقی مانده درآمد فرد را محاسبه کنیم:

$$\text{میلیون تومان } 40 = 30 - 250 = \text{باقی مانده درآمد}$$

خمس برابر با $\frac{1}{5}$ باقی مانده درآمد فرد است، بنابراین:

$$\text{میلیون ریال } 80 = \frac{40}{5} = \text{خمس سالیانه پرداختی}$$

نکته: برای تبدیل عدد از تومان به ریال، باید آن را در 10 ضرب کنیم یا یک صفر در آخر عدد قرار دهیم.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

۱۹۲- گزینه «۴»

خرید مقایسه‌ای به ترتیب مراحل زیر انجام می‌شود:

۱- تعریف مسئله - ۲- فهرست گزینه‌ها - ۳- تعیین معیارها - ۴- ارزیابی - ۵- تصمیم‌گیری

(اقتصاد، تضمیم‌گیری در مخارج، صفحه ۱۱۴)

(مهدی فیاضی)

۱۹۳- گزینه «۴»

مورد ۲ و ۳ از مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت است. باقی

موارد از ویژگی‌های حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت است.

مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت:

این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.

نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۸)

- برای افراد مسن، کفش باید به گونه‌ای انتخاب شود که علاوه بر راحتی، قیمت مناسب و مقرون به صرفه نیز داشته باشد. این افراد ممکن است به دنبال کفش‌های اقتصادی و کارآمد باشند.

(اقتصاد، تضمین‌گیری در مخارج، صفحه ۱۴۴)

(سara شریفی)

۱۹۹- گزینه «۳»

هزار تومان $= 450$ = میزان دریافتی ماهانه

هزار تومان $= 125$ = مجموع هزینه‌های ماهانه

مجموع هزینه‌های ماهانه - میزان دریافتی ماهانه = میزان پسانداز ماهانه

هزار تومان $= 325$ = $450 - 125$ = میزان پسانداز ماهانه $\Rightarrow$

$$\frac{\text{قیمت کالا}}{\text{میزان پسانداز}} = \frac{\text{مدت زمان مورد نیاز برای خرید تلفن همراه جدید}}{\text{ماه}} = \frac{1,625,000}{325,000} = 5$$

با توجه به میزان پسانداز سمیه، ۵ ماه طول می‌کشد که او بتواند این تلفن همراه را بخرد، بنابراین یک هدف میان‌مدت (از دو ماه تا سه سال برای دستیابی) می‌باشد.

(اقتصاد، پسانداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

(مهربی کاردان)

۲۰۰- گزینه «۲»

بررسی عبارات صورت سؤال:

● صحیح است.

● نادرست است؛ چون بیمه همیشه تمام خسارت‌ها را جبران نمی‌کند؛ بلکه بر اساس شرایط قرارداد، جبران خسارت صورت می‌گیرد.

● صحیح است.

● نادرست است؛ چون بیمه خدمات خود را به تمام افراد، چه کارمند و چه خوداشتغال، ارائه می‌دهد.

● نادرست است؛ چون نظام‌های بیمه اجتماعی شامل انواع مختلفی از بیمه‌ها هستند، (سازمان تأمین اجتماعی و سازمان بیمه سلامت) نه فقط بیمه‌های درمانی.

(اقتصاد، پسانداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۹ و ۱۶۰)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

(الف)

$A = 22 / 5 + 4 + 7 / 5 + 43 / 2 = 22 / 5 + 4 + 7 / 5 + 43 / 2$ = مجموع هزینه‌های سالیانه خانواده A

$+ 21 + 18 / 3 = 116 / 5 = 22$ میلیون تومان

$A = 15 \times 12 = 180$ = درآمد سالیانه خانواده A

$A = 63 / 5 = 116 / 5 - 180 = 22$ میلیون تومان = پسانداز سالیانه خانواده A

مجموع هزینه‌های سالیانه خانواده B

$$= 8 + (\frac{1}{3} \times 21) + 16 + 42 / 2 + 42 + 24 + 29 / 5 + 18 / 6$$

$= 182 / 8$ میلیون تومان

$B = 210 / 5 \times 12 = 210$ = درآمد سالیانه خانواده B

$B = 22 / 2 = 22 / 2 - 182 / 8 = 22$ میلیون تومان = پسانداز سالیانه خانواده B

در نتیجه میزان پسانداز خانواده A در انتهای سال بیشتر است.

(ب)

$A = \frac{116 / 5}{180} \times 100 = 64$ درصد خرج از بودجه خانواده A

$B = \frac{182 / 8}{210} \times 100 = 89$ درصد خرج از بودجه خانواده B

خانواده B بیشترین خرج از بودجه خود را دارد.

(ج)

درصد مخارج سالانه صرف شده برای بیمه و حمل و نقل خانواده B

$$= \frac{7}{182 / 8} \times 100 = 3 / 22$$

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

(سara شریفی)

۱۹۸- گزینه «۲»

- برای دانش‌آموز، طراحی و ظاهر کفش اهمیت دارد زیرا علاوه بر راحتی، باید از نظر ظاهری مناسب و مطابق با سلیقه فرد باشد.

- برای ورزشکاران، عملکرد کفش از اهمیت بالایی برخوردار است. کفش باید از نظر فنی مناسب فعالیت ورزشی باشد، به طور مثال برای دویدن، وزن سبک، راحتی و ثبات در حرکت ضروری است.

- برای معلمان که در طول روز مدت زیادی را ایستاده یا در حال حرکت هستند، راحتی کفش اهمیت ویژه‌ای دارد. کفش باید راحت و مناسب برای فعالیت‌های روزانه باشد.

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد)

۱۴۰۳ اسفند ماه ۲۴

انسانی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۲۱

(عباس سیدشیستری) ۲۵۷ - گزینه «۳»

چگونگی و نوع پوشش، تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام است.

حجاب، مانند هر عمل دیگری، هرچه کامل‌تر و دقیق‌تر انجام شود، نزد خدا بالرزاش‌تر و آثار و ثمرات فردی و اجتماعی آن افزون‌تر است.
(دین و زندگی، زبانی پوشیدگی، صفحه ۱۵۶)

(عباس سیدشیستری) ۲۵۸ - گزینه «۳»

طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج ضروری است و اگر عقدی به زور انجام بگیرد، باطل است و مشروعیت ندارد.
(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۳)

(فردرین سماقی) ۲۵۹ - گزینه «۱»

پیشوایان ما از پدران و مادران خواسته‌اند که با کنارگذاشتن رسوم غلط شرایط لازم را برای ازدواج فرزندان خود فراهم کنند و به خاطر پندارهای باطل همچون فراهم‌شدن همه امکانات زندگی، فرزندان خود را به گناه نکشانند و جامعه را گرفتار آسیب نسانند.
(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۵)

(یاسین ساعدی) ۲۶۰ - گزینه «۴»

تشریح گزینه فادرست:

در زمینه ازدواج نباید با تمامی افرادی که می‌شناسیم یا نسبت قومی و خویشاوندی با آن‌ها داریم، مشورت کنیم، بلکه برای گرفتن بهترین نتیجه باید با افراد قابل اعتماد و کاردان مشورت کرد تا به نتیجه مطلوب دست پیدا کنیم.
(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

(فردرین سماقی) ۲۶۱ - گزینه «۳»

دین اسلام به همه نیازها و خواسته‌های انسان، چه نیازهای فطری و اخلاقی و معنوی و چه نیازهای مختلف غریزی و جسمی توجه کرده است و با واقع‌بینی کامل، برای شرایط گوناگون، راه حل‌های حکیمانه ارائه داده است، تا نه فرد گرفتار هیجانات و طفیل‌های غیر اخلاقی شود و نه جامعه دچار بحران‌های اجتماعی.

(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۶)

(ممدر رضایی‌بقا) ۲۶۲ - گزینه «۳»

امام علی (ع) می‌فرماید: «علاقة شدید به چیزی، آدم را کور و کر می‌کند.» علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. از این رو، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم.
(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۳)

(ممدر رضایی‌بقا) ۲۵۱ - گزینه «۳»

قرآن کریم، «تبرّج» را کاری جاهله‌نه می‌داند که موجب غفلت از هدف اصلی زندگی و مشغول‌شدن به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دورشدن از خدا ندارد.

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۵)

(ممدر رضایی‌بقا) ۲۵۲ - گزینه «۱»

چون زمان امام صادق (ع)، مردم شرایط بهتری داشتند، ایشان لباس زیبایی می‌پوشید، اما چون در گذشته مردم شرایط سختی داشتند، جد امام صادق (ع)، پوشش متفاوتی متناسب با شرایط زندگی مردم و توانایی آنان داشت.
(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۳)

(ممدر رضایی‌بقا) ۲۵۳ - گزینه «۳»

امام صادق (ع) می‌فرماید: «لباس نازک و بدنه نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۶)

(عباس سیدشیستری) ۲۵۴ - گزینه «۳»

در عبارت قرآنی «ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین؛ این برای آن که به (عفاف) شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است» به فلسفه و چرایی حجاب اشاره شده است.
(دین و زندگی، زبانی پوشیدگی، صفحه ۱۵۳)

(عباس سیدشیستری) ۲۵۵ - گزینه «۴»

در دوران اخیر پای‌بندي به تعالیم دینی کمتر شده و آن بخش از دستورات و سنت‌های حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) هم که باقی مانده، مورد غفلت قرار گرفته است و به آن‌ها عمل نمی‌شود. بنابراین، بی‌حجابی زنان غرب نه تنها جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد؛ بلکه بازگشتی به سنت‌های مشکانه قبل از حضرت مسیح (ع) محسوب می‌شود.
(دین و زندگی، زبانی پوشیدگی، صفحه ۱۵۶)

(ممدر رضایی‌بقا) ۲۵۶ - گزینه «۴»

نیاز به مقبولیت در دوره جوانی و نوجوانی نمود بیشتری دارد و سبب می‌شود که نوجوان و جوان بیشتر به خود پردازد و توانایی‌ها و استعدادهای خود را کشف و شکوفا کند و در معرض دید دیگران قرار دهد. جوانی که با نشان‌دادن استعداد خود در یک رشته ورزشی یا خلق اثر هنری یا کار مؤثر در کارگاه صنعتی، تحسین دیگران را برانگیزد، از این قبیل است.
(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۴)

(مرتفعی محسنی کبیر)

۲۶۷- گزینه «۴»

حکمت، مادر همه خیرات است. هر که آن را داشته باشد، چیزهای زیادی خواهد داشت، گرچه مال و ثروت خیر است، ولی خیر کثیر، داشتن دید و قدرت تشخیص است.
بر اساس روایات، حکمت همچون نوری است که در جان قرار می‌گیرد و آثار آن در گفتار و رفتار انسان پیدا می‌شود.

توجه:

حکمت:

- همچون نوری است که در جان قرار می‌گیرد و آثار آن در گفتار و رفتار انسان پیدا می‌شود.
- بینش و بصیرتی است که اگر فقیر باشد او را در جامعه از ثروتمند محبوب‌تر می‌کند و اگر صغير باشد، او را بر بزرگ‌سالان برتری می‌بخشد.
- معرفت و تفکه در دین است، اطاعت از خدا و شناخت امام و پرهیز از گناهان است.
- هدیه‌ای کلیدی و مادر همه خیرات است (خیر کثیر)

(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

(یاسین ساعدی)

۲۶۳- گزینه «۴»

تشریح گزینه نادرست:

اجازه پدر، نه تنها محدودیتی برای دختران نیست، بلکه لطفی از جانب خداوند برای آنان است؛ زیرا در بیشتر موارد نظر پدر و دختر یکی می‌شود.
(دین و زنگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۳)

(مرتفعی محسنی کبیر)

۲۶۸- گزینه «۴»

در آیه‌ای می‌خوانیم که به جای انتقام، بدی‌های مردم را با عمل خوبی از خود دفع کنید: «دفع بالّتی هی احسن» که این کار برکاتی دارد؛ از جمله این که کینه و دشمنی بین شما و آن شخص را به دوستی گرم تبدیل می‌کند: «فإذا الّذى بینك و بینه عداوة كاته ولی حميم». آیه شریفة «لا تستوي الحسنة و لا السیئة ادفع بالّتی هی احسن» درباره یکی دیگر از بایدهای معلمی یعنی «توجه به آثار جنی رفتار» اشاره دارد.
(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(مرتفعی محسنی کبیر)

۲۶۴- گزینه «۴»

امام خمینی (ره) به خاطر همدردی با مردم ایران، سرمای پاریس را تحمل می‌کرد و از نفت استفاده نمی‌کرد.
همین که آیت‌الله بروجردی فهمید نسبت به طبله سوال کننده، تندی بی‌جایی کرده است، در برابر همه شاگردان و علماء و مراجع، دست آن طبله را بوسید که نشان از وظيفة جبران ضعفها در معلمی دارد.
(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(مرتفعی محسنی کبیر)

۲۶۵- گزینه «۴»

«... و اذا قيل انশروا فانشروا يرفع الله الّذين آمنوا منكم و الّذين اوتوا العلم درجاتٍ ... و هرگاه گفته شود برخیزید، برخیزید، خدا از میان شما کسانی را که ایمان آورده و کسانی را که صاحب علم و دانش‌اند، به درجاتی رفعت و بزرگی می‌دهد ...».

(یاسین ساعدی)

۲۶۹- گزینه «۳»

تشریح گزینه نادرست:

شرط امر به معروف و نهی از منکر، عمل خود انسان نیست؛ یعنی اگر منکری را دیدیم باید از آن نهی کنیم؛ گرچه خدمان آن منکر را انجام دهیم.
(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۷۷ و ۸۰)

(یاسین ساعدی)

۲۶۶- گزینه «۱»

«بسم الله» گام اول در مسیر بندگی و عبودیت است.
امام رضا (ع) فرمود: «بسم الله به اسم اعظم الهی از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیک‌تر است».

(مرتفعی محسنی کبیر)

۲۷۰- گزینه «۴»

گوش ندادن به حقایق، صفت کافران کوردل است: «و لهم آذان لا یسمعون بها؛ آنان گوش‌هایی دارند که با آن نمی‌شنوند». و «اذا ذکروا لا يذکرون؛ و هنگامی که به آن‌ها تذکر داده شود، پند نمی‌گیرند»
یأس از رحمت خداوند رحیم جزء گناهان کبیره است و مأیوس‌کردن دیگران، به تعبیر قرآن کریم، کار شیطان و منافقان.
(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(مهاارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

(کتاب آنی استعدادات‌علمی هوش کلامی)

«گزینه ۲۷۷»

وقتی متن درباره دو یا چهار دود در پیام صحبت می‌کند، به وضوح اشاره می‌کند که گاه ناقص رسیدن پیام از نرسیدن آن خطرناک‌تر است: دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست است و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن، پس گاه ناقص رسیدن پیام از نرسیدن آن خطرناک‌تر است. دیگر گزینه‌ها از متن برداشت نمی‌شود.

(هوش کلامی)

اسعداد تحلیلی

«گزینه ۲۷۱»

موجد: ایجاد کننده

(ممیر اصفهانی)

(هوش کلامی)

(مهدی وکی فراهانی)

«گزینه ۲۷۸»

می‌دانیم کارت سبز ششمین کارت است و دقیقاً بین کارت‌های زرد و نیلی است. پس کارت نیلی یکی از کارت‌های شماره‌های ۵ و ۷ است. پس قطعاً مهر که در جایگاه چهارم است رنگ نیلی ندارد.

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

مهر	زرد/نیلی	سبز				
-----	----------	-----	--	--	--	--

(هوش منطقی ریاضی)

(مهدی وکی فراهانی)

«گزینه ۲۷۹»

در این سؤال می‌دانیم مهر قرمز است و آبان و آذر و دی به همین ترتیب کنار همند. پس یکی از چهار حالت زیر ممکن است:

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

		آذرب	آبان/دی	مهر/قرمز		
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

مهر/قرمز	آذرب	آبان/دی	آذرب	آبان/دی		
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

همچنین می‌دانیم کارت دی بنفش است و سه کارت سبز و نیلی و زرد کنار همند، پس قطعاً کارت‌های سبز و نیلی و زرد با در جدول بالا در جایگاه‌های ۵، ۶ و ۷ هستند، یا در جدول پایین در جایگاه‌های ۲، ۱ و ۳. پس آبان و آذر، قطعاً سبز، زرد و نیلی نیستند. قرمز هم که متعلق به مهر است و بنفش متعلق به دی، پس فقط رنگ‌های آبی و نارنجی است که ممکن است رنگ‌های آبان و آذر باشند.

(هوش منطقی ریاضی)

(مهدی وکی فراهانی)

«گزینه ۲۸۰»

در این سؤال، می‌دانیم کارت‌های زرد، سبز و نیلی به هم چسبیده‌اند. با محاسبه قرینه‌های شکل‌های زیر، یکی از این سه حالت برای این سه رنگ ممکن است. حال سه رنگ دیگر، نیلی، بنفش، آبی و قرمز، باید به هم بچسبند. با این شرط، فقط حالت دوم و قرینه‌اش ممکن است درست باشند. در هر دو این حالت‌ها، کارت وسط، کارت مهر، قطعاً نیلی با زرد است.

		مهر				
(۱)						

		مهر				
(۲)						

		مهر				
(۳)						

(هوش منطقی ریاضی)

«گزینه ۲۷۲»

متن می‌گوید باید به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی توجه کرد، در غیر این صورت، آسیب‌زاست، یعنی در غیر این توجه به مبانی اندیشه‌های فلسفه‌ی آموزشی.

(هوش کلامی)

«گزینه ۲۷۳»

متن برای فارغ‌التحصیلان رشته‌ی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، چند شغل احتمالی معرفی کرده است ولی به دیگر پرسش‌ها پاسخی نداده است.

(هوش کلامی)

«گزینه ۲۷۴»

طبق متن، «هدف از برگزاری این دوره، تربیت متخصصان کارآمدی است که به ... پیردازند». معلوم است که نهاد جمع انسان، فعل جمع می‌خواهد.

(هوش کلامی)

«گزینه ۲۷۵»

متن می‌گوید اگر ارزش پول ملی کشور «الف» در قیاس با پول ملی کشور «ب» کم شود، کشور «الف» مخصوصاً را راحت‌تر می‌تواند به کشور «ب» صادر کند. ولی این حداقل به شرطی است که افزایش ارزش پول ملی کشور «ب»، به افزایش قیمت محصولات کشور «الف» منجر نشود. مثلاً اگر محصولات اولیه خود وارداتی باشد، قیمت آن‌ها هم بیشتر می‌شود که به افزایش قیمت محصول نهایی منجر می‌شود.

(هوش کلامی)

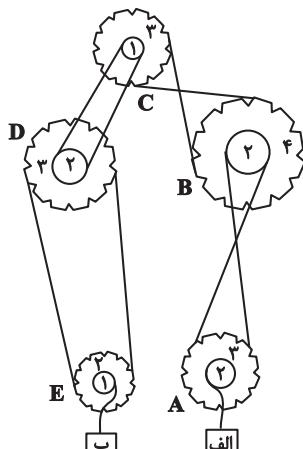
«گزینه ۲۷۶»

در متن صورت سؤال به اهمیت شکل و ارتفاع دودها اشاره‌ای نشده است. عبارت «فرستندگان این پیام‌ها، چیزی شبیه به پتو را در فواصل زمانی معین روی آتشی قرار می‌دهند و بر می‌دارند تا دودها نیز در فواصلی معین به هوا فرستاده شود» به اهمیت فاصله زمانی و عبارت «دو دود غلیظ نشانه آمدن دوست و چهار دود غلیظ نشانه حمله دشمن» به اهمیت غلظت دودها اشاره می‌کند.

(هوش کلامی)

(فرزاد شیرمحمدی)

«۲۸۵- گزینه ۳»

نسبت سرعت‌ها در انتقال چرخ‌نده‌ها به قطر آن‌ها بستگی دارد. جهت حرکت هم به نیروی وارد شده بستگی دارد.
برای سرعت داریم:

$\rightarrow A, B, C, D, E$

$$72 \times \frac{2}{3} \times \frac{2}{4} \times \frac{3}{1} \times \frac{2}{3} \times \frac{2}{1} = 72 \times \frac{4}{3} = 96$$

و برای جهت داریم:

$C \Rightarrow D$ ساعتگرد $\Rightarrow B$ پادساعتگرد $\Rightarrow A$ ساعتگرد $\Rightarrow E$ ساعتگرد
 B رو به پایین $\Rightarrow$ جعبه E رو به بالا

(هوش منطقی ریاضی)

(مهدی وکی فراهانی)

در این سؤال طبق جدول زیر، یا قرینه‌اش، رنگ‌های زرد، سبز و نیلی باید کنار هم باشند ولی مرداد نارنجی نیست پس مهر نارنجی است.

«۲۸۱- گزینه ۱»

مرداد				مهر	آبان	آذر	دی
غیرnarنجی				مهر	آبان	آذر	دی

(هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

«۲۸۲- گزینه ۳»

کسر کار هر کارگر در هر ساعت:

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{8} = \frac{1}{120}$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{24}$$

کسر کار یک کارگر و یک سرکارگر، با هم در هر ساعت:

$$\frac{1}{120} + \frac{1}{24} = \frac{1+5}{120} = \frac{6}{120}$$

$$\frac{120}{6} = 20$$

پس کل زمان مورد نیاز گروه جدید، به ساعت:

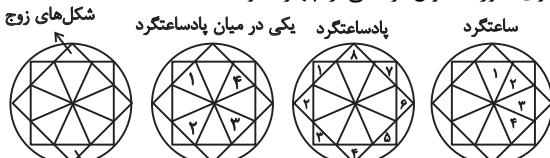
$$\frac{20}{4} = 5 \text{ روز زمان نیاز دارند.}$$

(هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

«۲۸۶- گزینه ۲»

الگوی صورت سؤال ترکیبی از چهار الگو است:

(هوش غیرکلامی)

(فاطمه راسخ)

«۲۸۳- گزینه ۴»

در بدترین حالت، فرض می‌کنیم $7 \times 2 = 14$ شخص در اتاق اول باشند که یعنی در هر روز هفت، دو نفر به دنیا آمدند. حال نفر پانزدهم، در هر روز که به دنیا آمده باشد، شرط صورت سؤال را برآورده می‌کند. $n = 15$ همچنین در بدترین حالت، فرض می‌کنیم $4 \times 3 = 12$ شخص در اتاق دوم هستند که یعنی در هر فصل، سه نفر به دنیا آمدند. حال نفر سیزدهم، در هر فصل که به دنیا آمده باشد، شرط صورت سؤال را برآورده می‌کند.

$$m = 13$$

$$m - n = 13 - 15 = -2$$

پس:

(هوش منطقی ریاضی)

(هاری زمانیان)

«۲۸۷- گزینه ۴»

یک دایره در شکل‌ها یکی در میان رنگی است. ولی چندضلعی‌های دور شکل، ساعتگرد یکی در میان در حرکتند و امواج نیز به سمت پایین استخرا پیشروی می‌کنند.

(هوش غیرکلامی)

(فاطمه راسخ)

«۲۸۴- گزینه ۳»

جمع و اختلاف ارقام:

$$(9 \times 2) + 1 = 19$$

$$9 + 1 = 10, 9 - 1 = 8$$

$$(8 \times 3) + 2 = 26$$

$$6 + 2 = 8, 6 - 2 = 4$$

$$(7 \times 4) + 3 = 31$$

$$3 + 1 = 4, 3 - 1 = 2$$

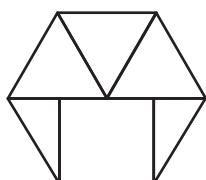
جمع و اختلاف ارقام:

(هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

«۲۸۸- گزینه ۴»

شکل متنظر:

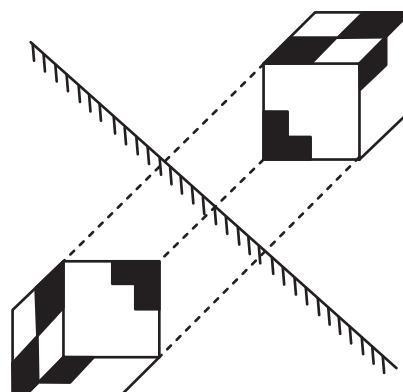
(هوش غیرکلامی)

(هوش منطقی ریاضی)

(شمید کنی)

«۲۸۹ - گزینه «۱»

تقارن مذ نظر:

(هوش غیرکلامی)

(هممن رجایان)

«۲۹۰ - گزینه «۳»

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ترتیب نمایه‌ای حجم صورت سؤال است از جلو، بالا و چپ.

(هوش غیرکلامی)

AzmoonFree.ir

هرچی برای کنکور و امتحانات نهایی لازم
داری رو کامل رایگان برات فراهم میکنیم.

پخش سوالات آزمون های آزمایشی

AzmoonFree.ir

برای ورود به سایت کلیک کن